

CZEŚĆ A.

WSTĘP

1. WPROWADZENIE.

Niniejsze opracowanie jest trzecią edycją tego dokumentu w gminie stanowiąc zmianę dotychczas obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice” przyjętego Uchwałą Nr VII/58/99 Rady Gminy Żukowice z dnia 31 sierpnia 1999 roku oraz jego zmiany przyjętej Uchwałą Nr XXVIII/198/2006 Rady Gminy w Żukowicach z dnia 30 marca 2006 roku w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice (z 1999 roku).

Zmiana Studium z 2006 roku dokonana została zarówno w części dotyczącej uwarunkowań (głównie wynikająca z aktualizacji danych statystycznych, ale także z potrzeby weryfikacji niektórych tez z zakresu diagnozy), jak i w części dotyczącej kierunków polityki przestrzennej w związku z przewidywanymi nowymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi (np. wprowadzania elektrowni wiatrowych). Niniejsze opracowanie zostało wykonane pod rządami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przystąpienie do niniejszej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice, określanego w dalszej części opracowania jako Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice lub w skrócie - Studium, wynikało m.in. z potrzeby wskazania dodatkowych terenów przeznaczonych pod zabudowę osadniczą i zainwestowanie związane z nowymi aktywnościami gospodarczymi i instalowaniem urządzeń infrastruktury technicznej.

Przy sporządzaniu Studium uwzględniono w szczególności:

- zasady określone w „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”, ogłoszonej poprzez Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów w Monitorze Polskim (z 2001 r. Nr 26, poz. 432),
- ustalenia „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku” przyjętej Uchwałą Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku,
- ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przyjętego Uchwałą Nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2003 r. Nr 4, poz. 100).

Ponadto wykorzystano i uwzględniono opracowania i dokumenty o charakterze lokalnym, w tym:

- Program ochrony środowiska dla gminy Żukowice na lata 2005-2012. Arkadis. Żukowice, 2004 r.,

- Plan gospodarki odpadami dla gminy Żukowice na lata 2005-2012. Arkadis. Żukowice, 2004 r.,
- Plan urządzeniowo-rolny gminy Żukowice. Biuro Geodezji i Terenów Rolnych. Legnica, 2001 r.,
- Plan rozwoju lokalnego na lata 2004-2006 z projekcją na lata 2008-2013 gminy Żukowice. Wrocław, sierpień 2004 r.,
- Strategia rozwoju gminy Żukowice. Legnica, wrzesień 2001 r.,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia gminy Żukowice w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe. IRSEP. Wrocław, maj 2002 r.

Studium jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych gminy, na podstawie którego prowadzona ma być polityka i strategia działań, przede wszystkim w sferze zagospodarowania przestrzennego, ale także w sferze społeczno-gospodarczej i ekologicznej, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na kształtowanie struktury przestrzennej i układu funkcjonalno-przestrzennego. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań lub dokonania znaczących odstępstw od ustaleń niniejszego Studium, należy przystąpić do kolejnych jego aktualizacji. Między innymi dlatego celowe jest dokonywanie oceny aktualności Studium co najmniej raz w ciągu kadencji Rady Gminy Żukowice.

Zgodnie z wymogami ustawowymi (art. 10 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) Studium składa się z części tekstowej i graficznej – rysunków Studium. Tekst niniejszego Studium podzielono na trzy części. Pierwsza („A”) zawiera wstępne informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli (niniejszy rozdział) i prawnej podstawie sporządzenia oraz o podstawowych celach Studium. Część druga („B”) przedstawia uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego podzielone na 10 rozdziałów branżowych, pogrupowanych w trzech działach: uwarunkowania środowiskowe, uwarunkowania społeczno-gospodarcze i uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania przestrzennego i struktury własności gruntów. Na końcu każdego rozdziału zamieszczono syntetyczny zapis uwarunkowań wynikających z charakteru i stanu poszczególnych branż. Część trzecia („C”) zawiera określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego ujętych w 18 kolejnych rozdziałach, przy czym w ostatnim z nich przedstawiono syntetyczne streszczenie wraz z uzasadnieniem objaśniającym przyjęte rozwiązania.

Uzupełnieniem niniejszego tekstu Studium jest część graficzna, na którą składają się dwa rysunki w skali 1:10000, obejmujące cały obszar gminy Żukowice. Nadano im tytuły:

- **Uwarunkowania rozwoju przestrzennego,**
- **Kierunki rozwoju przestrzennego.**

W rzeczywistości w niektórych sytuacjach podział treści na rysunkach jest nieco umowny, ze względu na potrzebę zapewnienia ich czytelności.

W analizach diagnostycznych prowadzących do określenia uwarunkowań przyjęto – jako bazowe – dane statystyczne GUS z 2008 r., w szczególności przy dokonywaniu porównań w szerszym kontekście przestrzennym (regionalnym lub krajowym) oraz identyfikacji niektórych procesów dynamicznych (np. ruch liczebności populacji i prognoza demograficzna). Dla określenia tzw. „stanu istniejącego” niektórych elementów środowiska, społeczności lokalnej, stanu prawnego, gospodarki i zagospodarowania terenów podano też nowsze lub starsze dane zebrane w Urzędzie Gminy lub pozyskane z innych źródeł.

2. PODSTAWA PRAWNA.

Podstawę prawną niniejszego dokumentu stanowi art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233). Formalnym aktem otwierającym prace nad projektem tego dokumentu była Uchwała Nr VI/32/2007 Rady Gminy Żukowice z dnia 12 kwietnia 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice przyjętego Uchwałą Nr VII/58/99 Rady Gminy Żukowice z dnia 31 sierpnia 1999 roku oraz jego zmiany przyjętej Uchwałą Nr XXVIII/198/2006 Rady Gminy Żukowice z dnia 30 marca 2006 roku. Natomiast niniejsze Studium zostało przyjęte Uchwałą Nr XXIX/166/2010 Rady Gminy Żukowice z dnia 30 kwietnia 2010 roku w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice.

Projekt niniejszego Studium został opracowany przez Biuro Urbanistyczne "Ecoland" z Wrocławia pod kierunkiem mgr inż. arch. Marka Wilanda (nr uprawnień urbanistycznych 1016/89 z dnia 12.09.1989 r., członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą we Wrocławiu - nr Z-44). W zespole opracowującym zmianę Studium m.in. uczestniczyli:

- dr Zdzisław Cichocki,
- mgr inż. Karolina Czyż,
- mgr inż. Joanna Hartman,
- mgr inż. Edyta Jaworska - członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr 440,
- mgr inż. Grzegorz Łesiuk,
- mgr inż. Alicja Wojda,
- mgr inż. Marzena Wolny - członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr 454.

3. CELE STUDIUM.

1. Celem polityki przestrzennej, zapisanej w niniejszym Studium, jest w szczególności:
 - 1) stworzenie warunków dla racjonalnego rozwoju osadnictwa gminy – umiarkowanej ekspansji terenów zabudowy (z uwzględnieniem potrzeby ochrony użytków rolnych o najwyższych walorach produkcyjnych);
 - 2) ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych gminy;
 - 3) stworzenie warunków przestrzennych dla aktywizacji rozwoju gospodarczego, tj. wzmocnienia i poszerzenia bazy ekonomicznej i w konsekwencji ograniczenie bezrobocia, przede wszystkim poprzez dalszy rozwój drobnej i średniej przedsiębiorczości (MŚP), z uwzględnieniem istniejącej infrastruktury technicznej i porolniczego majątku trwałego oraz kwalifikacji miejscowej siły roboczej, a także ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych (kształtowanie zrównoważonego rozwoju);
 - 4) poprawa warunków zamieszkiwania (habitatu), m.in. poprzez stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz odpowiednie doposażenie terenów osadniczych w zakresie infrastruktury technicznej;
 - 5) poprawa powiązań komunikacyjnych - zewnętrznych i wewnętrznych;
 - 6) ograniczanie potencjalnych konfliktów pomiędzy istniejącą i planowaną działalnością przemysłu miedziowego a pozostałymi aktywnościami gospodarczymi gminy.

2. Główne przesłanki dla podejmowania decyzji planistycznych w kierunku osiągnięcia ww. celów to:
 - 1) wskazanie rezerw terenów dla różnych inwestycji - głównie mieszkaniowych i gospodarczych - zgodnie z zasadą:
 - a) w miarę możliwości na najslabszych glebach,
 - b) z dogodną komunikacją,
 - c) w rejonach wymagających doinwestowania,
 - d) w rejonach największego zainteresowania inwestorów,
 - e) w rejonach stanowiących kontinuum terenów zainwestowanych,
 - f) w rejonach jak najmniej zagrożonych wylewami powodziowymi i podtopieniami;
 - 2) kolejność realizacji inwestycji zgodnie z zasadą:
 - a) w pierwszej kolejności - tereny uzbrojone lub łatwe do uzbrojenia oraz tereny, których zagospodarowanie może w istotny sposób przyczynić się do rozwoju gminy,

- b) w drugiej - tereny odleglejsze, wymagające większych nakładów na komunikację i uzbrojenie oraz mające mniejsze znaczenie dla rozwoju gminy;
- 3) podział ogólny terenów zainwestowanych na:
- a) obszary mieszkaniowe brutto wraz z nieuciążliwymi usługami i drobną produkcją - jako uzupełnienie istniejącej zabudowy lub jako tereny rozwojowe wsi, w tym obszary wyznaczone do przekształceń i rehabilitacji zabudowy,
 - b) obszary dla lokalizacji zabudowy dla indywidualnej rekreacji,
 - c) obszary dla rozwoju różnej działalności gospodarczej (tereny aktywności gospodarczej),
 - d) obszary dla lokalizacji obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji;
- 4) ochrona zasobów i walorów gminy:
- przyrodniczych:*
 - a) gleb wyższych klas bonitacyjnych (I-III),
 - b) lasów istniejących, w tym wodochronnych i zadrzewień; wzrost powierzchni zalesionej, zadrzewionej lub zakrzaczonej,
 - c) wód powierzchniowych,
 - d) wód podziemnych,
 - e) kompleksów przyrodniczych objętych ochroną,
 - f) zasobów kopalin,
 - kulturowych:*
 - g) krajobrazu kulturowego,
 - h) zabytkowych obiektów kulturowych,
 - i) zabytkowych obiektów i terenów archeologicznych,
 - j) zespołów objętych ochroną konserwatorską;
- 5) wskazanie powierzchni terenów z przeznaczeniem na zalesienie;
- 6) wskazanie rozwiązań komunikacyjnych usprawniających powiązania wewnętrzne i zewnętrzne gminy (z uwzględnieniem nowych terenów przewidzianych pod rozwój osadnictwa i różnych aktywności gospodarczych);
- 7) wskazanie zasad uzbrojenia terenów (z uwzględnieniem terenów rozwojowych osadnictwa i aktywności gospodarczych, w tym działalności górniczej);
- 8) wskazanie obszarów zagrożenia powodziowego oraz metod zapobiegania tym zagrożeniom;
- 9) wskazanie obszarów zagrożeń wynikających z wpływów eksploatacji górniczej.

4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.

Gmina Żukowice położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego i w zachodniej części powiatu głogowskiego. Graniczy z gminą Kotla, miastem Głogów, gminą Głogów, gminą Jerzmanowa oraz – w powiecie polkowickim – z gminami: Gaworzyce i Radwanice. Pod względem fizyczno-geograficznym gmina położona jest w zasięgu Pradoliny Głogowskiej oraz Wzgórz Dalkowskich.

- Powierzchnia: 68,2 km²; 0,3% powierzchni województwa i 15,4% powierzchni powiatu głogowskiego.
- Struktura użytkowania terenów:
 - użytki rolne: 81,0%
 - lasy: 5,0%
 - tereny osadnicze: 2,6%
 - tereny komunikacyjne: 4,4%
 - pozostałe (w tym nieużytki): 7,0%
- Ludność: 3519 (2008 r. – według GUS).
- Średnia gęstość zaludnienia: 52 osoby/km² (województwa - 144 osoby/km², powiatu - 198 osób/km²).
- Liczba sołectw: 15; miejscowości: 20 jednostek osadniczych; 13 obrębów geodezyjnych.
- Wiodące funkcje: rolnictwo oraz drobna i średnia przedsiębiorczość.
- Główne elementy układu komunikacyjnego:
 - droga krajowa nr 12, relacji: przejście graniczne w Łęknicy – Leszno (skrzyżowanie z drogą krajową nr 5/E261)
 - droga wojewódzka nr 292, relacji: Głogów – skrzyżowanie z drogą krajową nr 3
 - droga wojewódzka nr 298; krótki odcinek od drogi krajowej nr 12 w kierunku Kłobuczyna w gminie Gaworzyce (droga krajowa nr 3)
 - linia kolejowa o znaczeniu państwowym nr 273 relacji Wrocław Główny - Szczecin oraz linia kolejowa nr 14 relacji Łódź Kaliska – Głogów – granica państwa.

CZĘŚĆ B.
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO

DZIAŁ I.
UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.

5.1. Położenie.

Pod względem fizycznogeograficznym obszar gminy Żukowice należy do mezoregionu Wzgórz Dalkowskich (3128,42), mikroregionu Grzbietu Dalkowskiego (318.423) oraz do Pradoliny Głogowskiej (318.32) – według dziesiątego podziału regionalnego J. Kondrackiego.

5.2. Rzeźba terenu.

Grzbiet Dalkowski stanowi część Wału Trzebnickiego spiętrzonego czołem lądolodu podczas zlodowacenia środkowopolskiego, stadiału Warty. W strukturze tego wału występują glacitektonicznie spiętrzone osady trzeciorzędowe i starszego plejstocenu. Wał czołowomorenowy podlegał późniejszym procesom erozyjnym i denudacyjnym oraz akumulacyjnym. W wyniku takiej morfogenezy ukształtowała się dość zróżnicowana rzeźba terenu rozpatrywanego obszaru, w szczególności w jego południowej części, gdzie kulminacje wzgórz czołowomorenowych przekraczają 190 m n.p.m. Tu też występują największe nachylenia stoków i najgłębsze rozcięcia erozyjne (drobne doliny). Ku północy rzeźba terenu łagodnieje, a krajobraz przyjmuje charakter falistej lub pagórkowatej równiny. Pojedyncze wzgórza osiągają tu jednak rzędne przekraczające 120 m n.p.m., a niektóre wyraźnie wyróżniają się w krajobrazie dzięki znacznej wysokości względnej (np. Góra Lasek – 155,0 m n.p.m., położona na południe od wsi Słone). Duże deniwelacje terenu obserwować też można w sąsiedztwie rozcięć dolinnych, np. po prawobrzeżnej stronie szerokiej doliny odwadnianej przez bezimienny dopływ Średniego Potoku (Rzychowskiej Strugi), na odcinku pomiędzy miejscowościami Glinica i Zabłocie (deniwelacja przekracza tu 20 m).

Doliny Średniego Potoku i jej największego lewobrzeżnego bezimiennego dopływu o płaskim, miejscami zabagnionym dnie, stanowią wyraźnie wyodrębnione jednostki morfologiczne. Miejscami holoceniskie dna dolin znacznie się rozszerzają, a w rejonie ujścia wymienionego dopływu (na północ od wsi Glinica) wykształciła się terasa bałtycka (2-4 m n.p. rzeki). Mniej wyraźnie w morenowej wysoczyźnie wyróżniają się doliny dwóch pozostałych większych cieków gminy – Dalkówki i Dobrzejówki.

5.3. Struktura geologiczna podłoża.

Obszar gminy Żukowice położony jest w zasięgu monokliny przedsudeckiej. Najstarsze rozpoznane skały głębszego podłoża należą do permu – piętra czerwony spągowiec, tworzonego głównie przez grubą formację piaskowców, oraz piętra cechsztynu zbudowanego z dolomitów,

anhydrytów, gipsów, soli kamiennej oraz ilów. Z formacjami permskimi związane są złoża rud miedzi – najważniejszego surowca mineralnego rozpatrywanego obszaru, zalegającego tu na głębokości 1000-1400 m. Utwory permskie pokrywają skały triasowe – pstrego piaskowca na południu oraz wapienia muszlowego w części północnej obszaru. Tworzą je głównie piaskowce, mułowce, łupki ilaste, wapienie, dolomity, anhydryty i gipsy.

Na opisanym powyżej podkenozoicznym podłożu zalega niezgodnie miąższa warstwa osadów trzeciorzędowych. Oligocen w dolnych warstwach tworzą piaski glaukomitowe, a w górnych – ily i mułki z wkładkami piasków i węgla brunatnego. Najniższe warstwy miocenu dolnego budują piaski i żwiry przechodzące wyżej w serię mułków o miąższości osiągającej 60 m, a następnie w warstwę piasków, mułków i ilów z poziomami węgla brunatnego (2-3 warstwy). Dolną warstwę miocenu środkowego tworzą mułki i mułki ilaste, a górną – ily i piaski kwarcowe. Miocen górny, tworzący bezpośrednio warstwę podczwartorzędową, jest w przewadze mułkowy lub ilasty. Piaski występują w tej serii jedynie w postaci nielicznych soczew. Strop trzeciorzędu charakteryzuje silnie zróżnicowana rzeźba (rzeźba podczwartorzędowa), w znacznej części ukształtowana w wyniku zaburzeń glacictektonicznych; w obrębie Wzgórz Dalkowskich licznie występują porwaki utworów trzeciorzędowych pośród osadów plejstocenijskich, zwłaszcza starszych. Na obszarze gminy utwory trzeciorzędowe nigdzie nie odsłaniają się na powierzchni. Nie wyłaniają się też na powierzchni starsze utwory plejstocenijskie, na które składają się zarówno gliny zwałowe, jak i piaski lub żwiry fluwioglacjalne oraz osady zastoiskowe zlodowacenia południowopolskiego.

Na strukturę litologiczną wierzchnich warstw podłoża, decydujących o warunkach siedliskowych, a także budowlanych, składają się na obszarze gminy utwory związane ze stadiem Warty zlodowacenia środkowopolskiego, a przede wszystkim ze zlodowaceniem bałtyckim. Wówczas to osadziły się – w warunkach klimatu peryglacjalnego – osady lessowe, które przeważają na większości rozpatrywanego obszaru. Zalegają one w przewadze na podłożu warciańskich glin zwałowych lub piasków i żwirów z głazami tego samego zlodowacenia. Największą miąższość pokrywa lessowa osiąga w zachodniej części gminy (na zachód od Nielubi i doliny Średniego Potoku). Jedynie w rejonie położonym na wschód i północny wschód od wsi Zabłocie wyłania się tu – spośród utworów lessowych – rozległy płat piasków i żwirów lodowcowych z głazami. Dużą miąższość utworów pylastych osiąga też warstwa powierzchniowa w północnej części obszaru, na wschód od Żukowic.

Większy zwarty obszar pozbawiony pokrywy lessowej występuje ponadto na zachód od wsi Kamiona. Tu warstwę powierzchniową tworzą również piaski, żwiry i głazy lodowcowe zalegające na utworach zastoiskowych (piaskach, mułach i iłach). Z kolei w rejonie wsi Dankowice i Bukwica oraz Kromolin i Szczepów, zdecydowanie dominują utwory moreny czołowej budujące tu najwyżej

wyniesione wzgórza. Wśród utworów czołowomorenowych przeważają lodowcowe piaski i żwiry z udziałem gładów; gliny zwałowe mają tu natomiast mniejsze rozprzestrzenienie. Pokrywy lessowe w omawianej południowej części obszaru tworzą jedynie stosunkowo niewielkie enklawy, przeważnie w zagłębieniach i na spłaszczeniach terenowych.

Odmiennością litologiczną wyróżniają się doliny rzeczne, które zostały wcięte erozyjnie w utwory pyłowe i lodowcowe lub wodnolodowcowe, a następnie wypełnione osadami holocenijskimi. Dno większych dolin budują głównie mułki, piaski i żwiry rzeczne, a w dolinie bezimiennego lewobrzeżnego dopływu Średniego Potoku, na południe od wsi Zabłocie – namuły piaszczyste, miejscami torfiaste. Jak już wcześniej wspomniano, w rejonie ujścia tego dopływu (rejon wsi Glinica) ukształtowała się terasa nadzalewowa wieku bałtyckiego zbudowana z rzecznych żwirów i piasków (2,0 - 4,0 m n.p. rzeki). Z kolei na południe od Nielubi, na prawym brzegu doliny Średniego Potoku, erozyjnie odsłonięte zostały tu – spod miększej pokrywy lessowej – utwory wodnolodowcowe – piaski i żwiry glaciału środkowopolskiego. Od strony wsi Bukwica – na północny zachód od niej – w zasięg doliny wkracza tu stosunkowo duży stożek napływowy osadzony przez spływające ze wzgórz czołowomorenowych cieki. Większość drobniejszych dolinek bocznych, zarówno obecnie stale odwadnianych, jak i odwadnianych okresowo, wypełniają utwory deluwialne – zbudowane głównie z piasków lub glin pyłowatych. Osady te powstały na przełomie plejstocenu i holocenu.

Pradolina Głogowska, w której ukształtowała się rozległa (szeroka) dolina Odry, stanowi zagłębienie końcowe lądolodu warciańskiego, wypreparowane w utworach trzeciorzędowych. Wyróżnia się tu dwie terasy: holocenijską terasę zalewową łąkową oraz piaszczystą terasę plejstocenijską. Osady holocenijskie tworzą (w dolinie Odry, a także w pozostałych mniejszych dolinach gminy) piaski i żwiry rzeczne oraz namuły i niewielkie płyty torfów.

5.4. Surowce mineralne.

Podstawowe znaczenie na obszarze gminy mają złoża rud miedzi (zawartość 2,0 - 2,5% Cu). Powyżej tych złóż występują ponadto wapień, dolomity, anhydryty oraz cechsztyńska sól kamienna. W zasięgu obszaru udokumentowano złożo rud miedzi „Głogów Głęboki - Przemysłowy”, na którego eksploatację wydano koncesję (Koncesja Nr 16/2004 z dnia 25.11.2004 r.). Niewielki południowo-wschodni fragment gminy znajduje się w zasięgu złoża „Sieroszowice I”, eksploatowanego na podstawie Koncesji Nr 235/93 z dnia 07.12.1993 r. Dla obydwu złóż wyznaczono tereny oraz obszary górnicze. Część terenu górniczego „Sieroszowice I” znajduje się w obszarze górniczym „Głogów Głęboki – Przemysłowy”. Ponadto na obszarze gminy występują udokumentowane złoża rudy miedzi „Gaworzyce”, „Bytom Odrzański” oraz „Głogów”.

Z surowców pospolitych występują kruszywa, które były przedmiotem lokalnych, przeważnie nielegalnych, eksploatacji (żwirownie). Pozostały po nich dość liczne wyrobiska, dotychczas nierekultywowane, a niektóre zostały wykorzystane na składowiska odpadów. W obrębie Słone udokumentowano złożę kruszywa naturalnego „Słone” o powierzchni 1,92 ha, w miejscu niewielkiego wyniesienia (na jego północnym zboczu). Kruszywo to o p.p. 90,7% przydatne jest do drogownictwa oraz na posadzki hydrauliczne w kopalniach. Udokumentowane zasoby wynoszą 344 778 ton, grubość nadkładu – od 0,2 do 2,6 m, a miąższość złoża – od 4,8 do 14,4 m. Na eksploatację kruszywa wydano Koncesję Nr 7/96 z dnia 22.05.1996 r. Wyznaczono też granice terenu oraz obszaru górniczego „Słone”.

5.5. Klimat.

Klimat gminy kształtowany jest dość silnymi wpływami atlantyckimi przy niewielkim (zanikającym) wpływie gór (zasięg wiatrów fenowych). Średnioroczna wieloletnia temperatura wynosi tu około 8,0 °C; w najcieplejszym miesiącu - lipcu - około 18,0 °C, a w najchłodniejszym – miesiącu - styczniu –1,5 °C. Obserwuje się znaczną zmienność w średnich temperaturach z roku na rok, zwłaszcza miesiący zimowych (np. średnia temperatura stycznia może się w poszczególnych latach zmieniać w przedziale od –12,0 °C do +4,0 °C. Okres wegetacyjny jest długi, przekraczający 220 dni.

Pod względem radiacyjnym gmina Żukowice należy do najbardziej uprzywilejowanych rejonów w województwie. Średnioroczne wieloletnie usłonecznienie przekracza tu 1550 h (powyżej 3700 M·J·m²). W półroczu letnim notuje się ponad 1150 h słonecznych (powyżej 2900 M·J·m²), a w półroczu zimowym – powyżej 425 h (powyżej 825 M·J·m²). W przeważnie najbardziej słonecznym miesiącu roku, tj. w czerwcu, notuje się sumę usłonecznienia o wartości ponad 225 h (powyżej 575 M·J·m²).

Roczna suma opadów nie osiąga 600 mm i tylko na wyższych wyniesieniach Wzgórz Dalkowskich przekracza tę wartość. Pokrywa śnieżna, o miąższości (średniej maksymalnej) nie przekraczającej 10 cm, jest krótkotrwała i z częstymi zanikami w sezonie zimowym – około 50 dni. Klimatyczny bilans wodny w ciągu roku jest tu ujemny (–40 do –60). Pod tym względem gmina położona jest w najsuchszym rejonie województwa. W półroczu ciepłym bilans wodny - ujemny - osiąga wartość od –100 do –120 mm i tylko w półroczu chłodnym jest dodatni, ale nie osiągający wskaźnika 60 mm.

Rejon zdominowany jest wiatrami zachodnimi, z dużym udziałem także wiatrów z kierunku południowo-zachodniego i południowego. Średnie prędkości wiatrów nie przekraczają 3,5 m/s, ale cisze atmosferyczne nie występują częściej niż w 5% obserwacji. Charakterystyczny jest natomiast

wysoki udział wiatrów o prędkościach energetycznych (powyżej 4 do 15 m/s), który osiąga tu ponad 40%. Poza wyższymi partiami gór jest to rejon o największym udziale wiatrów „energetycznych” w województwie.

5.6. Wody.

Obszar gminy należy do bezpośredniej zlewni Odry Środkowej. Północno-zachodni odcinek granicy gminy stanowi koryto rzeki Odry. Największym – po Odrze – ciekim jest Średni Potok (Rzuchowska/Rzychowska Struga) przepływający (w kierunku południe – północ) przez wschodnią część obszaru gminy (około 8,0 km w granicach gminy). Ciek ten przepływa przez układy osadnicze wsi Nielubia oraz Żukowice, gdzie zabudowa dochodzi w bliskie sąsiedztwo koryta. Jego źródła znajdują się w rejonie wsi Maniów w gminie Jerzmanowa. Uchodzi do rzeki Odry poniżej terenu Huty Miedzi „Głógów”. Koryto Średniego Potoku jest w znacznym stopniu antropogenicznie przekształcone. Utworzono w nim liczne progi (korekcje progowe), a na odcinku przepływającym przez układ osadniczy Nielubi, oraz dalej na północ, brzegi koryta zostały wybetonowane; na odcinku przechodzącym przez Żukowice brzegi koryta są natomiast technicznie zabudowane. Na północ od Nielubi koryto Średniego Potoku zachowało jednak znaczną krętość. Na południe, czyli w górnym biegu, jest natomiast w znacznym stopniu wyprostowane i także wyposażone w techniczną zabudowę. Przeciętny przepływ omawianego cieką określa się na 0,1 m³/s powyżej wsi Nielubia oraz tylko na 0,06 m³/s powyżej tej wsi.

Regulacja koryta Średniego Potoku przyczyniła się do znacznych przekształceń warunków siedliskowych (głównie w wyniku przesuszenia) w dolinie tego cieką i tym samym do zubożenia struktury przyrodniczej. Odmienne warunki hydrologiczne, a zarazem siedliskowe, kształtują się w dolinie największego lewobrzeżnego dopływu Średniego Potoku, uchodzącego do niego na północ od wsi Glinica. Miejscami znacznie rozszerzające się dno tego bezimiennego dopływu cechuje bogata sieć hydrograficzna, na którą składają się rozwidlenia koryta cieką (mającego tu bardziej „dziki” charakter), oczka wodne i stawy, rowy oraz szczególnie cenne przyrodniczo siedliska podmokłe. Ciek (dopływ) przepływa przez układy osadnicze wsi Zabłocie i Glinica. W odróżnieniu jednak od przechodzących przez układy osadnicze odcinków koryta Średniego Potoku, zabudowa wiejska jest tam odsunięta od brzegów cieką.

Z pozostałych ważniejszych cieków powierzchniowych wymienić należy Dalkówkę (o długości 7,6 km) oraz Dobrzejówkę (o długości 5,4 km). Średni Potok, Dalkówka i Dobrzejówka stanowią elementy melioracji podstawowej w gminie. Pozostałe cieką oraz liczne rowy o łącznej długości 25,2 km tworzą system melioracji szczegółowej; około 1311 ha użytków rolnych jest

zmeliorowana (24,1% arealu przestrzeni rolniczej). Ocenia się, że 158 ha użytków rolnych wymaga zdrenowania.

Poza dnami dolin - Odry i większych cieków, pozostałe tereny rozpatrywanego obszaru charakteryzuje uboga sieć hydrograficzna. Występują jedynie nieliczne rowy (o wyprostowanym korycie) spływające wzdłuż niektórych drobnych dolinek denudacyjnych lub odwadniające drogi.

Na obszarze dolin wyżej omawianych cieków nie ma wyznaczonych terenów zalewanych wodą 100-letnią ($Q_{1\%}$). Przy szczególnych warunkach pogodowych można jednak liczyć się z ich wylewami, w szczególności w mniejszym stopniu uregulowanego lewobrzeżnego dopływu Średniego Potoku.

W dolinie Odry zasięg wody stuletniej ograniczony został w części wałem przeciwpowodziowym o długości 8 km. Dalej – w kierunku południowo-wschodnim, gdzie wał się kończy, tereny zalewowe znacznie się rozszerzają. Ocenia się, że na obszarze gminy tereny zalewowe zajmują 595 ha, co stanowi 8,8% jej powierzchni. Na rysunku Studium pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” zaznaczono zasięg zalewu podczas „wielkiej” powodzi z lipca 1997 roku.

Złożona struktura litologiczna podłoża – znaczna zmienność warstw z utworami przepuszczalnymi i nieprzepuszczalnymi (tak w układzie wertykalnym, jak i horyzontalnym) oraz zaburzenia glacitektoniczne – zadecydowały o skomplikowanych warunkach hydrogeologicznych i stosunkach gruntowo-wodnych. Płytkie wody gruntowe występują (przeważnie płycej niż 1 m ppt) przede wszystkim w holocenijskich osadach rzecznych dolin. Miejscami woda gruntowa wychodzi tam tuż pod powierzchnię gruntu (podmokłości). Wody gruntowe o swobodnym zwierciadle występować też mogą w miejscach wychodni utworów piaszczysto-żwirowych (wodno-lodowcowych lub morenowych). Ich głębokość zalegania wzrasta wraz z wyniosłością terenu. Generalnie na terenach wysoczyzny pierwsze zwierciadło wód podziemnych (najczęściej o napiętym zwierciadle) zalega na głębokości poniżej 2 m ppt, a w niektórych rejonach – poniżej 5 m. Na przykład w dwóch studniach znajdujących się na terenie wsi Kamiona woda występuje na głębokości 2,0 i 2,1 m. W studniach położonych w strefach dolinnych głębokość zwierciadła wody wynosi 0,5-1,8 m. Na wychodniach utworów nieprzepuszczalnych wody gruntowe nie występują, jedynie okresowo pojawiać się tam mogą niskozasobowe wody wierzchówkowe.

Wody czwartorzędowe wypełniające piaszczysto-żwirowe przewarstwienia o zróżnicowanej miąższości mogą występować w kilku poziomach i mają w przewodzie zwierciadło napięte. Miejscami warstwy wodonośne zalegają na znacznej głębokości i charakteryzują się znaczną grubością, przez co ich zasobność może być znaczna. W utworach gliniastych, obok okresowych

wód wierzchówkowych, występować mogą niskozasobowe strefy wód śródglinowych, związanych z piaszczystymi przeławiczeniami.

Wody wgłębne utworów trzeciorzędowych występują w cienkich warstwach lub soczewach piaszczystych zalegających pomiędzy nieprzepuszczalnymi utworami ilastymi lub mułkami. Wody te są przeważnie dobrej jakości, ale cechuje je niewielka lub umiarkowana zasobność. Nieco zasobniejsze zbiorniki zalegają w miąższach warstwach wodonośnych przepuszczalnych osadów środkowego i dolnego miocenu.

Większość studni występujących na obszarze gminy ujmuje wody czwartorzędowe. Jedyne ujęcie zlokalizowane we wsi Kamiona wykorzystuje wody trzeciorzędowe. Jest to ujęcie poniemieckie, na bazie studni artezyjskich, które nie jest już użytkowane. Północna część obszaru gminy znajduje się w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych – GZWP nr 302 „Pradolina Barycz – Głógów” - chroniącego zasoby wód czwartorzędowych. Zbiornik ten jest słabo chroniony od wpływu czynników z powierzchni z uwagi na niewielki udział w nakładzie warstw izolacyjnych.

5.7. Gleby.

Większość gleb na obszarze gminy wykształciła się na utworach pylastych, a tylko lokalnie na wychodniach utworów piaszczysto-żwirowych (przeważnie morenowych), przez co ich skład mechaniczny charakteryzuje tam większy udział frakcji szkieletowych. Pod względem genetycznym przeważają gleby brunatne kwaśne, a miejscami właściwe. Lokalnie występują też gleby bielcowe utworzone zarówno z piasków, jak i glin zwałowych (np. w rejonie Góry Lasek na południe od wsi Słone). W dnach dolin występują mady rzeczne oraz gleby pochodzenia bagiennego.

Przestrzeń rolnicza obszaru gminy odznacza się wysoką produktywnością. Zdecydowanie dominują gleby klas od I do III, kompleksu pszenno-dobry i pszenno-bardzo dobry. W klasyfikacji rolniczej przestrzeni - według IUNG Puławy - poszczególne obręby określono na powyżej 70 punktów, np.: Kamiona – 76,6 pkt, Zabłocie – 75,1 pkt, Słone – 75,1 pkt, Nielubia – 71,1%. Jedyne południowo-wschodni skraj gminy, gdzie w strukturze litologicznej podłoża dominują piaszczysto-żwirowe utwory czołowomorenowe, gleby cechują niższe walory produkcyjne (np. obręb Dankowice – tylko 58,2 pkt, a więc ocena znacznie niższa od średniokrajowej – 66,6 pkt).

Przestrzeń rolnicza o wysokiej produktywności należy niewątpliwie do najważniejszych walorów przyrodniczych obszaru gminy. Jej wartość została znacząco obniżona wpływem pobliskiej Huty Miedzi „Głógów” w wyniku zdeponowania zanieczyszczeń, w tym metali ciężkich.

Ze względu na skład mechaniczny oraz zróżnicowaną rzeźbę terenu występuje tu ponadto znaczne zagrożenie erozyjne, zwłaszcza wodne (na południu), a także eoliczne (na pokrywach lessowych).

5.8. Biotyczne elementy środowiska.

Potencjalną naturalną roślinność obszaru gminy stanowi Grąd środkowoeuropejski (*Galio silvatici-Carpinetum*), odmiany śląsko-wielkopolskiej, formy niżowej, serii żyznej. W dolinie Odry potencjalną roślinność stanowią Nadrzeczne niżowe łągi jesionowo-wiązowe w strefie zalewów epizodycznych (*Filiaris-Ulmentum typicum*). Dla den doliny Środkowego Potoku i jego lewobrzeżnego dopływu oraz den niektórych odcinków pozostałych większych cieków, potencjalną roślinnością jest niżowy łąg olszowy lub olszowo-jesionowy siedlisk wodno-gruntowych (*Circeo-Alnetum*).

Wysoka żyzność siedlisk przyczyniła się do rozwoju rolnictwa, które niemal całkowicie wyparło pierwotne naturalne ekosystemy leśne (także lasy łągowe w dolinach). Niewielkie fragmenty lasów zachowały się jedynie na południowych skrajach gminy, na wyniosłościach morenowych w rejonie Dankowic, Mierzowa i Góry Świętej Anny oraz w dolinie Odry (fragmenty lasów łągowych). Przeważającą część obszaru zajmują pola orne, pośród których występują nieliczne drzewa, krzewy lub ich zespoły. Zadrzewienia śródpolne tworzą kępy lub rzędy – głównie wzdłuż dróg polnych. Ich skład gatunkowy tworzą m.in. lipa drobnolistna, klon, jawor wyniosły, buk zwyczajny, olsza czarna, brzoza, dąb szypułkowy, wierzba płacząca i jodła pospolita. Na terenach osadniczych duży udział mają gatunki ruderalne, które porastają także wzdłuż linii kolejowych. W północnej części obrębu Żukowice występują nasadzenia topolowe stworzone w związku ze strefą ochronną Huty Miedzi „Głógów”. Cenne drzewostany (także nierodzimego pochodzenia) spotkać można na terenach zieleni parkowej w miejscowościach, w parkach zabytkowych, cmentarzach oraz w alejach (np. objęta ochroną konserwatorską aleja w Glinicy).

W gminie Żukowice niewielki jest udział użytków zielonych w strukturze przestrzeni rolniczej. Koncentrują się one głównie w dolinie Odry oraz dolinach cieków powierzchniowych.

5.9. Stan środowiska przyrodniczego i źródła zagrożeń.

Najpoważniejszym źródłem zagrożeń dla środowiska obszaru gminy pozostaje Huta Miedzi „Głógów” zlokalizowana w bliskim sąsiedztwie, na północ od wsi Żukowice. Jej wpływ wynika przede wszystkim z emisji zanieczyszczeń powietrza oraz z emisji hałasu. W ostatnich latach, dzięki inwestycjom proekologicznym oraz modernizacji technologicznej, znacząco zmniejszono wielkość emisji zanieczyszczeń powietrza w Hucie. Poprawiła się tym samym jakość powietrza w jej rejonie. Średnioroczne stężenie SO₂ w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Żukowicach

wynosiło (w 2003 r.) $8,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W sezonie grzewczym stężenie to osiągnęło $12,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a w pozagrzewczym tylko $3,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Wskazywałoby to na wpływ systemów ogrzewania na jakość powietrza, większy niż pobliskiej huty. Podobną sezonową zmienność wykazały stężenia SO_2 mierzone (w 2002 r.) na stałej stacji zlokalizowanej w miejscowości Słone: $3,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w sezonie grzewczym oraz $1,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w sezonie pozagrzewczym, przy $2,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ - stężeniu średniorocznym. Pomiarzy 24-godzinne omawianej substancji nie przekroczyły tu dopuszczalnych norm: 1 max – $46,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i 4 max – $32,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

O istotnej poprawie stanu czystości powietrza w rejonie huty świadczy m.in. wyraźny spadek wartości emisji SO_2 mierzonej w punkcie pomiarowym wsi Słone; w 1992 r. średnioroczne stężenie tej substancji wynosiło $25,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a w 1993 r. – $18,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Jednak już wówczas nie było przekroczonej normy ($32 \mu\text{g}/\text{m}^3$; obecnie średnioroczne stężenie SO_2 w powietrzu nie jest normowane).

Pomierzona emisja NO_2 w Żukowicach wynosiła (w 2003 r.) $9,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowiło 23,1% wartości dopuszczalnej normy. Także w przypadku stężenia tej substancji notuje się sezonową zmienność: $13,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w okresie zimowym i $4,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w sezonie pozagrzewczym. W punkcie pomiarowym stężenia pyłu zawieszonego PM 10 w Kromolinie odnotowano średnioroczne stężenie tej substancji w powietrzu o wartości $19,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowiło 49% wartości dopuszczalnej normy. W sezonie grzewczym stężenie wynosiło $21,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a w pozagrzewczym $17,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Wartość pierwszego maksimum stężenia 24-godzinnego wynosiła $126,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a 36-tego maksimum – $35,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$; w dziesięciu przypadkach odnotowano dopuszczalny poziom stężenia (2003 r.) - według „Raportu o stanie środowiska województwa dolnośląskiego” z 2004 r. W Kromolinie (stała stacja pomiarowa) badano również stężenie ołowiu oraz tlenku węgla. Średnioroczną emisję PG określono na $0,061 \mu\text{g}$, co stanowiło tylko 12% dopuszczalnej normy. Stężenie CO wynosiło $368 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy sezonowej zmienności 433 i $302 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Pierwsze 8-godzinne maksimum wyniosło $2271 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie odnotowano przypadków przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenia tej substancji (Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego, 2004 r.).

Jak widać z powyższej charakterystyki, zanieczyszczenie powietrza nie stanowi obecnie istotnego problemu ekologicznego na rozpatrywanym obszarze i w jego rejonie. Dalsza poprawa jakości powietrza może nastąpić przede wszystkim poprzez sukcesywną likwidację niskich źródeł emisji, głównie związanych z przestarzałymi systemami ogrzewania, które obecnie mają znaczny wpływ na stan zanieczyszczeń powietrza (sezonowa zmienność wartości emisji).

Wieloletnie oddziaływanie Huty Miedzi „Głogów” i innych obiektów związanych z eksploatacją rud miedzi przyczyniło się do kumulacji zanieczyszczeń w glebie, głównie metalami ciężkimi i siarczanami, która tym samym podlegała postępującej degradacji. W szczególności gleby

obszaru gminy Żukowice charakteryzuje wysoki poziom zanieczyszczeń miedzią (ponad 300 ppm), w mniejszym stopniu cynkiem i innymi metalami ciężkimi. Ta degradacja gleb przyczyniała się do obniżenia plonów. W ostatnim okresie, w związku z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza z Huty Miedzi „Głógów”, proces wzrostu zawartości metali ciężkich w glebie rejonu został ograniczony. Poczyniono też działania zabezpieczające – wapnowanie (zmniejszenie kwasowości), ograniczenie stosowania nawozów sztucznych, głęboka orka, odpowiednie zagospodarowanie utworzonej wokół huty strefy ochronnej. Generalnie obserwowano większe stężenie metali ciężkich w glebie na kierunku wschodnim i południowym od huty. W odległości 10 km zawartość poszczególnych zanieczyszczeń znacznie maleje.

Stan zanieczyszczenia wód w ciekach przepływających przez obszar gminy, w tym Średniego Potoku (Rzuchowskiej Strugi) i jego dopływu, nie jest badany. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych jest gospodarka ściekowa w miejscowościach położonych bezpośrednio nad ich korytami. Średni Potok jest odbiornikiem zrzutu ścieków z oczyszczalni ścieków w Nielubi (poniżej tej miejscowości). Do systemu hydrograficznego głównego lewobrzeżnego dopływu Średniego Potoku trafiają oczyszczone ścieki z oczyszczalni w Wierzchowicach (poza granicami gminy). Istotnym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych może być ponadto intensywnie uprawiane (nawożone) użytki rolne, zwłaszcza w miejscach, gdzie grunty orne (w mniejszym stopniu trwałe użytki zielone) dochodzą w bezpośrednie sąsiedztwo koryt cieków. Zubożenie struktury przyrodniczej den dolin niewątpliwie zmniejszyło też buforowe oddziaływania strefy przybrzeżnej przechwytywającej biogeny i inne zanieczyszczenia spływające z pól. Ważne jest zatem – w przyszłym zagospodarowaniu przestrzennym – zadbać o zachowanie strefy biofiltra wzdłuż cieków o szerokości co najmniej 7 m (pożądane stworzenie 50-metrowej takiej strefy).

Środowisko gruntowo-wodne jest na większości obszaru odporne na infiltrację zanieczyszczeń z powierzchni gruntu. Wynika to ze struktury litologicznej wierzchniej warstwy podłoża, w której przeważają słabo przepuszczalne utwory pylaste i gliniaste. Większa przepuszczalność podłoża występuje na stosunkowo niewielkich terenach, tam, gdzie podłoże gruntowe budują utwory piaszczysto-żwirowe (głównie fluwioglacjalne), m.in. w rejonie wzniesienia Góry Lasek (obręb Słone), gdzie pozyskuje się kruszywo naturalne (teren i obszar górniczy „Słone”). W innych miejscach wierzchnia warstwa słabo przepuszczalna może być niewielkiej miąższości i pod którą zalegać może wodonośna warstwa piaszczysto-żwirowa. Wszelkie zatem nawet niewielkie wyrobiska poeksploatacyjne powinny być szczegółowo rozpoznane pod względem hydrogeologicznym i ewentualnie uszczelnione, jeśli miałyby być wykorzystywane dla składowania odpadów.

Pomimo występowania warstwy izolacyjnej na powierzchni gruntu, wody gruntowe i ujmowane z płytkich studni kopanych są w znacznym stopniu zanieczyszczone i nie nadają się do picia lub na potrzeby gospodarcze. Głębokie wody podziemne ocenia się natomiast jako wody średniej jakości. Prowadzone badania w ramach krajowego monitoringu wód podziemnych na stanowisku pomiarowym obejmującym ujęcie wód dla Huty Miedzi „Głogów” w Brzegu Głogowskim wykazują II klasę czystości tych wód.

Jakość klimatu akustycznego jest zagrożona głównie na terenach bezpośrednio sąsiadujących z drogą krajową nr 12 przebiegającą przez południowo-wschodnią część obszaru gminy oraz drogą wojewódzką nr 292 biegnącą w północnej części rozpatrywanego obszaru. Drogi te na niektórych odcinkach przebiegają z bezpośrednim sąsiedztwem terenów z zabudową, w tym mieszkaniową: Żukowice, Brzeg Głogowski i Dobrzejowice (droga wojewódzka), Dankowice i Nielubia (droga krajowa). Na tych terenach występować może przekroczenie dopuszczalnych poziomów dźwięku. Problemem jest też hałas przemysłowy emitowany z Huty Miedzi „Głogów”, odczuwany zwłaszcza w rejonie miejscowości Żukowice.

Gmina Żukowice jest w stosunkowo mniejszym stopniu narażona na wpływ górnictwa miedzi niż niektóre inne gminy LGOM. W prognozach do 2040 roku, dotyczących wpływu deformacji od eksploatacji górniczej, określono maksymalne obniżenie powierzchni gruntu o ponad 1,25 m. Prognozowane tereny górnicze I kategorii obejmują jedynie rejon wsi Bukwica i Zabłocie. Odnośnie wstrząsów parasejsmicznych część gminy znajdującą się w zasięgu oddziaływań górniczych, zaliczono do I strefy sejsmicznej. Odpowiadają jej wielkości maksymalnych wypadkowych przyspieszeń drgań poziomych w pasie częstotliwości do 10 Hz (PGA_{H10}) i maksymalne wypadkowe amplitudy prędkości drgań poziomych (PGV_{Hmax}):

- $PGA_{H10} = 250$ mm/s,
- $PGV_{Hmax} = 10$ m/s.

5.10. Ochrona przyrody.

Północno – zachodni fragment gminy o powierzchni 71,2 ha (obejmujący części obrębów: Dobrzejowice i Czerna) został objęty ochroną w ramach systemu obszarów Natura 2000. Na tym fragmencie pokrywają się dwa ustanowione obszary Natura 2000:

- 1) Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Środkowej Odry” (OSO, kod PLB 080004) – ustanowiony w 2007 r.

Obszar może być zalewany podczas wysokich stanów wody w Odrze. Największym zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania obszaru może być

zarzucanie gospodarki łąkowo-pastwiskowej i wycinanie lasów łągowych w jego granicach.

- 2) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Nowosolska Dolina Odry” (SOO, kod PLH 080014) – zatwierdzony przez Radę Ministrów i zgłoszony do Komisji Europejskiej.

Największe zagrożenie dla funkcjonowania obszaru stanowi wycinanie lasów i zarośli łągowych oraz regulacja rzeki. Wykonywanie koniecznych prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej powinno się odbywać z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, których ochrona jest celem ochrony tego obszaru Natura 2000.

- 3) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Kozioróg w Czernej” (SOO, kod PLH 020100) – położony w północnej części gminy, w granicach części obrębów Czerna i Brzeg Głogowski

Obszar ten, o powierzchni 142,8 ha, w całości znajduje się w granicach gminy, a jego granice na znacznej długości stanowi wał przeciwpowodziowy i koryto Odry. Obszar został powołany w celu ochrony cennych siedlisk leśnych, łąkowych i wodnych i jest ostoją dla jednej z największych populacji kozioroga dębosza położonych w dolinie Odry, będąc jednocześnie łącznikiem między innymi znanymi stanowiskami tego gatunku w dolinie Odry. Cechą charakterystyczną tego obszaru jest także liczne skupisko (kilkadziesiąt drzew) starych, ponad stuletnich, żywych, zamierających lub martwych dębów, rosnących po obu stronach wału przeciwpowodziowego.

W drodze rozporządzenia Ministra Środowiska zostaną ustanowione plany ochrony ww. obszarów, których celem będzie szczegółowe określenie zagrożeń obszarów i sposobów ich eliminacji, a także zakresu zadań ochronnych.

Południowo-zachodni fragment gminy (Kromolin, Góra Świętej Anny) wchodzi w zasięg Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie”. Zajmuje on – w granicach gminy - 625 ha gruntów (w znacznej części zalesionych), tj. 9,1% obszaru gminy. Obszar ten został utworzony ze względu na walory krajobrazowe i turystyczne Wzgórz oraz względnie mało przekształcone środowisko leśne.

Do innych form ochrony walorów przyrodniczych (w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody) należą jedynie pomniki przyrody. Na obszarze gminy ustanowiono sześć obiektów jako pomniki przyrody:

- grupa czterech platanów klonolistnych w Szczepowie,

- trzy buki pospolite w Szczepowie,
- aleja dębowa w Czernej – na koronie wału przeciwpowodziowego,
- dąb w Szczepowie – przy czerwonym szlaku za Aleją Czereśniową (800 m od zabudowy wsi w kierunku lasu),
- dwa dęby w Szczepowie – przy kaplicy grobowcowej,
- platan klonolistny w Kromolinie (park podworski).

Dolina Odry została wytypowana do systemu korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych rangi europejskiej. W obrębie Brzeg Głogowski (w zasięgu doliny) znajdują się szczególnie cenne przyrodniczo tereny podmokłe, które wskazuje się do zachowania w stanie naturalnym.

Walory przyrodnicze są chronione (pośrednio) także na objętych ochroną konserwatorską terenach parków podworskich (Brzeg Głogowski – „Ogród ozdobny”, Czerna, Kromolin, Szczepów, Glinica, Kamiona, Dankowice, Dobrzejowice i Żukowice).

5.11. Uwarunkowania wynikające z walorów i stanu środowiska przyrodniczego.

1. Warunki siedliskowe gminy Żukowice są szczególnie sprzyjające rozwojowi rolnictwa (w tym intensywnych jego form). Stąd też w strukturze przyrodniczej gminy dominują obecnie agrocenozy (rolnicza przestrzeń produkcyjna) przy fragmentarycznym zachowaniu ekosystemów leśnych.
2. Poza zasięgiem holocenijskich utworów w dolinach rzecznych oraz terenami o silnie zróżnicowanej rzeźbie w obrębie Wzgórz Dalkowskich (duże spadki terenów) pozostałe tereny gminy posiadają korzystne warunki fizjograficzne dla lokalizacji zabudowy.
3. Do najważniejszych surowców mineralnych należą złoża miedzi i surowców towarzyszących. Występują też złoża kruszywa (rejon Słone). Generalnie występowanie złóż surowców nie stwarza istotnych konfliktów z pozagórnictwymi formami zagospodarowania przestrzeni.
4. Najcenniejsze przyrodniczo obszary znajdują się w dolinie Odry, stanowiącej korytarz ekologiczny rangi europejskiej, częściowo objęty ochroną w ramach obszarów Natura 2000 oraz w obrębie Wzgórz Dalkowskich, gdzie część tych terenów objęto ochroną w formie OCHK „Wzgórz Dalkowskie” (południowo-zachodnia część gminy). Do innych form formalnej ochrony przyrody należy zaliczyć sześć pomników przyrody – wyłącznie drzew lub zespołów zadrzewień.

5. Odnośnie jakości środowiska największym problemem jest obecnie stan wód. Większość cieków powierzchniowych wykazuje nadmierne zanieczyszczenie, a główne źródło tych zanieczyszczeń stanowi nie w pełni uporządkowana gospodarka ściekowa oraz intensywna produkcja rolnicza (napływ i infiltracja biogenów z przestrzeni rolniczej).
6. Po zmodernizowaniu Huty Miedzi „Głogów” (zmiana technologii) znacząco poprawiła się jakość powietrza. Obecnie nie notuje się przekroczenia norm stężeń zanieczyszczeń w powietrzu. Sezonowa zmiana w wartościach imisji wskazuje na istotny udział systemów ogrzewania w zanieczyszczeniu powietrza.
7. Uciążliwość hałasowa dotyczy terenów mieszkaniowych położonych w bliskim sąsiedztwie ruchliwych tras: drogi krajowej nr 12 i drogi wojewódzkiej nr 292 oraz linii kolejowych. Odczuwalny hałas, zwłaszcza w rejonie wsi Żukowice, emitowany jest również z Huty Miedzi „Głogów”.
8. Przewidywany wpływ działalności górniczej miedzi będzie stosunkowo niewielki. Na części gminy poddanej wpływom górniczym wystąpić może teren górniczy I kategorii oraz I strefa sejsmiczna LGOM.

6. ŚRODOWISKO KULTUROWE.

6.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i umieszczone w wojewódzkiej ewidencji zabytków, z wyłączeniem stanowisk archeologicznych.

Do rejestru Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z obszaru gminy Żukowice wpisano 36 zabytków nieruchomości oraz 11 zabytków ruchomych. W wojewódzkiej ewidencji zabytków znajduje się natomiast 320 obiektów, w przewadze domów mieszkalnych.

Zestawienie zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków zamieszczono w tabeli nr 6.1, a zabytków ruchomych w tabeli nr 6.2. Obiekty z wojewódzkiej ewidencji zabytków ujęto w tabeli nr 6.3.

Tabela nr 6.1. Zestawienie zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy Żukowice (stan na dzień 22.09.2006 r.).

Lp.	Adres	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru dawnego województwa legnickiego	Nr rejestru dawnego województwa zielonogórskiego lub wrocławskiego	Data wpisu do rejestru zabytków
1.	Brzeg Głogowski	Kościół parafialny p.w. Bożego Ciała	XVII/XVIII w.	309/L	159	14.03.1961 r.
2.	Brzeg Głogowski	Plebania	pocz. XIX w.	362/L	670	18.12.1963 r.
3.	Brzeg Głogowski (na działce nr 242/3)	Cmentarz przykościelny	XIII w.	783/L		28.12.1987 r.
4.	Brzeg Głogowski	Pałac z oficynami i założeniem parkowym	XVII w., 1767 r.	304/L	154	14.03.1961 r.
5.	Brzeg Głogowski	Ogród ozdobny	1770 r.	554/L		06.05.1980 r.
6.	Czerna (działka nr 238)	Zamek wraz z parkiem	XVI w.	306/L	156	14.05.1961 r.
7.	Czerna (działka nr 238)	Park	XVII w., 1830-1840 r.	555/L		07.05.1980 r.
8.	Czerna	Dawny dwór i spichlerz	pocz. XIX w.	340/L	378	02.04.1963 r.
9.	Czerna	Plebania, ob. dom mieszkalny nr 9	pocz. XIX w.	366/L	674	18.12.1963 r.
10.	Dankowice	Dwór	pocz. XIX w.	348/L	386	02.04.1963 r.
11.	Dankowice	Park	1830 r., 1840 r., 1870 r.	570/L		05.05.1980 r.
12.	Glinica	Pałac	1680 r.	313/L	163	15.03.1961 r.

Lp.	Adres	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru dawnego województwa legnickiego	Nr rejestru dawnego województwa zielonogórskiego lub wrocławskiego	Data wpisu do rejestru zabytków
13.	Glinica	Park podworski	k. XVII w., pocz. XIX w.	532/L		19.06.1979 r.
14.	Glinica	Aleja kasztanowców	lata 40. XIX w.	707/L		25.06.1986 r.
15.	Góra Św. Anny	Kościół filialny p.w. Św. Anny	1716 r., 1740 r.	350/L	389	02.04.1963 r.
16.	Kamiona	Dwór	XVIII/XIX w.	352/L	391	02.04.1963 r.
17.	Kamiona	Park	XVIII w., k. XIX w.	553/L		06.05.1980 r.
18.	Kamiona (działka nr 20)	Cmentarz (zamknięty)	XVI w.	751/L		28.12.1987 r.
19.	Kłoda	Kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja	XIV w.	321/L	171	15.03.1961 r.
20.	Kromolin	Kościół parafialny p.w. Św. Michała	XIV w., XVI w.	322/L	172	15.03.1961 r.
21.	Kromolin (działka nr 242/3)	Cmentarz przykościelny	XIV w.	769/L		28.12.1987 r.
22.	Kromolin (działka nr 141)	Cmentarz parafialny	1882 r.	784/L		28.12.1987 r.
23.	Kromolin	Pałac (ruina)	XVIII w.	343/L	381	02.04.1963 r.
24.	Kromolin	Park podworski	XVII w., XIX w.	533/L		19.06.1979 r.
25.	Nielubia	Kościół parafialny p.w. Św. Michała	XV w., XVI w.	328/L	178	15.03.1961 r.
26.	Nielubia (działka nr 262)	Cmentarz przykościelny	XVI w.	752/L		28.12.1987 r.
27.	Słocwina	Dom mieszkalny nr 16	1 poł. XIX w.	440/L	2098	05.05.1971 r.
28.	Szczepów	Zespół dworski: 1. pałac, 2. oficyna, 3. oficyna, 4. oficyna, 5. budynek mieszkalno-gospodarczy	XVIII w., XVIII w., XVIII w., XVIII w., XVIII w.,	330/L	180	15.03.1961 r.
29.	Szczepów	Park podworski	XVII w., k. XVIII w., 1. poł. XIX w.	531/L		19.06.1979 r.
30.	Szczepów (działka nr 7)	Mauzoleum Schlabrendorfów	1 poł. XIX w.	955/L		24.05.1991 r.

Lp.	Adres	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru dawnego województwa legnickiego	Nr rejestru dawnego województwa zielonogórskiego lub wrocławskiego	Data wpisu do rejestru zabytków
31.	Żukowice	Kościół filialny p.w. Św. Jadwigi	XV w.	1018/L	45	25.02.1958 r.
32.	Żukowice (działka nr 412)	Cmentarz przykościelny	XIV w.	746/L		28.12.1987 r.
33.	Żukowice	Pałac	1743 r.	333/L	183	15.03.1961 r.
34.	Żukowice	Zabudowania dworskie: czworak	1773 r.	405/L	713	18.12.1963 r.
35.	Żukowice (działka nr 326)	Cmentarz komunalny	1908 r.	753/L		28.12.1987 r.

Tabela nr 6.2. Zestawienie zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy Żukowice.

Lp.	Adres	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru	Data wpisu do rejestru zabytków
1.	Brzeg Głogowski	Wypożenie wnętrza oraz wystrój kościoła parafialnego p.w. Bożego Ciała	renesans, barok, klasycyzm	599/23	28.12.1971 r.
2.	Brzeg Głogowski	Wystrój architektoniczny pałacu	barok	604/164	22.04.1975 r.
3.	Czerna	Wystrój architektoniczny pałacu, kaplicy i budynku nr 9	renesans, barok, klasycyzm	597/B/70?	02.11.1970 r.
4.	Góra Św. Anny	Wystrój wnętrza oraz wyposażenie kościoła filialnego p.w. Św. Anny	barok, klasycyzm	600/41?	03.01.1972 r.
5.	Kromolin	Wystrój i wyposażenie wnętrza kościoła filialnego	renesans, barok	601/49	04.01.1972 r.
6.	Kromolin	Wypożenie wnętrza kościoła filialnego	renesans, barok, neogotyck	602/437/L/1-8?	15.06.1984 r.
7.	Nielubia	Wystrój architektoniczny i wyposażenie wnętrza kościoła	renesans, barok	598/19/B/70	02.11.1970 r.
8.	Szczepów	Wystrój architektoniczny pałacu	barok	603/50	14.01.1972 r.
9.	Żukowice	Zabytkowe elementy wyposażenia kościoła p.w. Św. Jadwigi	barok, neobarok, neogotyck	13/B/___/1-5?	22.03.2000 r.
10.	Żukowice	Wystrój i wyposażenie kościoła	gotyk, renesans, barok, klasycyzm	595/15/B/70?	03.11.1970 r.
11.	Żukowice	Wystrój i wyposażenie wnętrza pałacu	rokoko	596/16-B/70?	03.11.1970 r.

Tabela nr 6.3. Zestawienie niearcheologicznych obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków z ternu gminy Żukowice (stan na 22.11.2006 r.).

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Datowanie
1.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	10	
2.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	13	
3.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	12	
4.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	14	
5.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	16	
6.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	22	
7.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	25	
8.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	30	
9.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	31	
10.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	32	
11.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	33	
12.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	34	
13.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	35	
14.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	36	
15.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	38	
16.	Brzeg Głogowski	Budynek gospodarczy	38	
17.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	42	
18.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	43	
19.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	45	
20.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	53	
21.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	55	
22.	Brzeg Głogowski	Budynek gospodarczy	55	
23.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	61	
24.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	62	
25.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	65	
26.	Brzeg Głogowski	Budynek gospodarczy	65	
27.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	66	
28.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	70	
29.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	75	
30.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	85	
31.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	88	
32.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	92	
33.	Brzeg Głogowski	Budynek gospodarczy	92	
34.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny	94	
35.	Brzeg Głogowski	Dom mieszkalny, ob. poczta		
36.	Bukwica	Zespół pałacowy: a) pałac, b) oficyna mieszkalna, c) budynek gospodarczy I, d) budynek gospodarczy II, e) budynek gospodarczy III, f) obora, g) stodoła I, h) stodoła II		
37.	Bukwica	Dom mieszkalny	13	

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Datowanie
38.	Bukwica	Budynek gospodarczy	14	
39.	Bukwica	Dom mieszkalny	20	
40.	Bukwica	Dom mieszkalny	28	
41.	Bukwica	Cmentarz – teren pocmentarny		ok. 1905 r.
42.	Czerna	Kaplica grobowa – ruina		XVII w., XIX w.
43.	Czerna	Świetlica – b. Klub prasy „Ruch”	1	
44.	Czerna	Dom mieszkalny	6	
45.	Czerna	Dom mieszkalny	8	
46.	Czerna	Dom mieszkalny	10	
47.	Czerna	Budynek gospodarczy przy nr 14	14	
48.	Czerna	Dom mieszkalny	18	
49.	Czerna	Dom mieszkalny	31	
50.	Czerna	Dom mieszkalny	34	
51.	Czerna	Dom mieszkalny	36	
52.	Czerna	Budynek gospodarczy	37	
53.	Czerna	Dom mieszkalny	38	
54.	Dankowice	Dom mieszkalny	1	
55.	Dankowice	Dom mieszkalny	9	
56.	Dankowice	Budynek gospodarczy	9	
57.	Dankowice	Teren pocmentarny		ok. 1890 r.
58.	Dobrzejowice	Świetlica – b. Dom ludowy	73	
59.	Dobrzejowice	Budynek gospodarczy	73	
60.	Dobrzejowice	Biblioteka – b. Klub prasy „Ruch”		
61.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	10	
62.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	15	
63.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	21	
64.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	23	
65.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	24	
66.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	25	
67.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	26	
68.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	32	
69.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	35	
70.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	44	
71.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	50	
72.	Dobrzejowice	Piekarnia	60	
73.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	68	
74.	Dobrzejowice	Budynek gospodarczy	68	
75.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	70	
76.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	71	
77.	Dobrzejowice	Dom mieszkalny	72	
78.	Dobrzejowice	Teren pocmentarny		1855 r.
79.	Domaniowice	Dom mieszkalny	4	
80.	Domaniowice	Dom mieszkalny	6	
81.	Domaniowice	Budynek gospodarczy	6	
82.	Domaniowice	Dom mieszkalny	9	
83.	Domaniowice	Dom mieszkalny	12	
84.	Domaniowice	Dom mieszkalny	13	

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Datowanie
85.	Domaniowice	Dom mieszkalny	14	
86.	Domaniowice	Dom mieszkalny	14a	
87.	Domaniowice	Dom mieszkalny	15	
88.	Domaniowice	Budynek gospodarczy	15	
89.	Domaniowice	Dom mieszkalny	16	
90.	Domaniowice	Dom mieszkalny	17	
91.	Glinica	Dom mieszkalny	7	
92.	Glinica	Dom mieszkalny	8	
93.	Glinica	Dom mieszkalny	16	
94.	Glinica	Dom mieszkalny	22	
95.	Glinica	Dom mieszkalny	30	
96.	Kamiona	Kaplica grobowa		
97.	Kamiona	Dom mieszkalny	1	
98.	Kamiona	Budynek gospodarczy przy bud. Nr 1	1	
99.	Kamiona	Dom mieszkalny	2	
100.	Kamiona	Budynek gospodarczy przy bud. Nr 2	2	
101.	Kamiona	Dom mieszkalny	3	
102.	Kamiona	Budynek mieszkalny	4	
103.	Kamiona	Budynek gospodarczy przy nr 4	4	
104.	Kamiona	Dom mieszkalny	5	
105.	Kamiona	Dom mieszkalny	11	
106.	Kamiona	Dom mieszkalny	14	
107.	Kamiona	Dom mieszkalny	15	1891 r.
108.	Kamiona	Cmentarz		XVI w.
109.	Kłoda	Świetlica wiejska – b. Klub prasy „Ruch”		
110.	Kłoda	Dom mieszkalny	1	
111.	Kłoda	Dom mieszkalny	2	
112.	Kłoda	Dom mieszkalny	3	
113.	Kłoda	Dom mieszkalny	4	
114.	Kłoda	Budynek gospodarczy	4	
115.	Kłoda	Dom mieszkalny	5	
116.	Kłoda	Budynek gospodarczy	6	
117.	Kłoda	Dom mieszkalny	8	
118.	Kłoda	Dom mieszkalny	9	
119.	Kłoda	Dom mieszkalny	9a	
120.	Kłoda	Budynek gospodarczy	12	
121.	Kłoda	Dom mieszkalny	14	
122.	Kłoda	Dom mieszkalny	18	
123.	Kłoda	Dom mieszkalny	19	
124.	Kłoda	Dom mieszkalny	20	
125.	Kłoda	Dom mieszkalny	22	
126.	Kłoda	Dom mieszkalny	23	
127.	Kłoda	Dom mieszkalny	28	
128.	Kłoda	Dom mieszkalny	31	
129.	Kłoda	Dom mieszkalny	32	
130.	Kłoda	Dom mieszkalny	33	
131.	Kłoda	Dom mieszkalny	40	

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Datowanie
132.	Kłoda	Dom mieszkalny	45	
133.	Kłoda	Cmentarz przykościelny		XIV w.
134.	Kłoda	Cmentarz komunalny		1760 r.
135.	Kromolin	Świetlica wiejska – b. Klub „Ruch”	Obok nr 64	
136.	Kromolin	Dom mieszkalny	10	
137.	Kromolin	Dom mieszkalny	11	
138.	Kromolin	Dom mieszkalny	12	
139.	Kromolin	Dom mieszkalny	17	
140.	Kromolin	Dom mieszkalny	18	
141.	Kromolin	Dom mieszkalny	21	
142.	Kromolin	Dom mieszkalny	23	
143.	Kromolin	Dom mieszkalny	29	
144.	Kromolin	Dom mieszkalny	30	
145.	Kromolin	Dom mieszkalny	31	
146.	Kromolin	Dom mieszkalny	32	
147.	Kromolin	Dom mieszkalny	32a	
148.	Kromolin	Dom mieszkalny	38	
149.	Kromolin	Dom mieszkalny	43	
150.	Kromolin	Dom mieszkalny	44	
151.	Kromolin	Dom mieszkalny	45	
152.	Kromolin	Dom mieszkalny	46	
153.	Kromolin	Dom mieszkalny	48	
154.	Kromolin	Budynek gospodarczy	przy nr 50	
155.	Kromolin	Dom mieszkalny	52	
156.	Kromolin	Dom mieszkalny	54	
157.	Kromolin	Dom mieszkalny	55	
158.	Kromolin	Budynek gospodarczy	przy nr 55	
159.	Kromolin	Budynek gospodarczy	przy nr 55a	
160.	Kromolin	Dom mieszkalny	60a	
161.	Kromolin	Dom mieszkalny	62	
162.	Kromolin	Dom mieszkalny	64	
163.	Kromolin	Cmentarz przykościelny		XIV w.
164.	Kromolin	Cmentarz parafialny		1882 r.
165.	Nielubia	Kościół filialny p.w. MP Królowej, d. ewangelicki		
166.	Nielubia	Mur cmentarny		
167.	Nielubia	Budynek, ob. GOK		
168.	Nielubia	Dom mieszkalny	2	
169.	Nielubia	Dom mieszkalny	8	
170.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 8	
171.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 10	
172.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 11	
173.	Nielubia	Dom mieszkalny	12	
174.	Nielubia	Dom mieszkalny	13	
175.	Nielubia	Dom mieszkalny	15	
176.	Nielubia	Dom mieszkalny	16 i 16a	
177.	Nielubia	Dom mieszkalny	18	
178.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 18	

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Datowanie
179.	Nielubia	Dom mieszkalny	20a	
180.	Nielubia	Dom mieszkalny	21	
181.	Nielubia	Dom mieszkalny	22a	
182.	Nielubia	Dom mieszkalny	24	
183.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 24	
184.	Nielubia	Dom mieszkalny	25	
185.	Nielubia	Dom mieszkalny	31	
186.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 31	
187.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 32	
188.	Nielubia	Dom mieszkalny	33	
189.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 33	
190.	Nielubia	Dom mieszkalny	34	
191.	Nielubia	Dom mieszkalny	36	
192.	Nielubia	Dom mieszkalny	37a	
193.	Nielubia	Dom mieszkalny	39	
194.	Nielubia	Dom mieszkalny	40	
195.	Nielubia	Dom mieszkalny	40a	
196.	Nielubia	Dom mieszkalny	41	
197.	Nielubia	Budynek gospodarczy	przy nr 41	
198.	Nielubia	Ogrodzenie z bramą	przy nr 41	
199.	Nielubia	Dom mieszkalny	58	
200.	Nielubia	Dom mieszkalny	63	
201.	Nielubia	Dom mieszkalny	64	
202.	Słońcina	Dwór	16	
203.	Słone	Dzwonnica alarmowa		XIX w.
204.	Słone	Dom mieszkalny	2	
205.	Słone	Dom mieszkalny	3	
206.	Słone	Dom mieszkalny	4	
207.	Słone	Budynek gospodarczy	4	
208.	Słone	Dom mieszkalny	7	
209.	Słone	Budynek gospodarczy, stodoła	7	
210.	Słone	Dom mieszkalny	8	
211.	Słone	Dom mieszkalny	11	
212.	Słone	Dom mieszkalny	17	
213.	Słone	Budynek gospodarczy I	przy nr 17	
214.	Słone	Budynek gospodarczy II	przy nr 17	
215.	Słone	Dom mieszkalny	18	
216.	Słone	Budynek gospodarczy	przy nr 18	
217.	Słone	Dom mieszkalny	22	
218.	Słone	Budynek gospodarczy	22	
219.	Słone	Dom mieszkalny	23	
220.	Słone	Budynek gospodarczy	23	
221.	Słone	Dom mieszkalny	24	
222.	Słone	Dom mieszkalny	25	
223.	Słone	Cmentarz parafialny		1900 r.
224.	Szczepów	Dom mieszkalny	6	
225.	Zabłocie	Dzwonnica alarmowa		

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Datowanie
226.	Zabłocie	Dom mieszkalny	1	
227.	Zabłocie	Dom mieszkalny	3	
228.	Zabłocie	Budynek gospodarczy	przy nr 3	
229.	Zabłocie	Dom mieszkalny	4	
230.	Zabłocie	Dom mieszkalny	6	
231.	Zabłocie	Budynek gospodarczy	przy nr 12	
232.	Zabłocie	Teren pocementarny		1905 r.
233.	Zameczno	Dom mieszkalny	1	
234.	Zameczno	Dom mieszkalny	6	
235.	Zameczno	Dom mieszkalny	10	
236.	Zameczno	Dom mieszkalny	11	
237.	Zameczno	Dom mieszkalny	12	
238.	Żukowice	Dom mieszkalny	47	
239.	Żukowice	Dom mieszkalny	62	
240.	Żukowice	Dom mieszkalny	81	
241.	Żukowice	Dom mieszkalny	122	
242.	Żukowice	Budynek gospodarczy	przy nr 122	

6.2. Stanowiska archeologiczne.

Tabela nr 6.4. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy Żukowice (stan na 22.11.2006 r.).

L.p.	Nazwa obrębu	Numer stanowiska	Obiekt	Datowanie	Numer rejestru i data wpisu
1.	Dankowice	1	Grodzisko	średniowiecze	206/85 KZA-1-V-129/68 z dnia 01.12.1068 r.
2.	Dobrzejowice	1	Grodzisko	średniowiecze	187/85 KZA-1-V-103/68 z dnia 01.12.1968 r.
3.	Dobrzejowice	2	Osada i cmentarzysko	wielokulturowe	211/86 KZA-1-V-133/68 z dnia 01.12.1968 r.
4.	Dobrzejowice	3	Osada	kultura przeworska	232/85 182/Ar z dnia 18.10.1069 r.
5.	Dobrzejowice	4	Osada	okres wpływów rzymskich i późne średniowiecze	228/85 178/Ar z dnia 15.10.1969 r.
6.	Domaniowice	1	Cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka	171/85 28/Ar z dnia 10.03.1966 r.
7.	Domaniowice	3	Osada	okres wpływów rzymskich i wczesne średniowiecze	233/85 185/Ar z dnia 20.10.1969 r.
8.	Domaniowice	4	Osada	okres wpływów rzymskich	231/85 181/Ar a dnia 18.10.1969 r.

L.p.	Nazwa obrębu	Numer stanowiska	Obiekt	Datowanie	Numer rejestru i data wpisu
9.	Domaniowice	5	Osada	wczesne średniowiecze	229/85 179/Ar z dnia 15.10.1969 r.
10.	Kromolin	1	Osada wielokulturowa	okres lateński, okres wpływów rzymskich i wczesne średniowiecze	234/85 187/Ar z dnia 20.10.1969 r.
11.	Kromolin	12	Osada	okres wpływów rzymskich i wczesne średniowiecze	226/85 176/Ar z dnia 15.10.1969 r.
12.	Kromolin	14	Osada	okres późnolateński i wczesne średniowiecze	227/85 177/Ar z dnia 15.10.1969 r.
13.	Nielubia	4	Cmentarzysko	wczesne średniowiecze	240/85 201/Ar z dnia 01.12.1969 r.
14.	Szczepów	1	Osada	kultura łużycka	224/85 173/Ar z dnia 15.10.1969 r.
15.	Szczepów	2	Osada	okres późnolateński	225/85 KZA 172/Ar z dnia 15.10.1969 r.
16.	Zameczno	1	Cmentarzysko	kultura łużycka	230/85 180/Ar z dnia 15.10.1969 r.
17.	Zameczno	2	Osada	okres lateński	172/85 KZA-1-V-28/66
18.	Żukowice	1	Osada i cmentarzysko	okres wpływów rzymskich i wczesne średniowiecze	210/85 KZA-1-V-132/68 z dnia 01.12.1968 r.
19.	Żukowice	2	Osada	wczesne średniowiecze	184/85 KZA-1-V-100/68 z dnia 01.12.1968 r.
20.	Żukowice	3	Osada	kultura łużycka	179/85 KZA-1-V-95/68 z dnia 01/03.1968 r.
21.	Żukowice	6	Osada	wczesne średniowiecze	180/85 KZA-1-V-96/68 z dnia 01.12.1968 r.
22.	Żukowice	7	Osada	późny Laten	181/85 KZA-1-V-97/68 z dnia 01.12.1968 r.
23.	Żukowice	8	Osada	wczesne średniowiecze	182/85 KZA-1-V-98/68 z dnia 01.12.1968 r.
24.	Żukowice	9	Osada	wczesne średniowiecze	222/85 KZA-1-V-160/68 z dnia 01.12.1968 r.
25.	Żukowice	47	Osada	wczesne średniowiecze	A-247/92 z dnia 14.09.1992 r.

Tabela nr 6.5. Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu gminy Żukowice.

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
1.	Brzeg Głogowski	67-18	1/60	cmentarzysko szkieletowe	wczesne średniowiecze XI w.
				cmentarzysko ciałopalne	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				osada	Halsztat D-Laten, kultura pomorska
				cmentarzysko ciałopalne	epoka brązu IV, kultura łużycka
2.	Brzeg Głogowski	67-18	2/40	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres nowożytny
3.	Brzeg Głogowski	67-18	3/81	osada	późne średniowiecze
				osada	Neolit
4.	Brzeg Głogowski	67-18	4/74	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
5.	Brzeg Głogowski	67-18	5/65	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich?, kultura przeworska
6.	Brzeg Głogowski	67-18	6/33	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				osada	Laten
7.	Brzeg Głogowski	67-18	7/80	punkt osadniczy	średniowiecze
				osada	wczesne średniowiecze Faza E
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
8.	Brzeg Głogowski	67-18	8/28	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Neolit?
				śląd osadnictwa	kultura przeworska
				śląd osadnictwa	okres nowożytny
				śląd osadnictwa	
9.	Brzeg Głogowski	67-18	9/26	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
10.	Brzeg Głogowski	67-18	10/3	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
11.	Brzeg Głogowski	67-18	11/41	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
12.	Brzeg Głogowski	67-18	12/34	śląd osadnictwa	średniowiecze
				cmentarzysko	Halsztat D-Laten, kultura pomorska?
13.	Brzeg Głogowski	67-18	13/35	osada	Halsztat-Laten, kultura łużycka
				osada	Neolit

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
				punkt osadniczy	kultura przeworska
14.	Brzeg Głogowski	67-18	14/36	śląd osadnictwa	średniowiecze
				cmentarzysko?	Halsztat D, kultura łużycka
				śląd osadnictwa	kultura przeworska
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres nowożytny
15.	Brzeg Głogowski	67-18	15/27	osada	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
16.	Brzeg Głogowski	67-18	16/39	cmentarzysko?	epoka brązu, kultura łużycka
17.	Brzeg Głogowski	67-18	17/42	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
18.	Brzeg Głogowski	67-18	18/4	osada	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
19.	Brzeg Głogowski	67-18	19/102	śląd osadnictwa	kultura łużycka
				punkt osadniczy	kultura przeworska
20.	Brzeg Głogowski	67-18	20/103	śląd osadnictwa	kultura łużycka
				śląd osadnictwa	kultura przeworska
1.	Czerna	67-18	1/1	osada?	średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
2.	Czerna	67-18	2/2	osada?	epoka brązu III, kultura łużycka
3.	Czerna	67-18	3/45	cmentarzysko?	Laten, kultura pomorska
				śląd osadnictwa	epoka brązu wczesna?
4.	Czerna	67-18	4/43	śląd osadnictwa	kultura łużycka
5.	Czerna	67-18	5/89	osada	wczesne średniowiecze
6.	Czerna	67-18	6/44	cmentarzysko	kultura łużycka
				śląd osadnictwa	pradzieje
7.	Czerna	67-18	7/47	osada	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
8.	Czerna	67-18	8/46	śląd osadnictwa	średniowiecze
9.				osada	Laten
10.	Czerna	66-18	9/2	cmentarzysko ciałopalne	epoka brązu
11.	Czerna	67-18	10/104	śląd osadnictwa	okres nowożytny
12.	Czerna	67-18	11/105	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
1.	Dankowice	69-18	1/1	grodzisko	wczesne średniowiecze
2.	Dankowice	69-18	2/2	cmentarzysko	Laten – okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
1.	Dobrzejowice	66-18	1/1	grodzisko	Wczesne średniowiecze X-XII
2.	Dobrzejowice	67-18	2/51	cmentarzysko	

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				osada?	Halsztat D-Laten, kultura łużycka
				osada	Neolit
3.	Dobrzejowice	67-18	3/99	osada	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich
4.	Dobrzejowice	67-17	4/50	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
5.	Dobrzejowice	67-17	5/51	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	wczesne średniowiecze
				osada	Halsztat, kultura łużycka
6.	Dobrzejowice	67-18	6/50	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Laten, kultura pomorska
7.	Dobrzejowice	67-18	7/48	punkt osadniczy	średniowiecze
				punkt osadniczy	Halsztat C-D, kultura łużycka
8.	Dobrzejowice	67-18	8/49	osada	średniowiecze
9.	Dobrzejowice	67-17	9/35	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	wczesne średniowiecze Faza D-E
10.	Dobrzejowice	67-17	10/29	punkt osadniczy	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
11.	Dobrzejowice	67-17	11/23	osada	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich późne, kultura przeworska
12.	Dobrzejowice	67-17	12/53	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Halsztat, kultura łużycka
13.	Dobrzejowice	67-17	13/21	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Laten – okres wpływów rzymskich
14.	Dobrzejowice	67-17	14/52	osada	Neolit?
15.	Dobrzejowice	67-17	15/22	osada	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich późny, kultura przeworska
16.	Dobrzejowice	67-17	16/30	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich?
17.	Dobrzejowice	67-17	17/28	osada	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich?, kultura przeworska?
18.	Dobrzejowice	67-17	18/54	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				śląd osadnictwa	okres nowożytny

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
19.	Dobrzejowice	67-17	19/57	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
20.	Dobrzejowice	67-17	20/31	osada	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich późny, kultura przeworska
21.	Dobrzejowice	67-17	21/32	osada	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich późny, kultura przeworska
22.	Dobrzejowice	67-17	22/56	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
23.	Dobrzejowice	67-17	23/55	osada	Laten, kultura pomorska
				śląd osadnictwa	kultura przeworska
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres nowożytny
				śląd osadnictwa	
24.	Dobrzejowice	67-17	24/36	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				śląd osadnictwa	średniowiecze
25.	Dobrzejowice	67-17	25/37	osada	Laten, kultura pomorska?
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
26.	Dobrzejowice	66-17	26/4	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze, epoka kamienia
27.	Dobrzejowice	66-17	27/5	osada	okres wpływów rzymskich późny
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
28.	Dobrzejowice	66-17	28/3	grodzisko	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
29.	Dobrzejowice	66-17	29/2	osada	wczesne średniowiecze X-XI
30.	Dobrzejowice	66-17	30/1	osada	wczesne średniowiecze X-XI
				osada	wczesne średniowiecze X-XI, okres wpływów rzymskich
				cmentarzysko	
				śląd osadnictwa	epoka brązu I-II
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
31.	Dobrzejowice	67-18	32/106	śląd osadnictwa	późne średniowiecze – okres nowożytny
32.	Dobrzejowice	67-18	33/107	śląd osadnictwa	kultura przeworska
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres nowożytny
33.	Dobrzejowice	67-18	34/108	śląd osadnictwa	kultura przeworska
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
34.	Dobrzejowice	67-17	35/95	śląd osadnictwa	kultura łużycka
				punkt osadniczy	kultura przeworska
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres nowożytny
35.	Dobrzejowice	67-17	36/96	śląd osadnictwa	epoka kamienia
36.	Dobrzejowice	67-17	37/97	śląd osadnictwa	okres nowożytny
				śląd osadnictwa	
37.	Dobrzejowice	67-17	38/98	punkt osadniczy	kultura łużycka?
				punkt osadniczy	kultura przeworska
38.	Dobrzejowice	67-17	39/99	punkt osadniczy	kultura przeworska
39.	Dobrzejowice	67-17	40/100	śląd osadnictwa	kultura przeworska?
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze – okres nowożytny
40.	Dobrzejowice	67-17	41/101	śląd osadnictwa	kultura przeworska
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
41.	Dobrzejowice	66-17	42/100	śląd osadnictwa	kultura przeworska
1.	Domaniowice	67-18	1/29	śląd osadnictwa	Halsztat, kultura łużycka
				cmentarzysko	epoka brązu IV - Halsztat, kultura łużycka
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
2.	Domaniowice	67-18	1/30	cmentarzysko	Laten późny – okres wpływów rzymskich wczesny, kultura przeworska
				cmentarzysko	Laten środkowy i późny, kultura jastorfska
				cmentarzysko	Halsztat D-Laten, kultura pomorska
3.	Domaniowice	67-18	3/56	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
4.	Domaniowice	67-18	2/31	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada?	okres wpływów rzymskich
				osada	Laten
5.	Domaniowice	67-18	3/20	osada	Laten
6.	Domaniowice	67-18	3/77	osada	średniowiecze
				osada	wczesne średniowiecze Faza D
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska?
				osada	Laten późny, kultura przeworska
7.	Domaniowice	67-18	4/22	śląd osadnictwa	późne średniowiecze XIV w.
				osada	okres wpływów rzymskich
8.	Domaniowice	67-18	4/66	osada	Laten
				śląd osadnictwa	Neolit

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
9.	Domaniowice	67-18	5/21	śląd osadnictwa	pradzieje
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
10.	Domaniowice	67-18	5/32	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Laten
				śląd osadnictwa	Neolit, KAK
11.	Domaniowice	67-18	5/97	osada	wczesne średniowiecze
12.	Domaniowice	67-18	6/25	Osada?	Laten
13.	Domaniowice	67-18	7/78	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
14.	Domaniowice	67-18	7/90	osada	epoka brązu – Halsztat, kultura łużycka
15.	Domaniowice	68-18	8/50	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
16.	Domaniowice	68-18	9/51	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich
				cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
17.	Domaniowice	68-18	10/52	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
18.	Domaniowice	68-18	11/53	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	Laten
19.	Domaniowice	68-18	12/54	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
20.	Domaniowice	68-18	13/55	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				punkt osadniczy	pradzieje
21.	<i>Domaniowice</i>	<i>68-18</i>	<i>79</i>	<i>brakuje opisu</i>	
1.	Glinica	68-18	1/116	cmentarzysko szkieletowe	Neolit
2.	Glinica	68-18	2/97	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
3.	Glinica	68-18	3/109	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze Faza E
				osada	okres wpływów rzymskich późny
4.	Glinica	68-18	4/110	punkt osadniczy	pradzieje
5.	Glinica	68-18	5/112	śląd osadnictwa	epoka kamienia
6.	Glinica	68-18	6/111	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
1.	Kamiona	68-19	1/34	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Laten – okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
2.	Kamiona	68-19	2/49	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze
3.	Kamiona	68-19	3/182	śląd osadnictwa	pradzieje
4.	Kamiona	68-19	4/50	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
5.	Kamiona	68-19	5/51	punkt osadniczy	średniowiecze
6.	Kamiona	68-19	6/54	śląd osadnictwa	pradzieje
7.	Kamiona	68-19	7/55	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
8.	Kamiona	68-19	8/56	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
9.	Kamiona	68-19	9/57	osada	wczesne średniowiecze
10.	Kamiona	68-19	10/58	śląd osadnictwa	pradzieje
				śląd osadnictwa	Neolit
11.	Kamiona	68-19	11/59	śląd osadnictwa	średniowiecze
12.	Kamiona	68-19	12/60	osada	wczesne średniowiecze XI-XII w.
13.	Kamiona	68-19	12/121	śląd osadnictwa	średniowiecze XIII w.
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
14.	Kamiona	68-19	13/61	osada?	wczesne średniowiecze
15.	Kamiona	68-19	14/62	śląd osadnictwa	późne średniowiecze – okres nowożytny XIV-XVI w.
				śląd osadnictwa	pradzieje
16.	Kamiona	68-19	15/63	osada	wczesne średniowiecze
17.	Kamiona	68-19	16/64	punkt osadniczy	średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
				śląd osadnictwa	epoka brązu, kultura łużycka
18.	Kamiona	68-19	17/66	punkt osadniczy	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
19.	Kamiona	68-19	18/67	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
20.	Kamiona	68-19	19/68	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich
21.	Kamiona	68-19	20/88	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
22.	Kamiona	68-19	21/118	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich?
23.	Kamiona	68-19	23/117	śląd osadnictwa	pradzieje
				osada	okres wpływów rzymskich
				punkt osadniczy	Neolit
24.	Kamiona	68-19	24/184	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
25.	Kamiona	68-19	25/242	śląd osadnictwa	kultura przeworska
				śląd osadnictwa	okres nowożytny
1.	Kłoda	68-18	1/74	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
				osada	Neolit
2.	Kłoda	67-18	1/96	skarb	Halsztat D, kultura łużycka
3.	Kłoda	68-18	2/75	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
				punkt osadniczy	Neolit?
4.	Kłoda	67-18	2/75	śląd osadnictwa	okres nowożytny

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
				śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
5.	Kłoda	68-18	3/76	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
6.	Kłoda	67-18	3/17	osada	Neolit
7.	Kłoda	68-18	4/77	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich
8.	Kłoda	67-18	4/16	śląd osadnictwa	
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
9.	Kłoda	68-18	5/78	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
10.	Kłoda	67-18	5/18	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Laten późny, kultura przeworska
11.	Kłoda	68-18	6/79	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
12.	Kłoda	67-18	6/19	osada	epoka brązu?, kultura łużycka
13.	Kłoda	68-18	7/80	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze Faza E
				punkt osadniczy	wczesne średniowiecze Faza A-B
				śląd osadnictwa	pradzieje
				punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich
				śląd osadnictwa	Neolit
14.	Kłoda	67-18	7/24	osada?	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
15.	Kłoda	68-18	8/81	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				śląd osadnictwa	pradzieje
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
16.	Kłoda	67-18	8/15	punkt osadniczy	średniowiecze – okres nowożytny
				osada	Halsztat C-D, kultura łużycka
17.	Kłoda	68-18	9/82	śląd osadnictwa	pradzieje
				punkt osadniczy	Neolit?
18.	Kłoda	68-18	9/72	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
				śląd osadnictwa	kultura łużycka
19.	Kłoda	68-18	10/83	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich
20.	Kłoda	68-18	10/73	punkt osadniczy	późne średniowiecze

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
21.	Kłoda	68-18	11/86	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
22.	Kłoda	68-18	12/90	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				cmentarzysko?	epoka brązu, kultura łużycka
23.	Kłoda	68-18	13/91	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza D-E
24.	Kłoda	68-18	14/92	śląd osadnictwa	pradzieje
25.	Kłoda	68-18	15/93	punkt osadniczy	pradzieje
26.	Kłoda	68-18	16/94	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
27.	Kłoda	68-18	17/95	punkt osadniczy	Halsztat-Laten
28.	Kłoda	68-18	18/98	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
29.	Kłoda	68-18	19/99	punkt osadniczy	późne średniowiecze
30.	<i>Kłoda</i>	<i>68-18</i>	<i>88</i>	<i>brakuje opisu</i>	
31.	<i>Kłoda</i>	<i>68-18</i>	<i>89</i>	<i>brakuje opisu</i>	
32.	<i>Kłoda</i>	<i>68-18</i>	<i>87</i>	<i>brakuje opisu</i>	
33.	<i>Kłoda</i>	<i>68-18</i>	<i>85</i>	<i>brakuje opisu</i>	
1.	Kromolin	67-17	1/64	osada	Laten wczesny, kultura pomorska
2.	Kromolin	67-18	1/58	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Halsztat
3.	Kromolin	67-18	1/71	osada	średniowiecze
				osada	Laten
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
4.	Kromolin	67-17	2/59	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Laten
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
5.	Kromolin	67-18	2/59	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Laten późny, kultura przeworska
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
6.	Kromolin	67-18	2/72	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Laten
7.	Kromolin	67-11	3/65	osada	Halsztat, kultura łużycka
8.	Kromolin	67-17	3/81	osada	Laten
9.	Kromolin	67-18	3/63	punkt osadniczy	średniowiecze
				osada	wczesne średniowiecze
				osada	Laten
10.	Kromolin	67-17	4/66	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Laten, kultura pomorska?
11.	Kromolin	67-17	4/79	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				osada	Laten

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
12.	Kromolin	67-18	4/62	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich?
13.	Kromolin	67-17	5/58	osada	późne średniowiecze
				osada	Laten
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
14.	Kromolin	67-18	5/61	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
15.	Kromolin	67-18	5/67	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Laten
16.	Kromolin	67-17	6/70	osada	pradzieje
17.	Kromolin	67-18	6/64	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				osada	Laten
18.	Kromolin	67-18	6/68	śląd osadnictwa	Laten
19.	Kromolin	67-17	7/71	osada	wczesne średniowiecze Faza C-D
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
20.	Kromolin	67-18	7/69	punkt osadniczy	Laten?
21.	Kromolin	67-17	8/78	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Laten, kultura pomorska?
22.	Kromolin	67-18	8/57	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	Halsztat-Laten, kultura łużycka
				obozowisko?	epoka kamienia
23.	Kromolin	67-18	8/70	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza B-C
				punkt osadniczy	Laten?
24.	Kromolin	67-17	9/73	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Halsztat-Laten, kultura łużycka
				śląd osadnictwa	Paleolit
25.	Kromolin	67-18	9/73	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich. kultura przeworska
26.	Kromolin	67-17	10/72	osada?	późne średniowiecze
				osada?	Laten, kultura pomorska?
27.	Kromolin	67-18	10/76	osada?	średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
28.	Kromolin	67-17	11/89	osada	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
29.	Kromolin	67-17	11/67	osada	Halsztat-Laten
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
30.	Kromolin	67-17	12/93	osada	wczesne średniowiecze

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
				osada	okres wpływów rzymskich. kultura przeworska
31.	Kromolin	67-17	12/80	śląd osadnictwa	późne średniowiecze XIV w.
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				skarb	kultura łużycka
32.	Kromolin	67-17	13/88	osada	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				osada	Laten wczesny, kultura pomorska
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
33.	Kromolin	67-17	13/75	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich. kultura przeworska
34.	Kromolin	67-17	14/94	osada	Laten późny, kultura przeworska
35.	Kromolin	67-17	14/76	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Laten, kultura pomorska?
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
36.	Kromolin	67-17	15/84	osada	Laten?, kultura pomorska?
				cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
				cmentarzysko szkieletowe	Neolit
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
37.	Kromolin	67-17	15/77	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	kultura łużycka
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
38.	Kromolin	67-17	16/44	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza B-C
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
39.	Kromolin	67-17	17/83	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
40.	Kromolin	67-17	18/85	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
41.	Kromolin	67-17	19/82	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
42.	Kromolin	67-17	20/92	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza B
				śląd osadnictwa	Laten, kultura pomorska
43.	Kromolin	67-17	21/86	punkt osadniczy	okres nowożytny
				punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
44.	Kromolin	67-17	22/45	osada	późne średniowiecze
				osada	Halsztat, kultura łużycka
45.	Kromolin	67-17	24/19	osada	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich późny, kultura przeworska
				osada	Neolit, KCSZ
46.	Kromolin	67-17	25/43	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
47.	Kromolin	67-17	26/91	osada	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
48.	Kromolin	67-17	27/42	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Laten, kultura pomorska?
49.	Kromolin	67-17	28/20	osada	Laten - okres wpływów rzymskich?
50.	Kromolin	67-17	29/46	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				punkt osadniczy	pradzieje
51.	Kromolin	67-17	30/63	osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
52.	Kromolin	67-17	31/68	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	Laten, kultura pomorska?
53.	Kromolin	67-17	32/74	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
54.	Kromolin	67-17	33/90	osada	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
55.	Kromolin	67-17	34/69	osada	późne średniowiecze
				osada	Laten
56.	Kromolin	67-17	35/87	osada	późne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
				osada	epoka kamienia
1.	Nielubia	68-18	1/125	osada	okres wpływów rzymskich
2.	Nielubia	68-18	1/117	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				cmentarzysko	Halsztat, kultura łużycka
				cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
3.	Nielubia	68-18	3/126	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich?
4.	Nielubia	68-19	4/24	cmentarzysko szkieletowe	średniowiecze XII-XIV w.
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
5.	Nielubia	68-19	5/127	punkt osadniczy	późne średniowiecze
6.	Nielubia	68-19	6/20	śląd osadnictwa	Neolit
7.	Nielubia	68-19	7/21	śląd osadnictwa	epoka kamienia – epoka brązu
8.	Nielubia	68-18=9	8/69	osada	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	Neolit
9.	Nielubia	68-19	9/70	osada	wczesne średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich
				śląd osadnictwa	kultura łużycka
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
10.	Nielubia	68-19	10/71	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	wczesne średniowiecze
11.	Nielubia	68-19	11/72	punkt osadniczy	średniowiecze
12.	Nielubia	68-19	12/73	osada	wczesne średniowiecze
				osada?	okres wpływów rzymskich
				śląd osadnictwa	kultura łużycka
13.	Nielubia	68-19	13/74	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
14.	Nielubia	68-19	14/75	śląd osadnictwa	średniowiecze
				punkt osadniczy	wczesne średniowiecze
15.	Nielubia	68-19	15/76	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
16.	Nielubia	68-19	16/77	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
17.	Nielubia	68-19	17/78	punkt osadniczy	średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
18.	Nielubia	68-19	18/79	śląd osadnictwa	epoka brązu?, kultura łużycka
19.	Nielubia	68-19	19/80	punkt osadniczy	średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
20.	Nielubia	68-19	20/81	punkt osadniczy	średniowiecze
21.	Nielubia	68-19	21/82	osada	wczesne średniowiecze
22.	Nielubia	68-19	22/83	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
23.	Nielubia	68-19	23/84	punkt osadniczy	średniowiecze
24.	Nielubia	68-19	25/86	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
25.	Nielubia	68-19	26/87	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
26.	Nielubia	68-19	27/195	śląd osadnictwa	pradzieje
				osada	okres wpływów rzymskich
				śląd osadnictwa	Neolit
27.	Nielubia	68-19	28/196	śląd osadnictwa	epoka kamienia
1.	Słone	68-19	7/52	śląd osadnictwa	pradzieje
2.	Słone	68-19	8/53	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
3.	Słone	68-19	10/114	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
4.	Słone	68-19	11/115	punkt osadniczy	późne średniowiecze – okres nowożytny XIV-XVI w.
				śląd osadnictwa	pradzieje
5.	Słone	68-19	12/116	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
6.	Słone	68-19	13/119	śląd osadnictwa	średniowiecze
				osada	wczesne średniowiecze XII w.
				śląd osadnictwa	kultura łużycka
7.	Słone	68-19	14/120	osada	wczesne średniowiecze
				osada	pradzieje
				śląd osadnictwa	Neolit
8.	Słone	68-19	15/122	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
9.	Słone	68-19	16/123	punkt osadniczy	pradzieje
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
				śląd osadnictwa	kultura łużycka
10.	Słone	68-19	17/124	osada	wczesne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
				osada	okres wpływów rzymskich
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
11.	Słone	68-19	18/125	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
12.	Słone	68-19	19/126	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
13.	Słone	68-19	20/127	osada	wczesne średniowiecze XI-XII w.
14.	Słone	68-19	21/128	osada?	okres wpływów rzymskich, kultura przeworska
15.	Słone	68-19	22/129	śląd osadnictwa	pradzieje
16.	Słone	68-19	23/130	punkt osadniczy	późne średniowiecze
17.	Słone	68-19	24/132	śląd osadnictwa	epoka kamienia
18.	Słone	68-19	25/132	śląd osadnictwa	późne średniowiecze – okres nowożytny XIV-XVI w.
				śląd osadnictwa	pradzieje
19.	Słone	68-19	26/133	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
20.	Słone	68-19	27/134	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
21.	Słone	68-19	30/241	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
1.	Zabłocie	68-18	1/118	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
2.	Zabłocie	68-18	2/119	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E
				punkt osadniczy	pradzieje
3.	Zabłocie	68-18	3/120	punkt osadniczy	pradzieje

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
				punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich
4.	Zabłocie	68-18	124	brakuje opisu	
5.	Zabłocie	68-18	121	brakuje opisu	
6.	Zabłocie	68-18	122	brakuje opisu	
1.	Żukowice	68-18	3/105	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
				punkt osadniczy	Laten – okres wpływów rzymskich
				punkt osadniczy	epoka kamienia
2.	Żukowice	67-19	3/11	cmentarzysko	Halsztat C, kultura łużycka
3.	Żukowice	67-19	6/10	osada	wczesne średniowiecze VII-VIII w.
				osada	pradzieje
				osada	okres wpływów rzymskich
				osada	Neolit?
4.	Żukowice	67-18	7/94	osada	okres wpływów rzymskich
5.	Żukowice	67-18	13/83	osada	średniowiecze
				osada	okres wpływów rzymskich. kultura przeworska
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
6.	Żukowice	67-18	15/84	osada	Laten
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
7.	Żukowice	67-18	16/82	śląd osadnictwa	średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
8.	Żukowice	67-18	17/86	punkt osadniczy	średniowiecze
				punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich. kultura przeworska
9.	Żukowice	67-18	19/79	punkt osadniczy	średniowiecze
				punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich. kultura przeworska
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
10.	Żukowice	68-18	20/101	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	wczesne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
11.	Żukowice	68-18	21/102	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich
12.	Żukowice	68-18	22/103	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
13.	Żukowice	68-18	23/104	śląd osadnictwa	pradzieje
				osada	Laten, kultura pomorska?
				osada	Neolit, KSW
14.	Żukowice	68-18	24/106	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	wczesne średniowiecze Faza B
15.	Żukowice	68-18	25/107	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze Faza E

L.p.	Nazwa obrębu	Obszar AZP	Numer stanowiska w miejscowości/ numer stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia/kultura
				punkt osadniczy	pradzieje
16.	Żukowice	68-18	26/108	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
17.	Żukowice	68-18	27/113	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	wczesne średniowiecze Faza E
18.	Żukowice	68-18	28/114	punkt osadniczy	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
19.	Żukowice	68-18	29/115	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				punkt osadniczy	pradzieje
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
				punkt osadniczy	Halsztat
				śląd osadnictwa	epoka kamienia
20.	Żukowice	68-18	30/96	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
				śląd osadnictwa	pradzieje
21.	Żukowice	68-18	32/100	śląd osadnictwa	pradzieje
22.	Żukowice	68-19	46/22	śląd osadnictwa	epoka kamienia – epoka brązu

6.3. Strefy ochrony konserwatorskiej.

Na obszarze gminy Żukowice wskazano strefy „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej, strefę „B” ochrony konserwatorskiej oraz strefy „OW” i „W” - archeologicznych stref konserwatorskich.

Strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto tereny w następujących miejscowościach:

- Brzeg Głogowski (dwie strefy – zabudowa folwarczna z parkiem oraz teren wokół kościoła),
- Czerna (park z zabudową folwarczną),
- Dankowice (duży teren parku z zespołem zabudowy folwarcznej),
- Glinica (dwie strefy – park z zespołem zabudowy folwarcznej oraz aleja prowadząca do cmentarza),
- Góra Świętej Anny (teren wokół kościoła),
- Kamiona (dwie strefy – park z zespołem zabudowy folwarcznej oraz cmentarz w środku wsi),

- Kłoda (teren wokół kościoła),
- Kromolin (dwie strefy – zabudowa folwarczna z parkiem oraz teren wokół kościoła),
- Nielubia (teren wokół kościoła),
- Szczepów (dwie strefy – teren pałacu z parkiem oraz zabudowa folwarczna z parkiem),
- Żukowice (trzy strefy – dwa zespoły zabudowy folwarcznej z parkiem oraz teren wokół kościoła).

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto tereny w miejscowości Żukowice.

Strefą „OW” archeologicznej ochrony konserwatorskiej objęto większe części układów osadniczych wsi: Czerna, Dobrzejowice, Brzeg Głogowski, Kromolin, Mierzów, Szczepów, Domaniowice, Zameczno, Słocwina, Kłoda, Żukowice (cały dawny układ wsi), Glinica, Zabłocie, Kamiona, Słone, Nielubia, Bukwica i Dankowice.

Strefą „W” archeologicznej ochrony konserwatorskiej objęto jedynie dwa niewielkie tereny z grodziskami: teren położony na północ od zabudowy wsi Dobrzejowice oraz teren położony w rejonie Dankowic.

Zasięgi wszystkich stref ochrony konserwatorskiej przedstawiono na obydwu rysunkach Studium.

6.4. Uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska kulturowego.

1. Na obszarze gminy występują liczne obiekty i tereny objęte określonymi rygorami ochrony konserwatorskiej:
 - obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków, w tym archeologiczne,
 - ruchome obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków,
 - obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
 - stanowiska archeologiczne (poza wpisanymi do rejestru zabytków),
 - strefy ochrony konserwatorskiej: „A”, „B”, „OW” i „W”.
2. Poza pałacami w Czernej i Szczepowie, większość pozostałych zabytków znajduje się w złym stanie i często jest w znacznym stopniu zniszczona.

3. Dla zachowania walorów znacznej części obiektów o walorach historycznych i kulturowych poważne zagrożenie wynika z braku funduszy, a także trudności ich odpowiedniej adaptacji dla nowych potrzeb (ograniczony zakres tych potrzeb).
4. Na obszarze gminy nie powstały obiekty powojenne, które można by uznać za warte ochrony jako dzieła kultury współczesnej.

DZIAŁ II.
UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-
GOSPODARCZE

7. DEMOGRAFIA.

7.1. Dynamika wzrostu zaludnienia i cechy biologiczne populacji.

Pod względem wielkości zaludnienia wiejska gmina Żukowice należy do grupy najmniejszych gmin kraju (poniżej 5000 mieszkańców). W końcu lat 60. ubiegłego wieku zaludnienie gminy przekraczało 6 tys. mieszkańców (6422 mieszkańców w 1969 roku). Po uruchomieniu Huty Miedzi „Głogów” i ustanowieniu wokół niej strefy ochronnej, co skutkowało zmniejszeniem powierzchni gminy, część mieszkańców została wysiedlona, przez co zaznaczył się – na przełomie lat 60. i 70. ubiegłego wieku znaczny spadek zaludnienia gminy. Nie był on więc rezultatem „naturalnych” procesów demograficznych. Procesy te natomiast były (i są nadal) przyczyną stagnacji w ruchu liczebności populacji gminy trwającej co najmniej od początku lat 90. ubiegłego wieku. Zaludnienie w okresie lat 1990-2008 utrzymuje się na jednym poziomie, wykazując coroczne oscylacje w przedziale od 3619 (1997 r.) do 3473 (2003 r.) mieszkańców, czyli w granicach niespełna 150 osób. Takie roczne oscylacje są charakterystyczne dla fazy stabilizacji w rozwoju populacji (tabela nr 7.1).

Tabela nr 7.1. Rozwój zaludnienia gminy Żukowice w okresie lat 1995-2006 i składniki tego rozwoju. Struktura płci (według GUS).

Rok (31.XII)	Liczba mieszkańców*	Δ N		Δ M		Liczba kobiet na 100 mężczyzn
		liczba	%	liczba	na 1000 M	
1995	3604	4	1,1	-13	-3,6	94,5
1996	3605	-12	-3,3	-9	-2,5	95,5
1997	3619	5	1,4	-6	-1,7	95,0
1998	3581	8	2,2	-11	-3,1	95,0
1999	3516	8	2,3	-2	-0,6	93,9
2000	3497	3	0,9	-10	-2,9	92,8
2001	3482	-1	-0,3	0	0,0	95,0
2002	3473	-6	-1,7 (0,6)	-4	-1,2	95,7 (101)
2003	3505	5	1,4 (0,1)	-9	-2,6	95,7 (101)
2004	3505	-11	-3,2 (0,3)	20	5,7	94,7 (101)
2005	3529	4	1,1 (0,2)	17	4,8	95,4 (101)
2006	3517	5	1,4 (0,5)	-11	-3,1	94,8 (101)
2007	3534	3	0,85 (0,65)	-4	-1,1	94,5 (101)
2008	3519	7	2,0 (1,4)	-11	-3,1	95,1 (101)

* Liczba ludności faktycznie zamieszkałej.

Δ N - Przyrost naturalny.

Δ M – Saldo migracji.

M – mieszkańcy.

() – w nawiasie podano wskaźniki dla gmin wiejskich kraju ogółem.

B.U. Ecoland. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice. 30.04.2010 r.

Na oscylacje w ruchu liczebności wpływa zmienna (z roku na rok) stopa przyrostu oraz zmienna (przeważnie ujemna) wielkość salda migracyjnego. Przyrost naturalny w gminie jest (podobnie jak na większości terenów wiejskich kraju i regionu) dodatni, osiągając wskaźnik nawet do 2,3‰ (w 1999 r.). W niektórych latach występowała jednak także ujemna stopa przyrostu naturalnego, osiągając np. w 2004 r. -3,2‰. Stopa przyrostu naturalnego zmieniała się zatem w badanym okresie lat 1995-2008 w przedziale od -3,2‰ do +2,3‰. W tym samym okresie saldo migracji było w przewadze ujemne, przekraczające w określonych latach dodatnią stopę przyrostu naturalnego, co przyczyniało się do bezwzględnego spadku zaludnienia. Wyjątkiem (potwierdzającym regułę) są tu lata: 2004 i 2005, w których odnotowano wyjątkowo wysokie dodatnie saldo migracji (tabela nr 7.1). Takie „skokowe” roczne zmiany wskaźnika salda migracji (podobnie zresztą, jak i stopy przyrostu naturalnego) wynikają w dużym stopniu z małej liczebności zbioru, nie poddającego się jednoznacznej statystycznej interpretacji.

Charakterystyczną cechą żukowickiej populacji jest bardzo niski, i utrzymujący się w całym okresie, wskaźnik feminizacji, wynoszący 92,8-95,7 kobiet/100 mężczyzn, Nadwyżka kobiet jest dość typowa dla gmin wiejskich (średnio 101 kobiet/100 mężczyzn). Kobiety przeważają tu szczególnie w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym, a więc ludzi starych. Wynika to z dłuższego życia kobiet niż mężczyzn. Uwidacznia się to m.in. w strukturze wieku, która w przypadku kobiet jest o wiele starsza – aż 17% stanowi grupa poprodukcyjna, podczas gdy w przypadku mężczyzn grupa ta obejmuje tylko 8% populacji.

Na tle struktury wieku kraju i regionu populacja żukowicka jest względnie młoda (co jest także charakterystyczne dla wsi). Postępujące naturalne starzenie się populacji gminy wyraża się wyłącznie spadkiem udziału dzieci i młodzieży; w okresie lat 1999-2008 udział grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się o ponad 7 punktów procentowych (z 29,7% do 22,40% - tabela nr 7.2). Istotnie wzrósł natomiast udział grupy ludności w wieku produkcyjnym, ale głównie ludności postmobilnej (powyżej 40 lat). Udział ludności starej, w wieku powyżej 60 lat, nie tylko nie wzrósł w analizowanym okresie, ale nawet dość znacznie się zmniejszył – o ponad 2,5 punktu procentowego, wykazując jednak w ostatnich latach tendencję zwykłą. Konsekwentnie do roku 2006 zmniejszał się też udział grupy ludności w wieku poprodukcyjnym (o 2,3 punktu procentowego), zwłaszcza spadek ten nastąpił po 2000 roku. Ostatnie lata przynoszą jednak sukcesywny wzrost tej grupy ludności. Warto przy tym zauważyć, że w przypadku ludności starej (grupy postprodukcyjnej) nastąpił nie tylko spadek jej udziału, ale także w liczbach bezwzględnych; w okresie lat 1995-2008 liczebność populacji poprodukcyjnej zmniejszyła się o 68 osób, podczas gdy populacji całej gminy – o 85 osób. Wynikać to może z krótszego trwania życia w gminie

Żukowice niż w innych rejonach kraju i wyższej śmiertelności. Rzeczywiście stopa śmiertelności osiąga tu dość wysoką wartość (o dużej zmienności z roku na rok) – od 8,6 do 12,0 na 1000 mieszkańców.

Szczególnie niski udział ludzi starych dotyczy populacji męskiej – tylko 8%. Wśród kobiet odsetek ten przekracza natomiast 17,5%, a liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym dwukrotnie przekracza liczebność mężczyzn. Potwierdza to powszechną prawidłowość dłuższego trwania życia kobiet niż mężczyzn.

Tabela nr 7.2. Biologiczna struktura wieku.

Grupa wieku	Rok							
	1995		2000		2006		2008	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
0 – 4	276	7,7	193	5,5	186	5,3	202	5,7
5 – 9	293	8,1	271	7,7	215	6,1	197	5,6
10 – 14	317	8,8	294	8,4	237	6,7	231	6,6
Razem 0 - 14	886	24,6	758	21,6	638	18,1	630	17,9
15 – 19	288	8,0	303	8,7	297	8,4	268	7,6
Razem 0 – 19	1174	32,6	1061	30,3	935	26,6	898	25,5
20 – 24	254	7,0	284	8,1	313	8,9	314	8,9
25 – 29	260	7,2	245	7,0	274	7,8	274	7,8
30 – 34	242	6,7	229	6,5	256	7,3	270	7,7
35 – 39	294	8,2	227	6,5	225	6,4	234	6,6
Razem 20 - 39	1050	29,1	985	28,2	1068	30,4	1092	31
40 – 44	292	8,2	293	8,4	228	6,5	234	6,6
45 – 49	236	6,5	275	7,9	278	7,9	231	6,6
50 – 54	106	2,9	224	6,4	280	8,0	302	8,6
55 – 59	140	3,9	101	2,9	226	6,4	224	6,4
Razem 40 - 59	774	21,5	893	25,5	1012	28,8	991	28,2
60 – 64	148	4,1	119	3,4	112	3,2	158	4,5
65 – 69	159	4,4	129	3,7	90	2,6	86	2,4
Razem 60 - 69	307	8,5	248	7,1	202	5,7	244	6,9
> 70	299	8,3	310	8,9	300	8,5	294	8,4
Razem > 60	606	16,8	558	16,0	502	14,2	538	15,3
Razem	3604	100,0	3497	100,0	3517	100,0	3519	100,0

Tabela nr 7.3 Funkcjonalna struktura wieku populacji gminy Żukowice (według GUS).

			Grupa wieku			Ogółem
			przedprodukcyjna (0–17 lat)	produkcyjna	poprodukcyjna	
Ogółem	1995 r.	liczba	1072	1996	536	3604
		%	29,7	55,4	14,9	100,0
	2000 r.	liczba	941	2056	500	3497
		%	26,9	58,8	14,3	100,0
	2006 r.	liczba	808	2265	444	3517
		%	23,0	64,4	12,6	100,0
	2008 r.	liczba	789	2270	460	3519
		%	22,4	64,5	13,1	100,0
Mężczyźni	1995 r.	liczba	555	1124	174	1853
		%	29,9	60,7	9,4	100,0
	2000 r.	liczba	499	1163	152	1814
		%	27,5	64,1	8,4	100,0
	2006 r.	liczba	407	1253	145	1805
		%	22,5	69,4	8,0	100,0
	2008 r.	liczba	401	1259	144	1804
		%	22,2	69,8	8,0	100,0
Kobiety	1995 r.	liczba	517	872	362	1751
		%	29,5	49,8	20,7	100,0
	2000 r.	liczba	442	893	348	1683
		%	26,2	53,1	20,7	100,0
	2006 r.	liczba	401	1012	299	1712
		%	23,4	59,1	17,5	100,0
	2008 r.	liczba	388	1011	316	1715
		%	22,6	59	18,4	100,0
Polska ogółem	1995 r.	%	27,5	58,7	13,8	100,0
	2000 r.	%	24,4	60,8	14,8	100,0
	2006 r.	%	20,1	64,2	15,7	100,0
	2008 r.	%	19,3	64,5	16,2	100,0

Tabela nr 7.4. Funkcjonalna struktura wieku populacji kraju i regionu (GUS – populacja ogółem).

Grupa wieku	Polska - ogółem		Polska – gminy wiejskie		Województwo - ogółem		Województwo - gminy wiejskie	
	2006 r.	2008 r.	2006 r.	2008 r.	2006 r.	2008 r.	2006 r.	2008 r.
przedprodukcyjna	20,1	19,3	23,2	22,2	18,5	17,8	21,7	20,7
produkcyjna	64,2	64,5	61,2	62,2	65,8	65,9	64,6	65,5
poprodukcyjna	15,7	16,2	15,5	15,6	15,7	16,3	13,7	13,8

7.2. Uwarunkowania.

1. Populacja wiejskiej gminy Żukowice znajduje się obecnie (i od dłuższego już czasu – co najmniej od początku lat 90. ubiegłego wieku) w fazie stagnacji wzrostu, przejawiającej się oscylacjami wielkości zaludnienia z roku na rok. Wydaje się, że faza ta („zerowego” wzrostu) ma charakter trwały i w okresie perspektywicznym (do roku 2020) liczba ludności nie wzrośnie; w zaokrągleniu można przyjąć perspektywiczną wielkość zaludnienia gminy na 3600 mieszkańców.
2. Następować będzie postępujące starzenie się populacji, zaznaczające się dalszym spadkiem udziału (oraz liczby bezwzględnej) grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym, a następnie także grupy ludności mobilnej (w grupie wieku produkcyjnego) przy dalszym wzroście udziału ludności postmobilnej i – następnie – także ludności w wieku poprodukcyjnym. Oznaczać to będzie m.in. zmianę struktury popytu na usługi socjalne.
3. Niski wskaźnik feminizacji może ulec pewnemu wyrównaniu, o ile poprawią się warunki zamieszkania.

8. MIESZKALNICTWO.

8.1. Dotychczasowy rozwój zasobów mieszkaniowych.

Specyficzną cechą gminy Żukowice był spadek zasobów mieszkaniowych odnotowany w latach 1995-2006. W tej części analizowanego okresu zasoby mieszkaniowe zmniejszyły się w większym stopniu niż zaludnienie gminy. W wyniku tego nastąpiło nawet pewne obniżenie standardów powierzchniowych (tabela nr 8.1). W ostatnich latach zauważa się nieznaczny przyrost zasobów mieszkaniowych oraz poprawę standardów zamieszkiwania. Na tle wiejskich obszarów kraju i regionu województwa standardy te nie odbiegają istotnie. Nieco niższy jest wskaźnik średniej powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca, zwłaszcza w porównaniu z wiejskimi gminami województwa. Wiejską cechą żukowickich zasobów mieszkaniowych jest wysoki wskaźnik średniej wielkości mieszkania mierzonej powierzchnią użytkową. Wysoki jest też (typowy dla wsi) wskaźnik liczby osób przypadających na jedno mieszkanie. Wskaźnik ten nie jest tożsamy z wielkością gospodarstwa domowego (lub liczebności rodziny). Na jego wartość wpływa zarówno średnia wielkość gospodarstwa, jak i obiektywny deficyt mieszkań (nie każda rodzina dysponuje odrębnym mieszkaniem). Posiada więc ten wskaźnik podstawowe znaczenie w określaniu perspektywicznych potrzeb mieszkaniowych i planowaniu ich rozwoju. Obserwuje się też powszechny sukcesywny spadek wielkości omawianego wskaźnika. Gmina Żukowice jest pod tym względem wyjątkiem – w okresie lat 1995-2008 liczba osób na jedno mieszkanie wzrosła tu z 3,3 do 3,4. Wynikało to z ogólnego zmniejszenia się zasobów mieszkaniowych gminy w tym okresie. W planowaniu dalszego rozwoju gminy należy jednak założyć odwrócenie tego niekorzystnego procesu (tj. założenie jednak pewnego przyrostu zasobów mieszkaniowych, nawet przy spadku zaludnienia, tj. przyjęcie odpowiednio niższego wskaźnika liczby osób w mieszkaniu).

Mieszkania w gminie Żukowice są stosunkowo dobrze wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne. Odsetek mieszkań dysponujących wodociągiem (wodą bieżącą), ustępem splukiwanym, łazienką, centralnym ogrzewaniem oraz gazem sieciowym jest tu wyraźnie wyższy niż w przeciętnej gminie wiejskiej kraju i regionu (tabela nr 8.2).

W strukturze własnościowej zasobów mieszkaniowych zdecydowanie dominują mieszkania prywatne (osób prywatnych). Własność komunalna ma znikomy udział, zwłaszcza w powierzchni użytkowej. Udział tej własności jest znacząco mniejszy niż w przeciętnej wiejskiej gminie kraju, a tym bardziej województwie (tabela nr 8.3 i nr 8.4). Stosunkowo wysoki jest natomiast udział mieszkań będących własnością zakładów pracy. Z kolei własność spółdzielcza na obszarze gminy Żukowice nie występuje.

Zaznacza się duża różnica w średniej wielkości mieszkania w poszczególnych rodzajach własności. Przy średniej wielkości mieszkania dla całej gminy, wynoszącej 84,0 m² powierzchni użytkowej, średnia powierzchnia mieszkania komunalnego wynosi tylko 44,8 m². Nieco większe są mieszkania zakładowe – 55,3 m² powierzchni użytkowej (tabela nr 8.3).

Tabela nr 8.1. Charakterystyka zasobów mieszkaniowych. Standardy powierzchniowe mieszkań (GUS).

PARAMETRY	Gmina Żukowice				Zmiany w okresie lat 1995-2006	Województwo				Polska			
	1995 r.	2000 r.	2006 r.	2008 r.		Ogółem		Gminy wiejskie		Ogółem		Gminy wiejskie	
						2006 r.	2008 r.	2006 r.	2008 r.	2006 r.	2008 r.	2006 r.	2008 r.
Ludność w mieszkaniach	3604	3592	3517	3519	-85 (-2,4%)								
Liczba mieszkań	1099	1099	1013	1023	-76 (-6,9%)								
Liczba izb	4379	4379	4221	4271	-108 (-2,5%)								
Powierzchnia użytkowa w m ²	87 749	87 819	85 133	86451	-1298(-1,5%)								
WSKAŹNIKI													
Średnia wielkość mieszkania:													
- powierzchnia użytkowa w m ²	79,8	79,9	84,0	84,5	66,2	66,8	83,9	85,2	69,3	70,2	86,0	87,1	
- liczba izb w mieszkaniu	4,0	4,0	4,2	4,2	3,6	3,6	4,2	4,2	3,7	3,7	4,1	4,1	
Liczba osób na mieszkanie	3,3	3,3	3,5	3,4	2,8	2,8	3,3	3,3	3,0	2,9	3,5	3,4	
Liczba osób na izbę	0,82	0,82	0,83	0,83	0,78	0,77	0,79	0,78	0,81	0,78	0,85	0,83	
Powierzchnia użytkowa na osobę (w m ²)	24,3	24,4	24,2	24,6	23,4	24,1	25,4	26,1	23,2	24,2	24,6	25,4	

() w nawiasie podano wskaźnik wzrostu (tu – ujemnego).

Tabela nr 8.2. Stan wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne (GUS; 2006, 2008).

Rodzaj instalacji	Odsetek wyposażonych mieszkań (%)									
	Gmina Żukowice		Województwo				Polska			
			ogółem		gminy wiejskie		ogółem		gminy wiejskie	
	2006	2008	2006	2008	2006	2008	2006	2008	2006	2008
Wodociąg	96,7	96,8	97,8	97,8	94,8	95,0	95,1	95,4	88,2	88,6
Ustęp spłukiwany	82,8	83,0	88,3	88,6	79,7	80,3	87,5	88,0	73,5	74,0
Łazienka	86,4	86,5	86,7	87,0	81,4	82,2	86,3	86,8	74,9	75,3
Centralne ogrzewanie	70,2	70,5	76,3	76,8	66,9	67,88	77,4	78,0	63,5	64,4
Gaz sieciowy	19,5	19,6	66,4	66,1	11,2	14,0	55,5	55,5	17,6	18,5

Tabela nr 8.3. Struktura własnościowa mieszkań (GUS).

Forma własności	Liczba mieszkań						Średnia wielkość mieszkania w m ² w 2007 r.
	2002 r.		2006 r.		2007 r.		
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	
Zasoby gminy (komunalne)	24	2,4	12	1,2	12	1,2	44,8
Zakłady pracy	89	8,8	83	8,2	82	8,1	55,1
Osoby fizyczne	892	88,7	917	90,5	922	90,7	87,6
Pozostałe	1	0,1	1	0,1	1	0,1	42,0
Razem	1006	100,0	1013	100,0	1017	100,0	84,4
Forma własności	Liczba izb						
	2002 r.		2006 r.		2007 r.		
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	
Zasoby gminy (komunalne)	80	1,9	35	0,8	35	0,82	
Zakłady pracy	270	6,5	250	5,9	247	5,82	
Osoby fizyczne	3833	91,6	3933	93,2	3959	93,3	
Pozostałe	3	0,1	3	0,1	3	0,01	
Razem	4186	100,0	4221	100,0	4244	100,0	
Forma własności	Powierzchnia użytkowa						
	2002 r.		2006 r.		2007 r.		
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	
Zasoby gminy (komunalne)	1252	1,5	537	0,6	537	0,62	
Zakłady pracy	4995	5,9	4590	5,4	4518	5,3	
Osoby fizyczne	78 070	92,5	79 964	93,9	80 741	94,1	
Pozostałe	42	0,05	42	0,05	42	0,05	
Razem	84 359	100,0	85 133	100,0	85 838	100,0	

Tabela nr 8.4. Struktura własności mieszkań kraju i regionu (GUS; 2007 r.).

Forma własności	Polska		Województwo	
	Ogółem	Gminy wiejskie	Ogółem	Gminy wiejskie
Zasoby komunalne	9,04	1,89	16,56	4,93
Zakłady pracy	2,32	2,07	2,65	4,87
Spółdzielcze	24,42	1,30	23,74	0,86
Osoby fizyczne	62,76	94,27	56,00	88,99
Pozostałe	1,46	0,47	1,05	0,36

8.2. Uwarunkowania przestrzenne wynikające z założonego rozwoju zasobów mieszkaniowych w okresie perspektywicznym.

1. Założenia:

- 1) 1 gospodarstwo domowe = 1 mieszkanie;
- 2) średnia liczebność gospodarstwa domowego: 2,8 osób (obecna średnia wielkość dla całego województwa);
- 3) realizacja nowych zasobów mieszkaniowych w formie zabudowy jednorodzinnej;
- 4) średnia powierzchnia terenu brutto przypadająca na noworealizowane mieszkanie (dom jednorodzinny): 1000 m².

2. Przewidywana perspektywiczna liczba mieszkań (z pełnym zachowaniem lub odtwarzaniem dotychczasowych zasobów mieszkaniowych):

- 1) 3600 mieszkańców: 2,8 osób/mieszkanie \approx 1290 mieszkań;
- 2) 1290 całkowitej liczby mieszkań – 1000 mieszkań zachowanych = **290 nowych mieszkań.**

3. Przewidywane potrzeby na nowe tereny mieszkaniowe:

290 mieszkań (domów jednorodzinnych) x 1000 m² = **29 ha.**

9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.

9.1. Charakterystyka stanu i dotychczasowego rozwoju obiektów infrastruktury społecznej.

Do zakresu pojęcia infrastruktury społecznej zaliczono tu jedynie te formy świadczenia usług podstawowych, które są – przynajmniej częściowo – świadczone nieodpłatnie ze środków publicznych (usługi socjalne), chociaż mogą się one rozwijać także jako usługi komercyjne (np. prywatne szkolnictwo). Należą więc do nich usługi: oświaty i wychowania, zdrowia i opieki społecznej, kultury, sportu, administracji i bezpieczeństwa publicznego oraz usługi duszpasterskie, a z „fizycznych” form zagospodarowania przestrzennego – cmentarze. Nie należą do tej kategorii takie usługi komercyjne, jak np. handel, gastronomia, turystyka, bankowość, ubezpieczenia itp. Te ostatnie zaliczono do sfery gospodarczej (aktywności gospodarczych).

Wychowanie przedszkolne realizowane jest na obszarze gminy Żukowice jedynie przez trzy oddziały przy szkołach podstawowych. Uczęszcza do nich około 50 dzieci, co stanowi około 40% liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Faktyczny wskaźnik uczestnictwa w wychowaniu przedszkolnym może być jednak inny (wyższy), gdyż część dzieci z gminy Żukowice uczęszczać może do przedszkoli w Głogowie. Działające niegdyś na obszarze gminy trzy placówki przedszkolne (w Nielubi, Kłodzie i Kromolinie) zostały zlikwidowane.

Sieć **szkół podstawowych** reprezentują trzy placówki z łączną liczbą 19 oddziałów, dysponujących liczbą 28 pomieszczeń do nauki. W roku 2008 (dane GUS) do szkół podstawowych uczęszczało 252 uczniów (około 14 uczniów/oddział). Liczba ta sukcesywnie maleje (w 1995 r. było 560 uczniów, a w 2003 r. – 329 uczniów), co wiąże się z procesami demograficznymi – spadkiem liczebności dzieci w wieku szkolnym. Placówki szkolne (pełne – 8-klasowe) znajdują się we wsiach: Brzeg Głogowski, Kromolin i Nielubia. Stan i wyposażenie szkół uznaje się za dobry, m.in. dysponują one pracowniami komputerowymi (67 komputerów; 5 uczniów/komputer). Wszystkie szkoły podstawowe należą do sektora publicznego (podporządkowane są samorządowi Gminy; brak szkół niepublicznych). Zaspokojenie perspektywicznych potrzeb w zakresie oświaty na poziomie podstawowym, wynikających z ruchu liczebności populacji oraz zmian w strukturze wieku, nie będzie wymagało rozbudowy dotychczasowej sieci szkół podstawowych.

We wsi Nielubia działa publiczne **gimnazjum** o liczbie 8 oddziałów, dysponujące 10 pomieszczeniami do nauki. W roku 2008 (GUS) do gimnazjum uczęszczało 162 uczniów (21 uczniów/oddział). Gimnazjum wyposażone jest w dwie pracownie komputerowe (38 komputery; 5 uczniów/komputer).

Usługi w zakresie **kultury** reprezentują jedynie świetlice (we wszystkich wsiach, z wyjątkiem Dankowic i Żukowic) oraz biblioteki. Biblioteki zlokalizowane są we wsiach: Brzeg Głogowski, Kromolin, Dobrzejowice i Nielubia. Dysponują one łącznie księgozbiorem, na który składa się 33 315 woluminów (według GUS, 2008). Od 1995 roku księgozbiór wiejskich bibliotek nie zmienił się znacząco (w 1995 r. było tam 32 669 wol.). Liczba czytelników wynosiła 628, a wypożyczeń 10 584. Działalność publicznych bibliotek można by wzbogacić o wypożyczenia płyt CD i DVD z ambitniejszymi produkcjami artystycznymi (świadczeniem usług w zakresie „popkultury” mogą zajmować się firmy komercyjne – np. prywatne wypożyczalnie).

Na obszarze gminy **obiekty sakralne** – kościoły rzymsko-katolickie – znajdują się we wsiach: Brzeg Głogowski (p.w. Bożego Ciała), Góra Św. Anny (p.w. Św. Anny), Kłoda (p.w. św. Bartłomieja), Kromolin (p.w. św. Michała), Nielubia (p.w. św. Michała i p.w. MP Królowej), Żukowice (p.w. św. Jadwigi). W tych samych miejscowościach znajdują się **cmentarze przykościelne**, a w Żukowicach także **cmentarz komunalny**.

Wsie dysponują **boiskami sportowymi**. Inne obiekty sportowe lub zagospodarowanie rekreacyjne o znaczeniu lokalnym (służącym mieszkańcom gminy) nie występuje.

Usługi w zakresie **ochrony zdrowia** świadczą dwie przychodnie (3 gabinety). Gmina dysponuje dwoma **aptekami**.

Na obszarze gminy Żukowice nie ma **żłobków**. W Nielubi znajduje się natomiast Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

We wsiach: Brzeg Głogowski, Czerna, Dobrzejowice, Kłoda, Kromolin oraz Glinica ma swoje oddziały Ochotnicza Straż Pożarna.

Do elementów infrastruktury społecznej zaliczyć też należy **usługi pocztowe**. Urząd pocztowy znajduje się w Żukowicach. We wsi gminnej zlokalizowany jest też Urząd Gminy i posterunek policji oraz Filia Banku Spółdzielczego.

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo miasta Głogowa mieszkańcy gminy Żukowice korzystają z wielu placówek infrastruktury społecznej tego powiatowego ośrodka usługowego. Dalszy rozwój sieci obiektów infrastruktury społecznej będzie też ograniczony takim sąsiedztwem (głównie ze względu na opłacalność). Także z tego powodu nie należy stanu wyposażenia Gminy w zakresie infrastruktury społecznej używać jako kryterium „miary” jakości życia mieszkańców.

9.2. Uwarunkowania wynikające z rozwoju sieci placówek infrastruktury społecznej.

1. Sieć placówek infrastruktury społecznej można uznać za wystarczającą.
2. Z uwagi na niewielkie zaludnienie gminy oraz bliskie sąsiedztwo ośrodka powiatowego, nie ma racjonalnych przesłanek dla większego rozwoju obiektów usług społecznych.
3. Ewentualny wzrost dotyczyć może placówek przedszkolnych w celu podwyższenia wskaźnika uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym oraz podwyższenia dostępności do tych placówek.

10. STREFA GOSPODARCZA.

10.1. Struktura i stan gospodarki gminy.

Gmina Żukowice należy do subregionu legnickiego (według podziału NTS – NTS 3), którego wytwarzany produkt krajowy brutto (PKB) *per capita* jest wyższy niż średni dla całego kraju i województwa (około 130% wskaźnika krajowego oraz około 113% wskaźnika dla całego województwa). Również w zakresie wskaźnika wartości dodanej brutto przeliczonej na jednego zatrudnionego subregion ten przewyższa wskaźniki – krajowy i wojewódzki.

Pod względem dochodu budżetu przeliczonego na jednego mieszkańca gmina Żukowice przewyższa przeciętne gminy wiejskie kraju i regionu. Wskaźnik ten jest tu też wyższy niż przeciętny dla gmin (nie tylko gmin wiejskich) całego kraju, województwa, a także powiatu. Jednakże w porównaniu z innymi gminami LGOM gmina Żukowice należy do grupy o niższych dochodach budżetu gminnego. W 2008 r. dochód budżetu gminy Żukowice *per capita* wynosił 2990,4 zł; średnio w gminach powiatu – 2924,2 zł, a województwa – 2573,9 zł (bez miast na prawach powiatu; w wiejskich gminach województwa – 2699,1 zł i kraju – 2511,8 zł).

Stosunkowo niski jest udział własny w tworzeniu budżetu gminy Żukowice (dochody własne) – 43,2% (2008 r. – GUS). Wydatki w 2008 r. nieznacznie przekroczyły dochody budżetu gminy (3984,4 zł/mieszkańca). Podobnie jak w większości gmin kraju i regionu największy udział w wydatkach budżetowych miała oświata (35,7%; 37,8% - średnia w wiejskich gminach kraju). Na drugim miejscu wydatków znalazła się pomoc społeczna – 17,8%, a w dalszej kolejności: transport i łączność – 12,8%, administracja publiczna – 11,3%, rolnictwo i łowiectwo – 8,5%, gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 6,1%, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 2,8%, ochrona zdrowia – 1,0%, gospodarka mieszkaniowa – 0,7%, bezpieczeństwo publiczne – 0,5%, sport i kultura fizyczna – 0,4%. Wydatki przewyższające dochody budżetu gminy występowały w większości lat; w ostatnich latach tylko w 2004 r. dochody przewyższyły wydatki budżetu gminnego, ale bardzo nieznacznie.

W 2008 r. zarejestrowano na obszarze gminy Żukowice działalność 214 podmiotów gospodarki narodowej (REGON-GUS). Na 1000 mieszkańców przypada 60,8 podmiotów gospodarczych i jest to wskaźnik zbliżony do przeciętnego dla wiejskich gmin całego kraju (63,4 podmiotów/1000 mieszkańców). Wyraźnie jest natomiast niższy od odpowiednich wskaźników dla gmin wiejskich Województwa Dolnośląskiego (74,9), całego województwa (110,1), a także powiatu głogowskiego (93,7). Podobnie jak wszędzie (zwłaszcza w gminach wiejskich), zdecydowanie dominują podmioty małe, o zatrudnieniu nie osiagającym 10 osób (0-9 zatrudnionych). W strukturze form własności przeważa sektor prywatny (do sektora publicznego należy tylko 8

podmiotów, tj. 3,9%), a w jego ramach dominują zakłady osób fizycznych. Zakłady te obejmują 77,1% liczby wszystkich podmiotów gospodarczych działających na obszarze gminy (łącznie z publicznymi). Tylko 14 podmiotów (6,5% ogólnej liczby) należy do stowarzyszeń i organizacji, dziewięć podmiotów to spółki handlowe, trzy to przedsiębiorstwa spółdzielcze, a jeden podmiot należy do spółki handlowej z udziałem kapitału zagranicznego. Do powyżej wymienionych podmiotów gospodarczych nie zaliczono indywidualnych gospodarstw rolnych, które stanowią istotny składnik bazy ekonomicznej (jako źródło podatków) oraz ważną część rynku pracy. W strukturze branżowej podmiotów gospodarczych dominuje handel i naprawy – ponad 32%. Pod tym względem gmina Żukowice nie odbiega od innych gmin kraju i regionu. Drugą co do liczebności podmiotów branżą jest budownictwo (18,2%), a dalej kolejno: hotelarstwo i restauracje (11,2%), administracja publiczna, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (7,5%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (6,5%), rolnictwo (5,6%), wytwarzanie i zaopatrywanie w media (5,1%), obsługa rynku nieruchomości (4,2%), informacja i komunikacja (2,8%), administracja (2,3%), transport i gospodarka magazynowa (1,9%), działalność naukowa i techniczna (1,9%).

Niewielki udział rolnictwa w strukturze branżowej podmiotów nie oznacza – jak już wspomniano – jego małego znaczenia w gospodarce gminy i w jej bazie ekonomicznej. Także mała liczba podmiotów przemysłowych nie jest tożsama ze słabym rozwojem funkcji przemysłowych; podmioty przemysłowe to zwykle większe przedsiębiorstwa (o większej liczbie zatrudnionych). W strukturze zatrudnienia przemysł angażuje ponad 36% zatrudnionych w gminie. Rolnictwo, które niewątpliwie jest wiodącą funkcją gospodarczą, zatrudnia prawie 46% zawodowo czynnych osób. W usługach znajduje zatrudnienie jedynie około 18% aktywnych zawodowo (według: „Zmiana Studium uwarunkowań...”, 2006 r.). Wyjątkowo niski udział usług w strukturze zatrudnienia jest w przypadku gminy Żukowice zrozumiały, jest to bowiem gmina wiejska, pozbawiona większego ośrodka usługowego i położona w bezpośrednim sąsiedztwie silnego centrum usługowego – powiatowego miasta (oddziaływującego konkurencyjnie – *patrz także rozdz. 9*) oraz wielkiego zakładu przemysłowego jakim jest Huta Miedzi „Głogów”.

Dość wysoka stopa bezrobocia w dużej mierze była efektem upadku PGR-ów. Istotny wpływ miał też spadek (w okresie 2000-2006) liczby przedsiębiorstw, który w szczególności spowodował wzrost bezrobocia wśród mężczyzn. W ostatnich latach odnotowano wyraźną tendencję do zmniejszania się bezrobocia. W okresie 2004-2008 liczba bezrobotnych spadła z 402 do 231 osób (tj. o 42,5% - GUS). W tym samym okresie wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze gminy (z 199 do 214, tj. o 7,5%). Spadek bezrobocia w ostatnich latach obserwowany był w tych latach w całym kraju, co oznacza istotny wpływ czynników makroekonomicznych (jako uwarunkowanie zewnętrzne) na stan gospodarki gminy. W 2008 r.

bezrobociem objętych było prawie 10,2% populacji gminy w wieku produkcyjnym, co oznacza, że stopa bezrobocia była wyższa, i na tle kraju oraz regionu nadal dość wysoka.

10.2. Rolnictwo.

O znaczeniu rolnictwa w gminie Żukowice zadecydowały szczególnie wysokie walory produkcyjne jej przestrzeni rolniczej i duży udział tej przestrzeni w strukturze użytkowania gruntów (*patrz rozdz. 13.2*). Ocenia się, że ponad 80% areалу użytków rolnych gminy jest dobrej jakości (Plan urządzeniowo-rolny, 2001 r.). Przestrzeń rolniczą gminy uznać można za unikatową wartość w skali subregionu – obszaru LGOM. Uwarunkowania przyrodnicze (glebowo-klimatyczne) umożliwiają szeroki zakres upraw o wysokich wymaganiach (m.in. pszenica, rzepak, buraki cukrowe) i zapewniają wysokie wydajności kultur. Korzystne są również uwarunkowania ekonomiczne dla rozwoju rolnictwa, wynikające z bezpośredniego sąsiedztwa chłonnego rynku zbytu na płody rolne, jakim są ośrodki miejsko-przemysłowe LGOM. Sąsiedztwo to w szczególności sprzyja rozwojowi upraw warzywnych i kwiatów; obecnie uprawy warzywne obejmują około 5% areалу uprawianych gruntów, w szczególności w obrębach Kłoda, Kromolin i Nielubia. Część gleb, zwłaszcza na terenach położonych w pobliżu Huty Miedzi „Głogów”, wykazuje wysoki poziom skażenia. W związku z tym preferowane tam powinny być uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia (rośliny przemysłowe, kwiaty).

Obecnie dominuje roślinny kierunek produkcji rolniczej. Hodowla, która niegdyś odgrywała w gospodarce gminy znaczącą rolę, upadła, w szczególności chów mlecznego bydła rogatego (pogłowie w końcu lat 70. osiągnęło prawie 3 tys., obecnie wynosi około 230). Wskaźnik obsady hodowanych zwierząt to niespełna 27 SD (sztuk dużych)/100 h UR (użytków rolnych) i jest to głównie trzoda chlewna. Upadek hodowli, zwłaszcza bydła mlecznego, wynikał z przyczyn ekonomicznych (nieopłacalność produkcji), warunki naturalne są bowiem na obszarze gminy sprzyjające także takiemu kierunkowi produkcji rolniczej.

Radykalne zmniejszenie produkcji hodowlanej wiązało się też w dużym stopniu z upadkiem rolnictwa uspołecznionego, przede wszystkim państwowych gospodarstw rolnych (PGR). Obecnie w produkcji rolniczej dominują indywidualne gospodarstwa rodzinne. W gminie działa ponad 400 gospodarstw prowadzących produkcję rolniczą na około 4000 ha użytków rolnych. Podobnie jak w całym kraju, indywidualne gospodarstwa rolne są silnie rozdrobnione, chociaż w mniejszym stopniu niż przeciętnie w województwie; średni areal gospodarstwa rolnego w gminie Żukowice wynosi 8,11 ha (niewiele ponad 6 ha w województwie). Istnieje pod tym względem znaczne zróżnicowanie pomiędzy obrębami: 5,8 ha UR w Czernej do 20,6 ha UR w Dankowicach (Plan urządzeniowo-rolny, 2001 r.).

O rozdrobnieniu gruntów rolnych świadczy też średnia wielkość działki, która wynosi tu niespełna 1,4 ha, a na jedno gospodarstwo przypada 4,7 działek. Za gospodarstwo „pełnorolne”, tj. takie, które może zapewnić satysfakcjonujący dochód (bez konieczności poszukiwania przez właściciela dodatkowych źródeł utrzymania), uznaje się gospodarstwo dysponujące arealem 15-20 ha UR (w przypadku gospodarstw ogólnorolnych), albo mniejsze, jeśli jest specjalizowane. Liczbę takich pełnorolnych gospodarstw określa się na nieco ponad 160, a jeśli liczyć takie, które gospodarują również na gruntach dzierzawionych – około 190.

Gospodarka leśna odgrywa w gminie znikomą rolę ze względu na ograniczony areal leśnej przestrzeni produkcyjnej. Przewiduje się jednak powiększenie terenów zalesionych wykorzystując grunty marginalne, zdegradowane (m.in. w rejonie Huty Miedzi „Głogów”), ugorów, nieużytków, a częściowo także rolnych gruntów odłogowanych. Według Planu urządzeniowo-rolnego z 2001 r. (Plan urządzeniowo-rolny, 2001) pod zalesienie przewiduje się ok. 323 ha gruntów właścicieli prywatnych, 48 ha Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, 35 ha gruntów KGHM oraz niewielkie areale gruntów pozostałych właścicieli. Najwięcej zalesień wskazano w obrębie Żukowice (ponad 75 ha), a następnie w obrębie Kłoda (57 ha) i Domaniewice (46,5 ha).

Powierzchnię gruntów odłogowanych w gminie Żukowice określa się na około 322 ha, co stanowi prawie 6% arealu użytków rolnych. Najwięcej takich gruntów występuje w obrębie Brzeg Głogowski (200 ha, tj. ponad 62% wszystkich odłogów) i Żukowice (71 ha). Odłogowane grunty w obrębie Brzeg Głogowski położone są głównie na podmokłych terenach doliny Odry, odznaczających się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. W związku z tym nie przewiduje się tu większych zalesień, natomiast pozostawia się te grunty w ekstensywnym („naturalnym”) użytkowaniu, w formie użytków zielonych.

Niezależnie od zalesień przewiduje się znaczące wzbogacenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej w różne formy zadrzewień i zakrzewień, m.in. jako pasy lub rzędy wzdłuż dróg i brzegów cieków (w tym rowów melioracyjnych) oraz remizy śródpolne (z oczywistych względów będzie to ograniczone w korytarzach infrastruktury technicznej oraz na obszarach lokalizacji elektrowni wiatrowych). Poza korzystnym wpływem na krajobraz, nasadzenia takie będą miały ważne funkcje przyrodnicze, w szczególności jako pasy wiatrochronne, biologiczna obudowa cieków (biofiltry) oraz łączniki pomiędzy obszarami o znaczących funkcjach przyrodniczych (powiązania ekologiczne).

10.3. Pozostałe nierolnicze aktywności gospodarcze.

Z większych przedsiębiorstw wymienić można „Mleczarnię Brzeg Głogowski s.c.”. Zakład produkuje mleko, sery twarogowe i twarde. W związku z upadkiem chowu bydła mlecznego

występują problemy ze skupem surowca do produkcji. Mleczarnia zatrudniała ok. 90 osób (obecnie znajduje się w remoncie – przewidywane zatrudnienie to około 50 osób), jest więc zakładem stosunkowo dużym. Z innych ważniejszych przedsiębiorstw działających na obszarze gminy wymienia się:

- Zakład handlowo-usługowy „Auto-Stacja” (z motelem),
- Zakład Produkcyjno-Handlowy „BARTTEM” w Nielubi,
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Ecoplan”.

We wsiach Nielubia i Bukwica działają rzeźnie, a w Brzegu Głogowskim młyn. Szereg przedsiębiorstw zajmujących się obsługą produkcji rolniczej i przetwórstwem rolno-spożywczym uległo likwidacji, m.in. piekarnie oraz prowadzone przez GS-y punkty skupu płodów rolnych. Funkcjonuje natomiast nadal Spółdzielnia Kółek Rolniczych „Żukowice” z siedzibą w Słone oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Barbórka” w Czernej.

Pomimo występowania surowców mineralnych, działalność górnicza na obszarze gminy ogranicza się obecnie jedynie do eksploatacji złoża kruszywa w obrębie Słone.

Handel detaliczny realizuje sieć 34 sklepów zatrudniających 62 osoby (dane GUS z 2003 r.). Wskaźnik 103 mieszkańców na jedną placówkę handlu detalicznego (9,7 sklepów/1000 mieszkańców) jest – jak na gminę wiejską – korzystny (przeciętny wskaźnik dla gmin wiejskich województwa kształtuje się na poziomie 139,6 mieszkańców/sklep, a całego kraju – 134 mieszkańców/sklep). Tak więc sieć handlu detalicznego jest względnie dobrze rozwinięta pomimo bliskiego sąsiedztwa (i konkurencji) ośrodka usługowego w Głogowie. Tak jak w większości gmin wiejskich, handel detaliczny w gminie Żukowice jest rozdrobniony (1,8 zatrudnionych/sklep; średnio w województwie – 2,6 zatrudnionych/sklep) i nie powstały tu większe obiekty handlowe.

Zagospodarowanie turystyczne w gminie Żukowice ogranicza się obecnie do jednego (wspomnianego wcześniej) motelu oraz wytyczenia dwóch szlaków pieszo-rowerowych. Ponadto w przysiółkach Kromolin-Mieszów i Góra Św. Anny wyznaczono miejsca pod parkingi i niewielkie pola namiotowe, które stanowią bazę wypadową na najciekawszy fragment Wzgórz Dalkowskich. Pomimo występowania pewnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych (Wzgórz Dalkowskie, Dolina Odry) na znaczący rozwój turystyki – jako elementu bazy ekonomicznej gminy – nie można liczyć. W szczególności nie ma przesłanek dla rozwoju turystyki pobytowej, która ma największe znaczenie jako dział gospodarki.

10.4. Uwarunkowania wynikające z przewidywanych przekształceń struktury gospodarczej.

1. Podstawowe znaczenie w strukturze gospodarczej gminy Żukowice ma obecnie rolnictwo, co wynika ze szczególnych uwarunkowań przyrodniczych (wysokie walory przestrzeni

rolniczej i jej znaczący udział w strukturze użytkowania gruntów – około 80% obszaru gminy). Istotne jest też położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie chłonnego rynku zbytu na produkty rolne (duża aglomeracja miejsko-przemysłowa).

2. Dominacja rolnictwa powinna utrzymywać się w dalszym rozwoju struktury gospodarczej, jako optymalne wykorzystanie miejscowych uwarunkowań przyrodniczych, a także funkcjonalnych (utrzymanie zgodności zagospodarowania z miejscowymi uwarunkowaniami).
3. Wysokie walory produkcyjne przestrzeni rolniczej gminy Żukowice powinny być chronione, m.in. poprzez ograniczenie ekspansji terenów z zainwestowaniem technicznym (w tym nowych terenów osadniczych), które by wykluczały działalność rolniczą. Gmina Żukowice stanowić powinna przede wszystkim strefę żywicielską na obszarze LGOM. Nieunikniona ekspansja przestrzenna terenów osadniczych (wynikająca z dużego zainteresowania inwestorów zewnętrznych kupnem działek pod budownictwo) ograniczać się powinna do terenów wyznaczonych w Studium.
4. Nowe zalesienia oraz wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (zgodnie z Planem Urządzeniowo-Rolnym) powinno służyć w szczególności wzbogaceniu struktury przyrodniczej i krajobrazu rolniczego obszaru oraz wzmocnieniu różnych funkcji przyrodniczych, w tym służących ochronie walorów tego obszaru (funkcje wiatrochronne, funkcje biofiltrów, funkcje łącznikowe). Przy zalesianiu uwzględniać należy jednak potencjalne tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz wskazane przebiegi korytarzy infrastruktury technicznej.
5. Większy rozwój innych, pozarolniczych aktywności gospodarczych ograniczony będzie niewielkim potencjałem demograficznym gminy (przy założeniu utrzymania się stagnacji w ruchu liczebności populacji – patrz rozdz. 7) oraz konkurencyjnym oddziaływaniem sąsiadujących ośrodków miejskich LGOM (w szczególności Głogowa jako ośrodka usługowego). Również możliwości rozwoju funkcji turystycznych na większą skalę gospodarczą są ograniczone.

DZIAŁ III.
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE
Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA
I STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW

11. STAN WŁASNOŚĆ I GRUNTÓW.

11.1. Struktura własności gruntów.

Największy udział w własności gruntów ma własność prywatna, w szczególności indywidualne gospodarstwa rolne – około 58% powierzchni gminy. Do Gminy należy jedynie 3,2% areалу gruntów, przy czym w większości są to grunty zainwestowane. Większe arealy gruntów komunalnych na terenach niezainwestowanych występują w obrębach Brzeg Głogowski i Czerna. Grunty państwowe wraz (z niewielkim udziałem) pozostałych rodzajów własności stanowią około 39% powierzchni gminy. Do Skarbu Państwa nadal należy dość znaczny areal gruntów rolnych.

11.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.

1. Niekorzystną cechą struktury władania gruntami w gminie jest mały udział gruntów skomunalizowanych, co może utrudniać realizację przedsięwzięć publicznych o znaczeniu lokalnym.
2. Pewną rekompensatę dla nikłej własności komunalnej stanowi znaczny areal gruntów państwowych, łatwiejszych (niż nieruchomości prywatne) do pozyskania dla realizacji przedsięwzięć celu publicznego.

12. UKŁAD KOMUNIKACYJNY.

12.1. Układ drogowy.

Południowo-wschodnią część gminy przecina droga krajowa nr 12 relacji: przejście graniczne w Łęknicy – Leszno (gdzie krzyżuje się z drogą krajową nr 5/E 261). Długość tej drogi w granicach gminy Żukowice wynosi 5,3 km. Jest to droga jednojezdniowa o dużym natężeniu ruchu. Trasa drogi krajowej przebiega przez układ osadniczy wsi Dankowice oraz na południowych obrzeżach układu osadniczego Nielubi, stwarzając uciążliwości dla sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej. Pełni funkcję głównie trasy tranzytowej.

Większą rolę w wewnętrznej obsłudze gminy oraz w jej powiązaniu z zewnętrznym układem komunikacyjnym pełni droga wojewódzka nr 292, sklasyfikowana jako główna (KDG), o przebiegu generalnie wschód-zachód i relacji: Głogów – droga krajowa nr 3. Jest to droga jednojezdniowa o długości (w granicach gminy) 13,5 km; na ponad 77% długości droga ta wymaga naprawy nawierzchni. Trasa tej drogi przebiega kolejno (w kierunku zachodnim) przez układy osadnicze wsi: Żukowice (przez północną część układu), Brzeg Głogowski (przez całą długość układu osadniczego), Czerna (na południe od tego układu, z dala od terenów zabudowy wsi) oraz Dobrzejowice (przecina układ osadniczy w jego środkowej części). Droga wojewódzka stanowi główną oś komunikacyjną gminy. Drugą drogą wojewódzką jest droga nr 298, sklasyfikowana jako zbiorcza (KDZ), relacji Kłobuczyn (droga krajowa nr 3) – Nielubia (droga krajowa nr 12) Na terenie gminy Żukowice znajduje się krótki odcinek (około 625 m) tej drogi przebiegający przez tereny niezabudowane .

Z wyjątkiem Bukwicy wszystkie wsie sołeckie gminy obsługiwane są przez drogi powiatowe, których łączna długość na obszarze gminy wynosi 29,3 km. Posiadają one utwardzoną nawierzchnię, której stan jest zróżnicowany; ocenia się, że ponad 3% długości dróg powiatowych wymaga przebudowy, a prawie 19% wymiany nawierzchni.

Długość dróg gminnych określana jest na (łącznie) ponad 40 km, w znacznej części w niezbyt dobrym stanie technicznym. Szacuje się, że na 20% długości drogi gminne wymagają przebudowy, na 30% wymiany nawierzchni, a na 40% naprawy nawierzchni. Tak więc tylko 10% długości dróg gminnych nie wymaga modernizacji lub napraw (poza naprawami bieżącymi).

W odniesieniu do dróg gminnych istnieją rozbieżności w różnych źródłach informacji. Według danych GUS w gminie Żukowice było w 2004 roku (dla następnych lat GUS nie podaje danych): 22,0 km dróg gminnych o twardej nawierzchni (21,8% długości), 20,5 km o nawierzchni twardej ulepszonej (20,3% długości) oraz 57,6% o nawierzchni gruntowej. Taki udział dróg gruntowych w sieci dróg gminnych jest znaczny, większy niż przeciętny w powiecie głogowskim

(41,2%) i w województwie ogółem (26,7%), a nawet w porównaniu z gminami wiejskimi – województwa (38,2%) i kraju (48%). Znacząco natomiast większa niż na porównywanych obszarach jest tu gęstość systemu dróg gminnych – prawie 149 km/100 km²; średnio w powiecie wskaźnik ten wynosi poniżej 90 km/100 km², a w województwie ogółem – 73,0 km/100 km².

W gminie funkcjonuje ponadto system dróg obsługujących rolniczą przestrzeń produkcyjną. Łączną długość dróg transportu rolniczego określa się na 40 km – według „Planu rozwoju lokalnego na lata 2004-2006” (Instytut Funduszy Europejskich, Wrocław, 2004 r.). Według „Planu urządzeniowo-rolnego gminy Żukowice” długość dróg transportu rolniczego wynosi natomiast 176,8 km, co daje wskaźnik gęstości sieci 3,5 km/100 ha użytków rolnych. Ponad 68 km tych dróg ma trwałą nawierzchnię w dobrym stanie technicznym, a ponad 108 km wymaga przebudowy lub modernizacji.

12.2. Sieć kolejowa.

Przez północno-zachodnią część gminy przebiega odcinek dwutorowej, zelektryfikowanej, magistralnej linii kolejowej państwowego znaczenia nr 273 relacji: Wrocław Główny - (Głogów) - (Zielona Góra) - Szczecin, stanowiący fragment tzw. „Magistrali Odrzańskiej”. Na obszarze gminy Żukowice znajdują się dwie stacje związane z tą linią (Czerna – PKP oraz Brzeg Głogowski).

W części wschodniej gminy przebiega trasa jednotorowej, nie zelektryfikowanej, pierwszorzędnej linii kolejowej państwowego znaczenia nr 14 relacji: Łódź Kaliska - Ostrów Wielkopolski - Leszno - Głogów - Żagań - Tuplice - granica państwa - (Forst). Na odcinku Głogów – Tuplice ruch osobowy został zamknięty.

12.3. Uwarunkowania wynikające z istniejącego systemu komunikacyjnego oraz możliwości i potrzeb jego rozwoju.

1. Zarówno droga krajowa nr 12, jak i droga wojewódzka nr 292, przechodzą przez tereny osadnicze lub w ich bliskim sąsiedztwie (w tym tereny z zabudową mieszkaniową), co powoduje utrudnienia w ich sprawnym funkcjonowaniu oraz stwarza uciążliwość dla środowiska zamieszkania (pożądana budowa odpowiednich obejść na trasach tych dróg).
2. Sieć dróg w gminie jest relatywnie gęsta; wystarczająca jest więc dla względnie sprawnych powiązań zarówno w ruchu zewnętrznym, jak i wewnętrznym (z zastrzeżeniem ust. 1 nie ma wielu przesłanek dla tworzenia nowych połączeń między miejscowościami).

3. Stan techniczny dróg jest niezadowalający; znaczna część odcinków dróg – wojewódzkiej, powiatowych oraz gminnych, wymaga przebudowy, wymiany nawierzchni lub co najmniej jej naprawy.
4. Transport kolejowy ma niewielkie znaczenie w obsłudze gminy. Pożądana jest modernizacja magistralnej linii kolejowej nr 273 relacji: Wrocław Główny – Szczecin, wraz z wprowadzeniem zabezpieczeń ograniczających uciążliwości hałasowe dla terenów osadniczych.

13. UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY I STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW.

13.1. Sieć osadnicza.

Sieć osadniczą gminy Żukowice tworzy 20 miejscowości wiejskich (wiejskich układów osadniczych) skupiających się w 13 obrębach i tworzących 15 sołectw. Średnie zaludnienie jednostki osadniczej wynosi zaledwie 176 mieszkańców; średnio na sołectwo przypada 234 mieszkańców (1,3 miejscowości), a na obręb 270 mieszkańców (1,5 miejscowości). Jest więc sieć osadnicza silnie rozdrobniona; największa miejscowość gminy - Nielubia – liczy niewiele ponad 500 mieszkańców, a druga co do wielkości wieś - Brzeg Głogowski – nie przekracza tej wielkości (tabela nr 13.1). Obie te największe wsie skupiają niespełna 30% populacji gminy. Największa liczebnie populacja zamieszkuje wsie z grupy wielkości 200-300 mieszkańców (tabela nr 13.2).

Żukowicka sieć osadnicza została zaburzona w wyniku realizacji Huty Miedzi „Głogów” i utworzenia wokół niej strefy ochronnej, co skutkowało znacznymi wysiedleniami ludności, przede wszystkim ze wsi gminnej Żukowice. Obecnie wieś ta pełni jedynie funkcje administracyjne (siedziba Urzędu Gminy, posterunek policji) oraz produkcyjno-usługowe przy mocno zredukowanej funkcji mieszkaniowej (zaledwie 40 mieszkańców; jeszcze w końcu lat 80. ubiegłego stulecia wieś ta liczyła prawie 1000 mieszkańców). Na zaburzenie historycznie ukształtowanych układów osadniczych (aczkolwiek w mniejszym stopniu) wpłynęły także rolnicze inwestycje związane z PGR-ami i SKR-ami, które tworzyły wielkie fermy hodowlane (Żukowice, Szczepów, Dobrzejowice) oraz budowały wielorodzinne osiedla mieszkaniowe dla swoich pracowników (Szczepów, Żukowice). Znaczna część popegeerowskich obiektów w Żukowicach została opuszczona i popada w ruinę.

Tabela nr 13.1. Sieć osadnicza gminy Żukowice.

L.p.	Miejscowość	Powierzchnia obrębu (w ha)	Liczba mieszkańców			Średnia gęstość zaludnienia w obrębie (na km ²)	
			1988 r.	1997 r.	2005 r.		
1	1	Brzeg Głogowski	842,7	509	493	487	57,8
2	2	Bukwica	423,5	218	228	258	60,9
3	-	Czerna, w tym:	490,1		265	344	70,2
	3	Czerna	-	-	-	237	4
	4	Czerna PKP	-	-	-	20	-
4	5	Dankowice	177,9	128	95	87	48,9
5	-	Dobrzejowice, w tym	499,0		360	379	34,1
	6	Dobrzejowice	-	384	335	359	-
	7	Wiekowice	-	25	25	20	-

L.p.	Miejscowość	Powierzchnia obrębu (w ha)	Liczba mieszkańców				Średnia gęstość zaludnienia w obrębie (na km ²)
			1988 r.	1997 r.	2005 r.		
6	-	Domaniowice, w tym:	308,2	135	125	105	75,6
	8	Domaniowice	-	-	64	49	-
	9	Zameczno	-	-	61	56	-
7	10	Kamiona	273,1	126	121	128	46,9
8	-	Kłoda, w tym:	697,8	320	295	271	38,8
	11	Kłoda	-	-	231	212	-
	12	Słócwina	-	-	64	59	-
9	-	Kromolin, w tym:	1005,3	677	593	588	
	13	Kromolin	-	-	261	260	-
	14	Szczepów	-	-	276	283	-
	15	Mierzów	-	-	47	39	-
	16	Góra Świętej Anny	-	-	9	6	-
10	17	Nielubia	515,6	535	553	542	58,5
11	18	Słone	274,8	153	142	155	56,4
12	-	Zabłocie, w tym:	579,0			235	48,6
	19	Zabłocie	-	87	99	102	-
	20	Glinica	-	153	127	133	-
13	21	Żukowice	725,5	937	77	40	5,5
Razem			6809,0			3532	51,9

Tabela nr 13.2. Struktura sieci osadniczej.

Grupa wielkości (mieszkańców)	Liczba miejscowości	Liczba mieszkańców	Udział w zaludnieniu gminy (w %%)	Średnia wielkość miejscowości w grupie
500 i powyżej	1	542	15,3	542
300 – 499	2	846	24,0	423
200 – 299	5	1250	35,4	249
100 – 199	4	518	14,7	130
poniżej 100	9	376	10,6	42
Razem	21	3532	100,0	168

13.2. Struktura użytkowania gruntów.

Struktura zagospodarowania przestrzeni gminy ukształtowała się zgodnie z miejscowymi uwarunkowaniami przyrodniczymi, sprzyjającymi w szczególności rozwojowi rolnictwa. W związku z tym dominującą formą tego zagospodarowania są użytki rolne, które obejmują 81,1% obszaru gminy. W przestrzeni rolniczej grunty orne stanowią ponad 89% (4935 ha). Lasy i zadrzewienia zajmują zaledwie 5% powierzchni gminy, koncentrując się głównie na jej południowo-zachodnich i południowo-wschodnich skrajach (Wzgórz Dalkowskich).

Pod zabudowę znajduje się 2,6% powierzchni gminy (tereny osadnicze). Podobnie jak w większości gmin wiejskich o niskiej gęstości zaludnienia, udział terenów komunikacyjnych (pod

drogami i liniami oraz urządzeniami kolejowymi) przewyższa udział terenów osadniczych. W gminie Żukowice tereny komunikacyjne stanowią 4,4% powierzchni gminy.

13.3. Uwarunkowania.

1. Sieć osadnicza gminy jest znacznie rozdrobniona (przewaga małych miejscowości), ale występuje w formie układów skupionych (znikome rozproszenie zabudowy).
2. W wyniku utworzenia strefy ochronnej wokół Huty Miedzi „Głogów” nastąpiło znaczne zaburzenie w historycznie ukształtowanej sieci osadniczej. W szczególności dotyczy to wsi gminnej Żukowice (niegdyś liczącej ponad 1000 mieszkańców), która zachowała się szczątkowo (obecnie około 50 mieszkańców). Największą miejscowością jest obecnie Nielubia, której zaludnienie przekracza niewiele ponad 500 mieszkańców.
3. Struktura użytkowania gruntów odpowiada uwarunkowaniom przyrodniczym (siedliskowym). Dominującą formą użytkowania jest tu rolnicza przestrzeń produkcyjna (ponad 80% powierzchni gminy) przy szczątkowym udziale powierzchni leśnych (około 5%).

14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

14.1. Gospodarka wodno-ściekowa.

14.1.1. Zaopatrzenie w wodę.

Zaopatrzenie w wodę gminy Żukowice odbywa się poprzez systemy sieci wodociągowych zasilanych z trzech źródeł: z ujęcia i stacji uzdatniania wody w Nielubi i Kromolinie oraz z KGHM „Polska Miedź” S.A. (zakup wody od tego przedsiębiorstwa). Ujęcie wody w Nielubi składa się z dwóch studni (wody czwartorzędowe), z których pobór wody kształtuje się na poziomie 300 m³/d. Zaopatruje ono wsie: Nielubia, Glinica, Zabłocie, Bukwica, Dankowice, Słone i Kamiona. Ujęcie w Kromolinie zaopatruje w wodę – z trzech studni głębinowych (woda czwartorzędowa; pobór około 120 m³/d) – wsie: Kromolin, Szczepów, Góra Świętej Anny, Mierzów, Domaniowice, Zameczno, Słócwina i Kłoda. Miejscowości: Żukowice, Dobrzejowice, Czarna i Brzeg Głogowski zaopatrywane są w wodę poprzez zakup w KGHM. Ujęcia wody pobieranej przez KGHM składają się z ośmiu studni (woda czwartorzędowa) zlokalizowanych w Brzegu Głogowskim.

Obecnie sieci wodociągowe zapewniają dostawy wody do wszystkich miejscowości położonych na obszarze. Wodociąg do przysiółków Wiekowice i Czarna został wybudowany w roku 2007. Systemy sieci wodociągowych składają się z sieci rozdzielczej. W 2008 r. łączna długość tej sieci wynosiła 61,8 km, a liczba przyłączy do budynków – 771. Od 1995 roku długość sieci wodociągowej wzrosła o 16,8 km, tj. o 37%.

Gęstość rozdzielczej sieci wodociągowej gminy w 2008 r. wynosiła 0,9 km/km². Była ona większa od średniej krajowej dla gmin wiejskich (0,76 km/km²) i województwa (0,56 km/km²) oraz dla powiatu (0,81 km/km²). W 2008 r. z sieci wodociągowej korzystało 3133 mieszkańców, tj. 89% całej populacji gminy. Oznacza to, że także we wsiach zwodociągowanych nie wszystkie domy mieszkalne podłączone są do sieci wodociągowej.

W gminie Żukowice największy udział w ogólnym poborze wody miały gospodarstwa domowe; w 2008 r. pobór wody przez te gospodarstwa wyniósł 98,7 dam³. W przeliczeniu na jednego mieszkańca korzystającego z sieci wodociągowej, wskaźnik dobowego zużycia wody wynosił około 77 l/d. Od 1995 roku zużycie wody w gospodarstwach domowych zmniejszyło się o 39,2 dam³. Po tym roku następował spadek ilości dostarczanej wody do gospodarstw domowych – do roku 1998. Następnie notowano nieregularne roczne zmiany tej ilości; np. w 2002 r. dostarczono 135,9 dam³ wody gospodarstwom domowym (121 l/d na jednego użytkownika wodociągów).

Tabela 14.1. Wskaźnik zużycia wody w gminie Żukowice na tle wskaźników zużycia wody w powiecie i gminach wiejskich w województwie i kraju (w l/d) – przez jednego użytkownika sieci wodociągowej w latach 2002-2005.

Jednostka terytorialna	Lata						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
gmina Żukowice	120,8	85,2	83,1	82,5	91,0	84,4	86,1
powiat głogowski	95,3	94,8	92,8	85,8	94,4	91,8	90,0
województwo dolnośląskie (gminy wiejskie)	85,7	85,9	82,5	81,3	82,0	81,4	83,1
Polska (gminy wiejskie)	89,0	90,7	87,9	91,1	93,6	91,8	94,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wskaźnik zużycia wody przez użytkowników wodociągów nie odbiega istotnie od wskaźników dla innych gmin wiejskich (kraju i województwa). Wykazuje jednak znacznie większą roczną zmienność.

14.1.2. Odprowadzanie ścieków.

W odróżnieniu od względnie dobrego wyposażenia gminy Żukowice w sieci wodociągowe, standard wyposażenia w systemy kanalizacji jest znacznie niższy. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 24,6 km, przy czym rozbudowa tej sieci szczególnie zaznaczyła się w roku 2006; w 2005 roku było tylko 15,7 km sieci kanalizacyjnej (w 1995 r. – 3,3 km, w 2002 r. – 11,5 km).

Wskaźnik gęstości systemu kanalizacyjnego gminy, wynoszący w 2008 r. 36 km/100 km², był niższy niż odpowiedni wskaźnik dla powiatu głogowskiego (57,6 km/100 km²), natomiast znacznie wyższy niż dla gmin wiejskich województwa – 27,9 km/100 km² i dla gmin wiejskich w kraju – 18,6 km/100 km². W okresie 2002-2008 gęstość systemu kanalizacyjnego wzrosła w gminie ponad dwukrotnie, podczas gdy sieci wodociągowej tylko 1,3-krotnie, co wskazuje na postępującą poprawę standardu gospodarki wodno-ściekowej w gminie.

W 2008 r. liczba podłączeń do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 259. Dzięki nim z sieci korzystało 1271 mieszkańców, co stanowi około 36% ludności gminy. Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego od roku 2002 systematycznie rosła - do 2008 o 26,2%. Dla porównania, stopień skanalizowania w powiecie był znacznie wyższy i wynosił 83,9% (od 2002 r. wzrósł o 1%), natomiast w gminach wiejskich województwa stopień ten wynosił 32,1%, a kraju osiągnął poziom zaledwie 24,3%. Na tle wskaźników dla gmin wiejskich województwa i kraju stopień skanalizowania gminy Żukowice jest więc relatywnie wysoki, lecz

mimo to nie osiąga jeszcze wskaźnika ludności korzystającej z sieci wodociągowej; tylko 40,5% użytkowników sieci wodociągowej korzysta z sieci kanalizacyjnej.

Z obszaru gminy Żukowice w 2008 r. siecią kanalizacyjną odprowadzanych było 29 tys. m³ nieczystości. W przeliczeniu na jednego użytkownika systemu kanalizacyjnego, dobowy wskaźnik odprowadzonych ścieków wyniósł 62,3 l/d. W porównaniu z rokiem 2004, kiedy wskaźnik ten był najwyższy (77,0 l/d), zanotowano więc znaczny spadek ilości odprowadzanych ścieków – o ponad 19%. Tendencje zmian wskaźników dla powiatu głogowskiego oraz dla gmin wiejskich województwa i kraju w okresie 2002–2006 były także spadkowe, ale nie w tak dużym stopniu (tabela nr 14.2) – średnio o około 3,5% rocznie w powiecie, a w kraju średnio o 1,5% rocznie. Wskaźnik dla gmin wiejskich województwa wahał się od 138 l/d w 2002 r. do 127 l/d w 2005 r. (w przeliczeniu na jednego użytkownika sieci). Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że jednostkowe zużycie wody w gminie było znacznie wyższe niż jednostkowe odprowadzanie ścieków, co może wskazywać na „oszczędne” użytkowanie wody przez gospodarstwa domowe podłączone do systemów kanalizacyjnych. Po roku 2006 zauważa się wzrost ilości odprowadzanych ścieków zarówno w gminie Żukowice, jak i w innych gminach wiejskich województwa i kraju.

Tabela 14.2. Wskaźnik ilości odprowadzonych ścieków przez jednego użytkownika systemu kanalizacyjnego gminy Żukowice na tle powiatu i gmin wiejskich w województwie i kraju (w l/d) w latach 2002-2008.

Jednostka terytorialna	Lata						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
gmina Żukowice	77	63	77	73	54	65	62
powiat głogowski	115	114	112	102	112	105	112
województwo dolnośląskie	138	127	129	127	118	133	124
Polska	125	119	118	117	115	117	118

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Ścieki z obszaru gminy Żukowice odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Nielubi. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o przepustowości średniej 85 m³/d, a maksymalnej – 240 m³/d. Obiekt ten obsługuje w zakresie odbioru ścieków bytowo-gospodarczych miejscowości: Nielubia, Zabłocie, Glinica, Bukwica i Dankowice oraz od 2006 r. także Kamiona i Słone. Sołectwo Szczepów posiada swoją własną oczyszczalnię ścieków. Ładunki ścieków z obu oczyszczalni po oczyszczeniu przedstawiają się następująco (w kg/rok; w 2008 r.):

- BZT₅ - 1211
- ChZT - 4187

- zawiesina - 294
- azot ogólny - 935
- fosfor ogólny - 200

Docelowo planuje się rozbudowę oczyszczalni i podłączenie do niej wszystkich miejscowości gminy.

14.2. Gospodarka odpadami.

Na terenie gminy Żukowice zbiórką, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów zajmuje się Głogowskie Przedsiębiorstwo Komunalne SITA Głogów (odpady zmieszane) oraz - działająca na terenie gminy od 2003 r. – firma ECOPLAST (selektywna zbiórka odpadów z tworzyw sztucznych).

Szacuje się, że zorganizowaną zbiórką objętych jest około 60% odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie. W 2008 roku zebrano łącznie 390,4 ton odpadów, z tego 208,2 ton pochodziło z gospodarstw domowych (GUS). W 2005 roku ilość zebranych odpadów komunalnych określono na 306,9 ton odpadów, z tego 207,8 ton pochodziło z gospodarstw domowych (GUS), a w 2003 roku – na 313 ton z gospodarstw domowych oraz 15 ton od przedsiębiorców (Plan gospodarki odpadami dla gminy Żukowice, 2004 r.). Zarówno masa, jak i skład (morfologia) odpadów wykazują znaczną roczną, a także sezonową zmienność. Zbiórka odpadów komunalnych w gminie odbywa się do koszy, pojemników oraz kontenerów metalowych lub z tworzywa sztucznego. Pojemności urządzeń do zbiórki odpowiadają standardom Unii Europejskiej (głównie 240 dm³ i 1100 dm³ oraz sporadycznie – na zamówienie – kontenery KP o pojemności 4-8 m³). Łącznie w gminie ustawionych jest około 360 sztuk pojemników o pojemności 240 dm³ – opróżnianych i wywożonych bezpośrednio na składowiska odpadów. Na obszarze gminy Żukowice funkcjonują trzy składowiska odpadów (w miejscowościach):

- **Nielubia** – położone około 550 m na południowy wschód od terenów zabudowy wsi, usytuowane w wyrobisku dawnej nielegalnej żwirowni. Powierzchnia składowiska wynosi 0,54 ha; rozmiary: 50 x 100 m; głębokość do 8,0 m (składowisko podziemne). Obiekt posiada sztuczną izolację dna i skarp (folia PE – 0,7 mm). Stopień wypełnienia szacuje się na ponad 30%. Na składowisko zwożone są odpady z Nielubi, Bukwicy i Zabłocia.
- **Żukowice** – składowisko położone około 500 m na południe od terenów zabudowy wsi, usytuowane na lokalnym wzniesieniu w wyrobisku po dawnej nielegalnej żwirowni do głębokości 3,5 m; otoczone naturalnym wałem ziemnym. Obiekt nie posiada sztucznej izolacji dna i skarp, instalacji do zbierania odcieków oraz instalacji do odgazowania

złoża. Odpady składowane są na wydzielonych kwaterach w poziomych warstwach o miąższości 0,85 m, pokrywanych mineralną warstwą izolacyjną o grubości 0,15 m. Stan wypełnienia składowiska szacuje się na około 60%. Na składowisko zwożone są odpady wyłącznie z gminy Żukowice.

- **Kromolin** – składowisko zlokalizowane na granicy obrębów Kromolin i Brzeg Głogowski (na północny wschód od zabudowy wsi Kromolin), usytuowane w obrębie wyniesienia w wyrobisku po nielegalnej eksploatacji żwiru. Otoczone jest naturalnym wałem ziemnym porośniętym zwartym pasmem zakrzewień. Powierzchnia składowiska wynosi 0,22 ha; stopień wypełnienia szacuje się na ponad 90% (do roku 2007 planowano zamknięcie składowiska). Brak jest sztucznej izolacji dna i skarp oraz instalacji do zbierania odcieków i odgazowania złoża. Sposób składowania odpadów – taki jak na składowisku w Żukowicach.
- **Brzeg Głogowski** – składowisko zamknięte przeznaczone do rekultywacji.

Podobnie jak w większości gmin, problemem są nielegalne składowiska odpadów. Występują one głównie na obrzeżach lasów, brzegach rzek, peryferiach terenów zabudowanych oraz w sąsiedztwie ogrodów działkowych. Szacuje się, że na obszarze gminy usuwa się rocznie około 50 Mg odpadów z „dzikich” wysypisk.

Oprócz odpadów komunalnych na obszarze gminy powstają także różne odpady wytwarzane przez przedsiębiorstwa gospodarcze. Kilka z podmiotów gospodarczych ma wymagane ustawowo zezwolenia w zakresie wytwarzania odpadów. Magazynowanie wytwarzanych odpadów odbywa się przeważnie na terenie przedsiębiorstwa. Do najważniejszych przedsiębiorstw wytwarzających odpady powstające w wyniku ich działalności należą: „Mleczarnia Brzeg Głogowski s.c.” oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Czernej.

Gmina Żukowice ma opracowany Plan gospodarki odpadami (z 2004 r.).

14.3. Gospodarka energetyczna.

14.3.1. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Na terenie gminy znajdują się następujące elektroenergetyczne obiekty krajowej sieci przesyłowej:

- stacja elektroenergetyczna 220/110 kV, z dwoma autotransformatarami 220/110 kV o mocy 160 MVA każdy,
- fragment elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 220 kV relacji Żukowice-Leśniów,

- fragment elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 220 kV relacji Żukowice-Polkowice.

Linie zbiegają się w stacji elektroenergetycznej 220/110 kV zlokalizowanej na północ od zabudowy wsi Kamiona, z której 12 liniami 110 kV rozprawdają energię w różnych kierunkach do Głównych Punktów Zasilania zlokalizowanych poza obszarem gminy. Wymienione elementy infrastruktury elektroenergetycznej umożliwiają przesył energii elektrycznej między innymi do odbiorców znajdujących się na terenie gminy Żukowice; w dużym stopniu (bo aż 5 linii 110 kV) służą zasilaniu Huty Miedzi „Głogów”.

Obsługa odbiorców w samej gminie odbywa się za pośrednictwem sieci średniego napięcia 20 kV oraz słupowych lub wbudowanych stacji transformatorowych. Siecią tą objęte są wszystkie miejscowości gminy. Sieci niskiego napięcia są w większości napowietrzne i zasilają w energię elektryczną poszczególnych odbiorców. Roczne zużycie energii elektrycznej na jednego mieszkańca szacuje się na 1,12 MWh. Większość wsi posiada wystarczające zaopatrzenie w energię elektryczną. Pewne niedobory w tym zakresie dotyczyć mogą wsi Dobrzejowice, Zabłocie i Kamiona, gdzie wskaźnik mocy zainstalowanej jest niższy niż przeciętny dla gminy.

14.3.2. Gaz sieciowy.

Przez obszar gminy przebiegają przesyłowe gazociągi wysokiego ciśnienia (PN 6,3 MPa) stanowiące część systemu krajowego:

- DN 300/200 relacji Kotowice – Zielona Góra,
- DN 250 odgałęzienie powyższego gazociągu na terenie gminy w kierunku Żar.

Powyższe gazociągi zasilają następujące odcinki o znaczeniu lokalnym:

- DN 200 do Huty Miedzi „Głogów I”,
- DN 150 do Huty Miedzi „Głogów II”,
- DN 100 do stacji redukcyjno-pomiarowej w Brzeg Głogowski.

W przyszłości planowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice.

W obrębie Brzeg Głogowski znajduje się stacja redukcyjno-pomiarowa I^o, która obsługuje system gazociągów obejmujący: Brzeg Głogowski, Czerną, Dobrzejowice, Kromolin, Szczepów, Domaniowice i Zameczno, czyli zachodnią część gminy. Pozostałe wsie nie zostały dotychczas zgazyfikowane. Planowana jest w roku 2008 budowa sieci gazowych dla wsi Słone i Kamiona zasilanych z sieci Głogowa oraz dla wsi Nielubia zasilana z sieci gminy Gaworzyce.

Długość sieci gazowej na obszarze gminy (GUS – 2008 r.) wynosi 39,5 km, z tego 20,3 km stanowi sieć rozdzielczą. Funkcjonuje 222 przyłączy gazowych do budynków, z tego 221 to

gospodarstwa domowe. W 2005 roku zużyto w gminie 268,9 tys. m³ gazu, z tego przeważającą większość (93,6%) na cele grzewcze. Szacuje się, że 691 mieszkańców gminy korzysta z sieci gazowej (niespełna 20%).

14.3.3. Zaopatrzenie w energię ciepłą.

Obecnie na obszarze gminy dominują indywidualne systemy grzewcze oparte głównie na wysokoemisyjnym paliwie stałym. W miejscowościach wyposażonych w gaz sieciowy część budynków ogrzewana jest gazem. Na cele grzewcze zużywa się około 251,8 tys. m³.

14.4. Telekomunikacja.

Obsługę gminy w zakresie telefonii stacjonarnej zapewnia Telekomunikacja Polska SA. Centrala telefoniczna należąca do tej firmy znajduje się w Nielubi. Operator sieci, w przypadku rozwoju terenów osadniczych, planuje rozbudowę tej sieci. Występują także maszty antenowe dla telefonii komórkowej.

14.5. Infrastruktura przemysłowa.

Planowana jest budowa instalacji do hydrotransportu wzbogaconej rudy miedzi relacji ZWR Polkowice – Huta Miedzi „Głogów”.

14.6. Uwarunkowania wynikające z istniejącego wyposażenia w system infrastruktury technicznej

1. Obecnie trzy odrębne systemy zaopatrzenia w wodę zapewniają dostawy wody do wszystkich miejscowości położonych na obszarze gminy z wyjątkiem przysiółków Wiekowice i Czerna – PKP (dotychczas niezwodociągowanych).
2. Głównym dostawcą wody dla gminy Żukowice są komunalne ujęcia i stacje uzdatniania wody w Nielubi i Kromolinie oraz (zakup wody) KGHM „Polska Miedź” S.A., której ujęcia znajdują się w obrębie Brzeg Głogowski.
3. Zagadnieniami z zakresu gospodarki wodno-kanalizacyjnej zajmuje się Urząd Gminy w Żukowicach.

4. W 2005 r. skanalizowanych było (ale nie w pełni) 5 wsi, a w 2006 r. już 7 wsi: Bukwica, Nielubia, Zabłocie, Glinica, Dankowice, Kamiona i Słone.
5. Ścieki z obszaru gminy odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Nielubi o przepustowości:
 - $Q_{\max d} = 240 \text{ m}^3/\text{d}$,
 - $Q_{\text{sr d}} = 85 \text{ m}^3/\text{d}$.
6. Docelowo zakłada się pełne wyposażenie miejscowości gminy w systemy kanalizacji sanitarnej.
7. Na terenie gminy Żukowice zbiórką, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów zajmuje się Głogowskie Przedsiębiorstwo Komunalne SITA Głogów. Selektywną zbiórką odpadów zajmuje się firma ECOPLAST.
8. W 2005 r. odpady z obszaru gminy składowane były na trzech składowiskach zlokalizowanych w obrębach: Nielubia, Żukowice i Kromolin.
9. Składowisko w Kromolinie wypełnione było w 90%. i przewidziano jego zamknięcie w 2007 r. Stopień wypełnienia pozostałych z tych trzech składowisk wynosi: 30% w Nielubi oraz około 60% w Żukowicach.
10. Przez obszar gminy Żukowice przebiegają elektroenergetyczne przesyłowe linie najwyższych napięć 220 kV oraz linie wysokiego napięcia 110 kV zbiegające się w stacji elektroenergetycznej 220/110 kV, zlokalizowanej w obrębie Kamiona. Wymienione linie obsługują także obszar gminy oraz zasilają w dużym stopniu Hutę Miedzi „Głogów” (poprzez 5 linii energetycznych 110 kV).
11. Operator sieci, „Polskie Sieci Elektroenergetyczne-Zachód” Sp. z o.o., określa pas technologiczny wzdłuż linii 220 kV o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii).
12. Plan inwestycyjny dopuszcza przebudowę linii 220 kV na linie o napięciu 400 kV, względnie na linie wielotorowe, wielonapięciowe po trasie istniejącej linii

elektroenergetycznej 220 kV oraz budowę nowych linii 400 kV. Zarządcą tych linii jest przedsiębiorstwo „Polskie Sieci Elektroenergetyczne-Zachód” Sp. z o.o.

13. Miejscowości gminy obsługują linie energetyczne średniego napięcia 20 kV, a poszczególnych (mniejszych) odbiorców – linie niskiego napięcia – napowietrzne.
14. Przez obszar gminy przebiegają przesyłowe gazociągi wysokiego ciśnienia PN 6,3 MPa relacji Kotowice – Zielona Góra o średnicy DN 300/200 oraz odgałęzienie zlokalizowane na terenie gminy w kierunku Żar o średnicy 250 mm. Na terenie gminy występują trzy odgałęzienia tych gazociągów (DN 200, DN 150 i DN 100) prowadzące do Huty Miedzi „Głogów” oraz do Brzegu Głogowskiego, gdzie znajduje się stacja redukcyjno-pomiarowa I^o. Dodatkowo planowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice.
15. Gmina Żukowice jest zgazyfikowana w niewielkim stopniu – tylko 20% mieszkańców gminy, głównie jej zachodniej części, korzysta z sieci gazowej. Sieć gazowa zasilana jest z wymienionej w ust. 13 stacji redukcyjno-pomiarowej I^o.
16. Obecnie na obszarze gminy dominują indywidualne paleniska oparte na paliwach stałych. W miejscowościach zgazyfikowanych około 94% dostarczanego gazu zużywa się na cele grzewcze.
17. Obsługę gminy w zakresie telefonii stacjonarnej zapewnia Telekomunikacja Polska SA. Operator sieci, w przypadku rozwoju terenów osadniczych, planuje rozbudowę tej sieci. Przy lokalizacji stacji bazowych (masztów) telefonii komórkowej należy uwzględnić ich negatywne oddziaływanie na tereny stałego zamieszkania oraz wpływ na walory krajobrazowe.
18. Na terenie gminy przewiduje się budowę instalacji do transportu hydrotechnicznego.

CZĘŚĆ C.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

15. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.

15.1. Zmiany w strukturze użytkowania gruntów i w układach osadniczych.

1. Zakłada się dalszy umiarkowany rozwój przestrzenny zainwestowania, w tym terenów zabudowy mieszkaniowej i aktywności gospodarczej oraz obiektów komunikacji i infrastruktury technicznej.
2. We wskazanym rozwoju przestrzennym układów osadniczych (terenów zabudowanych) zachowuje się ich dotychczasowy, historycznie ukształtowany, skupiony charakter. Nie dopuszcza się do rozpraszania nowej zabudowy.
3. W związku z umiarkowanym rozwojem przestrzennym osadnictwa, terenów aktywności gospodarczych, przyrostu terenów komunikacyjnych, a także w wyniku planowanych zalesień, zmniejszy się dotychczasowa przestrzeń rolnicza (w tym częściowo o wysokich walorach produkcyjnych).
4. Zaleca się przeprowadzanie sieci infrastruktury technicznej (w szczególności magistralnych) w korytarzach infrastruktury.
5. Wskazuje się tereny objęte ochroną lub przewidziane do objęcia ochroną (o walorach przyrodniczych i kulturowych).
6. Wskazuje się tereny zagrożone, w szczególności w związku z prognozowanymi wpływami eksploatacji górniczej (wstrząsy parasejsmiczne oraz wielkopowierzchniowe deformacje powierzchni), a także z ewentualnymi wylewami rzeki Odry.

15.2. Zmiany w układzie komunikacyjnym.

1. Zakłada się wprowadzenie zmian parametrów technicznych (modernizacje), w tym poszerzenie pasów drogowych niektórych istniejących dróg i ulic, stosownie do klas ustalonych w rozdz. 19.1.

2. Przewiduje się budowę obejść na trasach drogi krajowej i drogi wojewódzkiej nr 292 oraz wiążących się z nimi nowych odcinków dróg określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego”.
3. Zakłada się potrzebę modernizacji linii kolejowej relacji Wrocław Grabiszyn – Brzeg Dolny - Głogów - Kostrzyn – Szczecin, zgodnie z ustaleniami zawartymi w rozdz. 19.2 ust. 3 i 4.
4. Zakłada się znaczny przyrost miejsc postojowych dla samochodów, według zasad określonych w rozdz. 19.2 ust. 2 i 19.3 ust. 4.
5. Przewiduje się realizację systemu tras rowerowych, według zasad określonych w rozdz. 19.2 ust. 5.

15.3. Zmiany w systemach infrastruktury technicznej.

1. Zakłada się wzrost jednostkowego zużycia wody – do 120 l/mieszkańca/dobę; tym samym konsekwentnie wzrośnie ilość wytwarzanych ścieków. Radykalnie zmniejszy się natomiast ilość ścieków wytwarzanych w gminie „poza kontrolą”. Przewidywane ilości zużywanego wody i wytwarzanych ścieków bytowych określono w rozdz. 20.1 ust. 1 i 3.
2. Rozbudowa sieci wodociągowej odbywać się będzie w miarę przyrostu terenów zabudowanych. Przewiduje się też podejmowanie niezbędnych działań dla zapewnienia właściwej jakości dostarczanej użytkownikom wody, według działań określonych w rozdz. 20.1 ust. 2.
3. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wynikać będzie z przyrostu nowych terenów zwodociągowanych oraz z sukcesywnego wyposażania istniejących terenów zwodociągowanych a dotychczas nieskanalizowanych, według zasad określonych w rozdz. 20.1 ust. 3-7.
4. Zakłada się objęcie wszystkich gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych działających w gminie (istniejących i nowopowstających) systemami odbioru odpadów

komunalnych. Przewiduje się dalszy rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów. Zakłada się włączenie gospodarki odpadami gminy Żukowice do systemu ponadgminnego.

5. Przewiduje się możliwość budowy linii elektroenergetycznej 400 kV, bądź linii wielotorowej, wielonapięciowej po trasach istniejących linii elektroenergetycznych 220 kV, dopuszcza się również możliwość przebudowy istniejących linii elektroenergetycznych o napięciu 220 kV na linie o napięciu 400 kV, względnie na linie wielotorowe, wielonapięciowe.
6. Rozbudowa sieci gazowej – w miarę zgłaszanych potrzeb przez mieszkańców i podmioty gospodarcze; przewiduje się istotny wzrost zapotrzebowania na gaz sieciowy dla celów grzewczych; zakłada się sukcesywne przekształcanie dotychczasowych systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne.
7. Przewiduje się przyrost obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych oraz sieci przemysłowych.

16. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW.

16.1. Funkcjonalne jednostki terenowe – ogólne zasady i standardy zagospodarowania.

1. Cały obszar gminy dzieli się na jednostki terenowe (tereny), dla których określono przeważające przeznaczenie (podstawowe funkcje terenów), funkcje dopuszczalne oraz sposoby i zasady ich zagospodarowania. Jednostki te oznaczono na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” symbolami i wydzielono liniami rozgraniczającymi. Funkcję linii rozgraniczających pełnią również przedstawione na tym rysunku drogi i ulice (w tym planowane), linie kolejowe oraz granice obrębów.
2. Przeważające przeznaczenie terenu, określone w rozdz. 16.2 w zdaniach wprowadzających do poszczególnych ustępów („tereny z przewagą”), oznacza takie formy zagospodarowania, które powinny zajmować więcej niż połowę wyznaczonej jednostki terenowej, z zastrzeżeniem, że regulacja ta nie ogranicza powierzchni, która może być pokryta zielenią towarzyszącą (za którą na terenach oznaczonych symbolami: „MP”, „P”, „PR”, „IT,PP”, „WS” i „RO” uważa się także niezabudowane użytki rolne i leśne, zadrzewienia i zakrzaczenia). Pozostałe części jednostki terenowej mogą być zagospodarowane w sposób, który w ustaleniach określono jako dopuszczalny (dopuszczalne rodzaje przeznaczenia i sposoby zagospodarowania), z zastrzeżeniem rozdz. 16.3 ust. 2, 5 i 6.
3. W rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy zaleca się preferować kierunki w maksymalnym stopniu wykorzystujące i podkreślające walory środowiska przyrodniczego, z zachowaniem dużej dbałości o jego stan (w szczególności w dolinie Odry oraz na wyniosłościach Wzgórz Dalkowskich).
4. Realizacja nowej zabudowy osadniczej oraz innej wymagającej dostarczenia wody do celów bytowych lub technologicznych powinna odbywać się na terenach uzbrojonych w infrastrukturę zapewniającą bieżącą wodę i odprowadzanie ścieków; nie dotyczy małych elektrowni wodnych bez pomieszczeń przeznaczonych na stały na pobyt ludzi.

5. Przyrost terenów osadniczych powinien polegać na dopełnianiu i intensyfikacji istniejących układów oraz na dodawaniu terenów zainwestowanych bezpośrednio do granic istniejących terenów osadniczych. Na nowych terenach przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły), a nie rozproszony. Niedopuszczalne jest rozpraszanie zabudowy.
6. Zaleca się, by nowa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa (lub wielorodzinna o zbliżonym charakterze), letniskowa, mieszkaniowo-gospodarcza i mniejsza zabudowa służąca działalności gospodarczej swoją architekturą nawiązywała do tradycji regionalnych; zaleca się by wysokość takiej zabudowy nie przekraczała 2-kondygnacji naziemnych z ewentualnie użytkowym poddaszem i odpowiednio 12 m licząc od poziomu gruntu do najwyższego punktu kalenicy dachu; zaleca się symetryczne pokrycia dachowe, o nachyleniu połąci około 45°.
7. Należy ograniczać lokalizację budynków w bezpośrednim sąsiedztwie linii rozgraniczających linii kolejowej oraz dróg i ulic klasy głównej i zbiorczej.
8. W użytkowaniu i zagospodarowaniu jednostek terenowych należy – oprócz ustaleń określonych w rozdz. 16.2 – należy uwzględniać chronione obiekty i obszary oraz respektować zasady zagospodarowania dotyczące innych wydzielen przestrzennych określonych w niniejszym Studium.
9. Dopuszcza się dokonywanie scaleń i podziałów geodezyjnych, które nie będą utrudniały realizacji ustaleń Studium i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.
10. Pod pojęciem „usługi niekomercyjne” należy rozumieć działalność usługową nie nastawioną na osiągnięcie zysku, realizowaną zarówno przez podmioty publiczne, prywatne i inne. Do działalności komercyjnej (inaczej gospodarczej) – nie tylko usługowej – zalicza się natomiast takie, które nastawione są na osiągnięcie zysku.
11. Pod pojęciem działalność/obiekt/funkcja nieuciążliwa należy rozumieć taką, która w miejscu lokalizacji (a nie tylko poza granicami nieruchomości) nie spowoduje obniżenia standardów środowiska określonych w przepisach szczególnych.

12. Pod pojęciem usługi chronione należy rozumieć te, dla których w przepisach ochrony środowiska ustalono standardy jakości środowiska, takie jak dla zabudowy mieszkaniowej lub wyższe (np. szpitale, domy opieki społecznej, budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży itp.).
13. Pod pojęciem drobna i średnia działalność gospodarcza (MŚP - produkcyjna, naprawcza lub komercyjna - usługowa) należy rozumieć przedsiębiorstwa produkcyjne (w tym w sferze gospodarki rolnej) o zatrudnieniu do 20 osób oraz inne przedsiębiorstwa o zatrudnieniu do 50 osób.

16.2. Funkcjonalne jednostki terenowe – szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania.

1. ML – Tereny z przewagą indywidualnej zabudowy rekreacyjnej (letniskowej), jednorodzinnej i pensjonatowej:

- 1) dopuszcza się nieuciążliwe usługi związane z funkcją rekreacyjną (np. gastronomii lub handlu) i usługi turystyczne (np. hotel, kemping); nie dotyczy stacji paliw;
- 2) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach/jednostkach terenowych, zieleni urządzonej oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne;
- 3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 4) zalecana minimalna powierzchnia działki wynosi:
 - a) 2500 m² dla zabudowy pensjonatowej lub obiektów sportowo-rekreacyjnych lokalizowanych na wyodrębnionych działkach,
 - b) 1000 m² dla jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, wolnostojącej,
 - c) 1000 m² dla zabudowy o powierzchniach zabudowy przekraczających 50 m² w przypadku domów letniskowych lub dopuszczonych na tym terenie usług (bez bazy noclegowej),
 - d) 500 m² dla zabudowy o powierzchniach zabudowy nie przekraczających 50 m² w przypadku domów letniskowych lub dopuszczonych na tym terenie usług (bez bazy noclegowej) oraz dla nowej zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej (na jedno mieszkanie);

- 5) udział powierzchni biologicznej czynnej nie może stanowić mniej niż 50% powierzchni nieruchomości.

2. MN – Tereny z przewagą zabudowy jednorodzinnej:

- 1) dopuszcza się zabudowę wielorodzinną, jeżeli nie będzie kolidowała krajobrazowo z zabudową jednorodziną;
- 2) dopuszcza się nieuciążliwe usługi związane z funkcją mieszkaniową (np. handlu lub gastronomii); nie dotyczy stacji paliw i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m²;
- 3) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach/jednostkach terenowych, zieleń urządzoną oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne;
- 4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 5) zalecana minimalna powierzchnia działki wynosi:
 - a) 1000 m² dla jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, wolnostojącej,
 - b) 1000 m² dla zabudowy o powierzchniach zabudowy przekraczających 50 m² w przypadku domów letniskowych lub dopuszczonych na tym terenie usług (bez bazy noclegowej),
 - c) 500 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej szeregowej, atrialnej i innej nie wymienionej powyżej (n a jedno mieszkanie);
- 6) udział powierzchni biologicznej czynnej nie może stanowić mniej niż 30% powierzchni nieruchomości.

3. MP – Tereny z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową:

- 1) dopuszcza się zabudowę wielorodzinną, jeżeli nie będzie kolidowała krajobrazowo z zabudową jednorodziną i zagrodową;
- 2) dopuszcza się bazy, składy i magazyny o powierzchni terenu nie przekraczającej 5000 m² oraz o powierzchni pod budynkami nie przekraczającej 2000 m²;
- 3) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej (np.: warsztaty lub bazy);

- 4) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach/jednostkach terenowych, zieleni urządzonej oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne a także obiekty małej architektury;
 - 5) dopuszcza się uprawy rolne i ogrodnicze (w tym pod szkłem i folią) oraz ogrody działkowe;
 - 6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
 - 7) na działce nr 375/1, w granicach klasoużytku B-PSIV, w obrębie Dobrzejowice dopuszcza się wymienione powyżej zainwestowanie, pod warunkiem, iż ewentualnie sporządzona ocena oddziaływania na środowisko nie wykaże negatywnego wpływu zainwestowania na chronione gatunki ptaków oraz chronione siedliska przyrodnicze, dla których ochrony wyznaczony został Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Środkowej Odry” i Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Nowosolska Dolina Odry”;
 - 8) zalecana minimalna powierzchnia działek z zabudową mieszkaniową:
 - a) zgodnie z ustaleniami w ust. 2 pkt 5,
 - b) zagrodową 1500 m²;
 - 9) dla ograniczenia ewentualnych konfliktów należy dążyć do tworzenia enklaw (jednostek terenowych) z zainwestowaniem nie kolizyjnym względem siebie;
 - 10) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 25% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.
- 4. UO – Tereny z przewagą usług oświaty oraz sportu i rekreacji z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi;**
- 1) dopuszcza się inne usługi publiczne lub nieuciążliwe usługi komercyjne; dopuszcza się adaptację budynków szkolnych (także ich przebudowę lub modernizację) na te i inne rodzaje usług nie kolidujące z przeważającym przeznaczeniem;
 - 2) dopuszcza się mieszkania służbowe;
 - 3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych,

jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;

- 4) budynki usługowe powinny wyróżniać się atrakcyjną architekturą; zalecane są także cechy symbolizujące przeznaczenie, a ogrodzenia i zagospodarowanie działki, w tym zielenią, wysokimi walorami estetycznymi; pożądane są obiekty małej architektury podnoszące walory estetyczne terenu;
- 5) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 30% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się możliwość pomniejszenia powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

5. USm – Tereny z przewagą usług sportu i rekreacji przyrodniczej zlokalizowanych w międzywału:

- 1) dopuszcza się:
 - a) lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących usługom, o których mowa w zdaniu wprowadzającym tego ustępu,
 - b) zieleni urządzonej,
 - c) przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom;
- 2) przy budowie obiektów i urządzeń, o których mowa w zdaniu wprowadzającym i pkt 1 lit. a, należy stosować konstrukcje szybko demontowalne, możliwe do usunięcia w razie zagrożenia zalaniem;
- 3) przy lokalizacji obiektów i urządzeń, o których mowa w zdaniu wprowadzającym i pkt 1 lit. a, należy uwzględnić strefę ochronną wałów, której zasięg wynosi 50 m od stopy wału;
- 4) na terenach zlokalizowanych w obrębie obszarów Natura 2000 dopuszcza się wymienione powyżej zainwestowanie, pod warunkiem, iż ewentualnie sporządzona ocena oddziaływania na środowisko nie wykaże negatywnego wpływu zainwestowania na chronione typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ptaków, dla których ww. obszary zostały ustanowione;
- 5) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 50% powierzchni terenu; na nieruchomościach z istniejącym zainwestowaniem technicznym, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

6. USz – Tereny z przewagą usług sportu i rekreacji zlokalizowanych na zawalu:

- 1) dopuszcza się zieleń urządzoną;
- 2) dopuszcza się usługi związane z funkcją przeważającą (np. hotelarskie, handlu i gastronomii) oraz lokalizowanie usług komunalnych (np. świetlic wiejskich);
- 3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 4) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 50% powierzchni terenu; na nieruchomościach z istniejącym zainwestowaniem technicznym, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

7. OS – Teren obiektów sakralnych:

- 1) dopuszcza się adaptację części terenu oraz istniejących obiektów na inne nieuciążliwe funkcje usługowe, z wyjątkiem stacji paliw oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 400 m²;
- 2) dopuszcza się adaptację części terenu oraz istniejących obiektów na funkcje mieszkaniowe;
- 3) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych, zieleń urządzoną oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne; dopuszcza się także obiekty małej architektury;
- 4) wskazane jest by ogrodzenia, bramy, kaplice itp. cechowały się wysokimi walorami estetycznymi;
- 5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowania oraz obszary podlegające ochronie;
- 6) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się możliwość pomniejszenia powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

8. KS – Tereny dla stacji paliw i usług towarzyszących (handlu, gastronomii i hotelarskich):

- 1) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową;
- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 3) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni terenu; na terenach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

9. UP – Tereny z przewagą funkcji gospodarczych – przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, w tym budowlanych i transportowych, składów i magazynów (tereny skoncentrowanej aktywności gospodarczej), z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa oraz obiektów górnictwa:

- 1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej;
- 2) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.), z zastrzeżeniem dla stref ochrony konserwatorskiej;
- 3) dopuszcza się obiekty usług niekomercyjnych w budynkach, z zastrzeżeniem pkt 4,
- 4) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej, w tym zagrodowej i usług chronionych (typu szkoła, przedszkole itp.);
- 5) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową;
- 6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 7) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których

warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

10. IT,PP – Tereny przemysłowych sieci infrastruktury technicznej.

- 1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej, a na terenie oznaczonym symbolem Z3IT,PP także biogazownię;
- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie.

11. PP – Tereny z przewagą funkcji gospodarczych – przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, w tym budowlanych i transportowych, składów i magazynów (tereny skoncentrowanej aktywności gospodarczej), z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa oraz obiektów górnictwa:

- 1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej;
- 2) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.);
- 3) dopuszcza się obiekty usług niekomercyjnych w budynkach, z zastrzeżeniem pkt 4,
- 4) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej, w tym zagrodowej, i usług chronionych (typu szkoła, przedszkole itp.);
- 5) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową;
- 6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 7) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

12. P – Tereny z przewagą funkcji gospodarczych (w zakresie określonym w ust. 9), **a także obiektów związanych z produkcją rolniczą** (np. intensywne ogrodnictwo, lokalizacja ferm hodowlanych) **i obsługą produkcji rolniczej:**

- 1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej;
- 2) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.);
- 3) dopuszcza się obiekty usług niekomercyjnych w budynkach, z zastrzeżeniem pkt. 4;
- 4) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej, w tym zagrodowej, i usług chronionych (typu szkoła, przedszkole itp.) oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- 5) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym;
- 6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 7) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

13. PR – Tereny obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnej (funkcja podstawowa), w tym m.in. intensywne ogrodnictwo, fermy hodowlane, bazy skupu produktów rolnych:

- 1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej;
- 2) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.);
- 3) dopuszcza się obiekty usług niekomercyjnych w budynkach, z zastrzeżeniem pkt 4,
- 4) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej, w tym zagrodowej, i usług chronionych (typu szkoła, przedszkole itp.);
- 5) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową;
- 6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych,

jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;

- 7) w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie” realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko jest dopuszczalna pod warunkiem, że przeprowadzona dla nich ocena oddziaływania na środowisko wykaże brak znaczącego negatywnego oddziaływania na ochronę przyrody tego Obszaru;
- 8) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

14. PE – Tereny dla powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych:

- 1) dopuszcza się uprawy rolne i leśne;
- 2) dopuszcza się zieleni urządzoną i nieurządzoną;
- 3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 4) po zakończeniu eksploatacji, teren powinien być zrekultywowany w odpowiednim kierunku (w zależności od miejscowych uwarunkowań i/lub przyszłych potrzeb – w kierunku leśnym, rolnym lub dla wykorzystania rekreacyjnego); rekultywacja powinna być sukcesywnie prowadzona już w trakcie eksploatacji.

15. W - Tereny dla urządzeń zaopatrzenia w wodę:

- 1) dopuszcza się zieleni urządzoną lub nieurządzoną (o charakterze łąkowym),
- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie.

16. K – Teren dla urządzeń gospodarki ściekowej:

- 1) dopuszcza się zieleni, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym;

- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie.

17. O – Teren dla zamkniętego składowania odpadów:

- 1) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym oraz zakrzewienia, zadrzewienia i zalesienia;
- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie.

18. G – Teren stacji redukcyjno-pomiarowej gazu I°:

- 1) obszar stacji winien być ogrodzony;
- 2) nie dopuszcza się lokalizacji obiektu kolidującego z przeznaczeniem podstawowym.

19. E – Tereny urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną (funkcja podstawowa), w tym najwyższych i wysokich napięć:

- 1) dopuszcza się zieleń urządzoną lub nieurządzoną (o charakterze łąkowym),
- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z podstawową funkcją terenu i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu.

20. ZP – Tereny z przewagą parków i innych zespołów zieleni:

- 1) dopuszcza się pojedyncze obiekty usługowe uatrakcyjnijające podstawowe zagospodarowanie terenu (np. gastronomia, sanitariaty) oraz inne funkcje zapewniające właściwą opiekę nad występującymi na tych terenach budynkami zabytkowymi;
- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie.

21. ZC - Tereny dla cmentarzy:

- 1) dopuszcza się obiekty sakralne oraz kaplice przedpogrzebowe, sanitariaty i inne obiekty obsługi cmentarza;
- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
- 3) wskazane jest wprowadzanie zieleni urządzonej; kompozycje zieleni, ogrodzenia, bramy, kaplice itp. powinny cechować się wysokimi walorami estetycznymi;
- 4) pochówki mogą być zarówno typu urnowego jak i ziemnego (tradycyjne);
- 5) obszary cmentarzy zamkniętych należy chronić przed zniszczeniem i utrzymywać jako tereny zieleni urządzonej z zachowaniem pozostałości nekropolii;
- 6) wokół cmentarzy obowiązują strefy sanitarne, których zasięg i sposób zagospodarowania określają właściwe przepisy.

22. WS – Tereny wód powierzchniowych o większych rozmiarach (w tym rzeka Odra) wraz z sąsiadującymi pasmami gruntu oraz wybranych zbiorników retencyjnych (funkcja podstawowa); zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się urządzenia i obiekty związane z ochroną przeciwpowodziową oraz inne niezbędne urządzenia hydrotechniczne i hydroenergetyczne,
- 2) dopuszcza się zieleń urządzoną i nieurządzoną pod warunkiem, że nie będzie ona zakłócać swobodnego odpływu wód powodziowych,
- 3) dopuszcza się, w ograniczonym zakresie, przeprowadzanie dróg oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z podstawową funkcją terenu i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
- 4) dopuszcza się wykorzystanie rekreacyjne, o ile nie jest to sprzeczne z przepisami i podstawową funkcją akwenu,
- 5) gospodarka stawowa (stawy hodowlane) powinna być prowadzona w sposób nie zagrażający zanieczyszczeniem (i eutrofizacją) innych wód powierzchniowych.

23. R,EW – Teren dla obiektów elektrowni wiatrowych na obszarach użytkowania rolnego:

- 1) zgodnie z zasadami realizacji inwestycji w energetyce wiatrowej tereny przewidziane pod realizację elektrowni wiatrowych winny podlegać szczegółowej analizie przyrodniczo-środowiskowej, sporządzonej przez specjalistów, przy zastosowaniu metod badawczych pozwalających na pełną analizę stanu środowiska przyrodniczego oraz ocenę wpływu farmy na poszczególne elementy przyrody. Dopiero wyniki ww. analizy przyrodniczo-środowiskowej (sporządzonej w ramach procedury w sprawie oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w *ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.)*) pozwolą rozstrzygnąć kwestię możliwości realizacji farmy wiatrowej we wskazanej w założeniach studium lokalizacji. Powyższa analiza przyrodniczo-środowiskowa winna uwzględnić skumulowane oddziaływanie także pobliskich elektrowni/farm wiatrowych realizowanych w sąsiednich gminach;
- 2) dopuszcza się zieleń urządzoną i nieurządzoną;
- 3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowania;
- 4) zakazuje się wznoszenia budynków nie związanych z elektrowniami wiatrowymi.

24. R – Tereny z przewagą użytkowania rolniczego:

- 1) dopuszcza się zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, które powinny być kształtowane w sposób nie oddziałujący niekorzystnie na istniejące obiekty infrastruktury technicznej;
- 2) dopuszcza się budowę stawów hodowlanych i dla potrzeb rolnictwa, pod warunkiem, że nie będą wpływać negatywnie na wody innych akwenów (zanieczyszczenie, eutrofizacja) i z zastrzeżeniem pkt 4;
- 3) dopuszcza się, na ciekach wodnych oraz w ich sąsiedztwie budowę zbiorników małej retencji, pod warunkiem, że nie będą zagrażać istniejącej i nowo projektowanej zabudowie, drogom oraz innym obiektom, w tym infrastruktury technicznej, a ich realizacja nie spowoduje niepożądanych zmian w stosunkach gruntowo-wodnych i z zastrzeżeniem pkt 4;
- 4) w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie” obowiązuje:

- a) zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu (z wyjątkiem m.in. prac związanych z zabezpieczeniem powodziowym),
 - b) zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli te zmiany nie mają służyć m.in. zrównoważonemu wykorzystaniu użytków rolnych lub prowadzeniu racjonalnej gospodarki wodnej lub rybackiej;
- 5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie;
 - 6) zakazuje się wznoszenia nowych budynków, w tym także w ramach zabudowy zagrodowej i innej związanej z produkcją rolniczą, z zastrzeżeniem pkt 7, dopuszcza się natomiast w odległości do 50 m od linii rozgraniczającej z terenami oznaczonymi symbolami „MP”, wznoszenie nowych rolniczych budowli i obiektów małej architektury (obiektów budowlanych nie będących budynkami).
 - 7) dopuszcza się lokalizację zabudowy służącej produkcji rolniczej, w tym wraz z funkcją mieszkalną, jeżeli prowadzona w niej działalność byłaby zbyt uciążliwa w zasięgu wyznaczonych w Studium terenów osadniczych, a szczegółowa lokalizacja tej zabudowy, oddaloną od terenów osadniczych, byłaby ustalana w planie miejscowym, w sposób nie kolidujący z występującymi uwarunkowaniami.

25. RO – Tereny z przewagą sadów, upraw ogrodniczych i szkółkarskich (drzew i krzewów ozdobnych):

- 1) dopuszcza się inne intensywne kierunki/formy upraw;
- 2) dopuszcza się lokalizowanie zabudowy gospodarczej związanej z przeważającym zagospodarowaniem;
- 3) dopuszcza się towarzyszącą zabudowę mieszkaniową (np. mieszkanie właściciela, zarządcy, dozorca gospodarstwa itp.) w odległości do 50 m od granic terenów o symbolu „MP” lub „MN”
- 4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie.

26. ZL - Tereny z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów gospodarki leśnej:

- 1) dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.);
- 2) dopuszcza się, w ograniczonym zakresie, prowadzenie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, w szczególności tych, które zostały przedstawione na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego”;
- 3) przy prowadzeniu nasadzeń drzew i krzewów należy zachować 5,0 m odległości od górnej krawędzi skarp rowów i kanałów melioracji podstawowej.

27. **KK - Tereny kolejowe** - obejmujące także graficznie oznaczone tereny dla linii kolejowych; zagospodarowanie zgodnie z potrzebami funkcji kolei i jej zarządcy oraz z obowiązującymi przepisami; w części tereny zamknięte.

28. Jednostkami terenowymi są także oznaczone na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” drogi i ulice publiczne stanowiące główne elementy układu drogowego, dla których zasady zagospodarowania określono w rozdziale 19;

- 1) droga główna ruchu przyspieszonego – symbol „**KDGP**”;
- 2) droga główna – symbol „**KDG**”;
- 3) droga zbiorcza – symbol „**KDZ**”;
- 4) droga zbiorcza, a przed wybudowaniem obwodnicy droga główna – symbol „**KDZ(KDG)**”;
- 5) droga lokalna – symbol „**KDL**”;
- 6) droga lokalna, a przed wybudowaniem obwodnicy droga główna – symbol „**KDL(KDG)**”;
- 7) droga dojazdowa – symbol „**KDD**”.

29. Oznaczone na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” ścieżki rowerowe, mają charakter orientacyjny i mogą być prowadzone nieco inną trasą niż oznaczona na rysunku; dopuszcza się również budowę innych ścieżek rowerowych niż oznaczone na rysunku.

16.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. Linie rozgraniczające poszczególne jednostki terenowe mają charakter orientacyjny, co oznacza, że mogą podlegać pewnym korektom (i uściśleniu) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
2. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych i zawężonych regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie; w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów. Dopuszczalny jest też podział określonych w niniejszym Studium funkcjonalnych jednostek terenowych na mniejsze, z bardziej szczegółowo ustalonymi funkcjami („węższymi”) oraz sposobami zagospodarowania (bardziej szczegółowymi lub bardziej rygorystycznymi).
3. Dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujące są te ustalenia Studium w części C, w których użyto następujące sformułowania:
 - 1) przeważające przeznaczenie terenów (zgodnie z zasadami określonymi w rozdz. 16.1 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 5-7 niniejszego rozdziału;
 - 2) dopuszcza się;
 - 3) zakazuje się, niedopuszczalne jest, nie powinno[a], nie może;
 - 4) należy, powinno[a], może [wyłącznie] stanowić...
4. Dyspozycje sformułowane jako zalecenia w części C, nie są ustaleniami Studium.
5. Dopuszcza się – uznając za również zgodne z ustaleniami Studium - przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych utrzymania dotychczasowego przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy, lub sposobu wykorzystania także na terenach, na których Studium przewiduje ich zmianę.
6. Szczególnym przypadkiem zasady omówionej w ust. 5 jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych na nie zabudowanych terenach rolnych i leśnych dotychczasowej formy użytkowania tych gruntów, w tym z wyłączeniem prawa zabudowy, także na terenach, na których Studium przewiduje możliwość wprowadzenia zabudowy.

7. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się wykorzystywanie i przebudowę akwenów wodnych, cieków i innych urządzeń melioracyjnych, jeżeli nie stoi to w kolizji z pozostałymi ustaleniami niniejszego studium i odrębnymi przepisami.

17. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

1. W zainwestowaniu terenów (w tym w zabudowie) należy przewidzieć odpowiednie rozwiązania konstrukcyjne - stosownie do wyznaczonych na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” - prognozowanych parametrów oddziaływań. Jeżeli rzeczywista wielkość tych oddziaływań przekroczy te prognozowane parametry należy uwzględnić rzeczywiste wielkości lub oparte na nich szacunki dla poszczególnych miejscowości przy projektowaniu rozwiązań konstrukcyjnych, w tym dla wzmocnienia istniejących obiektów. W przypadkach wprowadzenia innych niż wymienione skal do oceny szkodliwości oddziaływań górniczych należy stosować w planach miejscowych nowe skale, uwzględniając odpowiednio parametry określone w niniejszym Studium.
2. Przedstawione na rysunku Studium pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” granice kategorii terenu górniczego oraz strefy sejsmicznej LGOM wygasają w zasięgu (obwiedni) zbioru terenów górniczych: „Głogów Głęboki – Przemysłowy” oraz „Sieroszowice I”. Odstępstwem od tej zasady jest przebieg granicy kategorii I terenu górniczego w rejonie miejscowości Bukwica i Zabłocie wykraczający poza zasięg ww. terenów górniczych.
3. Poszczególne kategorie terenu górniczego określone są następującymi wskaźnikami deformacji tj. odkształcenia poziome (ϵ), nachylenie (T) oraz promień krzywizny (R):
 - 1) kategoria 0 terenu górniczego:
 - a) $\epsilon \leq 0,3 \text{ mm/m}$,
 - b) $T \leq 0,5 \text{ mm/m}$,
 - c) $R \geq 40 \text{ km}$,
 - 2) kategoria I terenu górniczego:
 - a) $0,3 \text{ mm/m} < \epsilon \leq 1,5 \text{ mm/m}$,
 - b) $0,5 \text{ mm/m} < T \leq 2,5 \text{ mm/m}$,
 - c) $40 \text{ km} > R \geq 20 \text{ km}$,

4. Przewiduje się, że maksymalne obniżenia terenu wywołane podziemną działalnością górnictwem mogą sięgać na obszarze gminy 1,5 m.
5. Część obszaru gminy Żukowice, leżąca w zasięgu oddziaływań górniczych, znajduje się w zasięgu I strefy sejsmicznej LGOM, której odpowiadają następujące wielkości maksymalnych wypadkowych przyspieszeń drgań poziomych w pasie częstotliwości do 10 HZ (PGA_{H10}) i maksymalne wypadkowe amplitudy prędkości drgań poziomych (PGV_{Hmax}):
 - 1) $PGA_{H10}=250 \text{ mm/s}^2$;
 - 2) $PGV_{Hmax}=10 \text{ mm/s}$.
6. Przedsiębiorca górniczy, który ponosi odpowiedzialność za ewentualne szkody górnicze, KGHM Polska Miedź S.A. stoi na stanowisku, że w I strefie sejsmicznej LGOM przy projektowaniu obiektów wpływy dynamiczne należy pominąć.
7. Na terenach podmokłych zaleca się zachować naturalne cechy siedlisk; w szczególności pożądane jest zachowanie lasów łęgowych, torfowisk, oczek wodnych i starorzeczy wraz z siedliskami nadbrzeżnymi.
8. W gospodarce leśnej (na terenach leśnych) należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych i presji antropogenicznej. Także przy zalesianiu nowych terenów należy uwzględnić miejscowe uwarunkowania siedliskowe. Z zalesień zaleca się wyłączać wilgotne łąki i zbiorowiska roślinne na podmokłych siedliskach.
9. Zaleca się by przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie powodowała niekorzystnych zmian stosunków gruntowo-wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy; przebudowa taka wymaga uzgodnienia z właściwym zarządcą systemu melioracyjnego. Odpowiednio należy dokonywać przebudowy systemów melioracyjnych na terenach odkształceń powierzchni gruntów powstałych w wyniku eksploatacji górnictwa.
10. W ochronie środowiska priorytetowe znaczenie ma ochrona wód podziemnych i powierzchniowych m.in. poprzez:

- 1) sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych, w szczególności poprzez dalszą rozbudowę systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków;
 - 2) wdrażanie odpowiednich (proekologicznych) kierunków produkcji rolniczej i agrotechnik;
 - 3) kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej według zasad określonych w rozdz. 21;
 - 4) zalesianie najsłabszych gleb.
11. Zaleca się dążyć - także na terenach przeznaczonych dla skoncentrowanej działalności gospodarczej - do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. poprzez wprowadzanie czystszych technologii w procesach produkcyjnych oraz różnych urządzeń zabezpieczających.
12. Zaleca się dążyć do przenoszenia uciążliwych zakładów i obiektów lub urządzeń z terenów mieszkaniowych oraz lokalizację nowych zakładów i obiektów o takim charakterze na wyodrębnionych terenach przeznaczonych dla aktywności gospodarczej (symbol: „UP”, „PP”, „P” i „PR”).
13. W dalszym rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych istotną rolę powinna odegrać prośrodowiskowa infrastruktura techniczna o wysokim standardzie technologicznym (w tym systemy ogrzewania).

18. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

1. **Obiekty wpisane do rejestru zabytków** objęte są ochroną na mocy odpowiednich przepisów, w tym ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568, z późn. zm.). Zaleca się dążyć do pełnej rewaloryzacji obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obejmując ochroną także ich otoczenie. Wszelkie działania podejmowane przy zabytkach wymagają pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.
2. **Obiekty ujęte w ewidencji zabytków.** Ewidencja zabytków obejmuje różne obiekty nieruchome powstałe przed 1945 r., w których późniejsza działalność nie zatarła cech świadczących o ich historycznym rodowodzie, stanowiące charakterystyczne przykłady działalności budowlanej dawnych epok lub posiadające znaczące w skali lokalnej walory artystyczno-architektoniczne; wśród tego typu obiektów są także stanowiska archeologiczne.
 - 1) W odniesieniu do budynków:
 - a) należy zachować ich historyczną formę (bryłę, kształt i geometrię) oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
 - b) realizowana w bezpośrednim sąsiedztwie tych obiektów nowa zabudowa nie powinna naruszać ich zabytkowych walorów,
 - c) zaleca się chronić, a w przypadku zniszczenia odtwarzać historyczny detal architektoniczny,
 - d) zaleca się zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku; zaleca się utrzymać lub odtwarzać w historycznym kształcie oryginalną stolarkę okien i drzwi,
 - e) w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, zaleca się je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
 - f) zaleca się chronić zachowany układ i wystrój wnętrza oraz dążyć do jego odtworzenia w tych przypadkach, gdy uległ niekorzystnym zmianom,
 - g) zaleca się stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych; zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu „siding”,

- h) elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów.
- 2) Wszelkie prace budowlane, a także zmiany funkcji obiektów należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.
 - 3) Na obszarze stanowisk archeologicznych podjęcie prac ziemnych o charakterze budowlanym, wymaga uzyskania pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.
 - 4) W odniesieniu do obiektów umieszczonych w ewidencji zabytków, które znajdują się w strefach ochrony konserwatorskiej, dodatkowo obowiązują ustalenia określone dla tych stref.
 - 5) W odniesieniu do prac rozbiórkowych prowadzonych przy zabytkach należy uzyskać uzgodnienie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.
 - 6) W odniesieniu do historycznych cmentarzy i miejsc pocmentarnych:
 - a) jeżeli są one nadal użytkowane, można zachować ich dotychczasową funkcję,
 - b) cmentarze nie użytkowane należy zachować jako tereny zielone; zaleca się zaznaczać ich granice poprzez ogrodzenie ich w trwały sposób; funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe), jak i naturalny (np. żywopłot),
 - c) zaleca się zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych oraz poszczególne elementy tych układów tj. historyczne ogrodzenia, bramy, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleń,
 - d) poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać konserwacji, zachowane nagrobki zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób,
 - 7) Szczegółowe sposoby ochrony powinny być przesądzone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
3. **W zasięgu strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, która obejmuje obiekty wpisane do rejestru zabytków, zazwyczaj wraz z ich otoczeniem:**
- 1) należy zachować historyczny układ przestrzenny, tzn.: rozplanowanie historycznych dróg, przebieg historycznych linii zabudowy i historycznych kompozycji zieleni,
 - 2) należy poddać konserwacji lub rewaloryzacji istniejące elementy historycznego układu przestrzennego o walorach zabytkowych, w tym nawierzchnie dróg i placów, ogrodzenia, balustrady, mostki, obiekty małej architektury,

- 3) należy eliminować obiekty i ich elementy, które zniekształcają założenie historyczne, m.in. komórki i garaże, a także usuwać inne szpecące obiekty,
 - 4) na terenach, w zasięgu strefy „A” oznaczonych symbolami „MP”, „P”, „RPO” i „UP” nie należy wprowadzać zabudowy wielodzinnej, obiektów sportowych w budynkach (np. baseny pływackie, korty tenisowe itp.), baz, składów i magazynów,
 - 5) przy projektowaniu i realizacji nowej zabudowy zaleca się stosować - w formie zewnętrznej - rozwiązania imitujące zabytkowe budynki usytuowane w pobliżu; dotyczy to w szczególności wysokości budynków; lokalizacja tych budynków powinna być realizowana zgodnie z historycznymi zasadami, właściwymi dla danego układu przestrzennego,
 - 6) zaleca się, by dachy nowych budynków były symetryczne, o stromiźnie i kształcie - jednakowych w granicach nieruchomości - nawiązujących do dachów zabytkowych obiektów w sąsiedztwie; dopuszcza się przekrycie do 20% powierzchni rzutu każdego z budynków w inny sposób, np.: tarasami, lukarnami, daszkami o innym nachyleniu.
 - 7) zaleca się, by stosowane na zewnątrz budynków materiały i ich kolory nawiązywały do historycznych rozwiązań; dotyczy to także ogrodzeń, elementów małej architektury, nawierzchni ulic, chodników, placów itp.,
 - 8) zakazuje się stosowania materiałów elewacyjnych kolidujących z historycznym otoczeniem w tym szczególnie sidingów i paneli,
 - 9) należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków wszystkie zmiany zagospodarowania i sposobu użytkowania, remonty, roboty ziemne o charakterze budowlanym, oraz dokonywanie nowych podziałów geodezyjnych.
4. **W zasięgu strefy „B” ochrony konserwatorskiej, która obejmuje folwark w miejscowości Zameczno oraz Żukowice:**
- 1) przy projektowaniu i realizacji nowej zabudowy zaleca się stosować - w formie zewnętrznej - rozwiązania imitujące zabytkowe budynki usytuowane w pobliżu; dotyczy to w szczególności wysokości budynków; lokalizacja tych budynków powinna być realizowana zgodnie z historycznymi zasadami, właściwymi dla danego układu przestrzennego,
 - 2) na terenach, w zasięgu strefy „B” oznaczonych symbolami „MP”, „P”, „RPO” i „UP” nie należy wprowadzać zabudowy wielodzinnej, obiektów sportowych w budynkach (np. baseny pływackie, korty tenisowe itp.), baz, składów i magazynów,

- 3) zaleca się, by dachy nowych budynków były symetryczne, o stromiznie i kształcie - jednakowych w granicach nieruchomości - nawiązujących do dachów zabytkowych obiektów w sąsiedztwie; dopuszcza się pokrycie do 20% powierzchni każdego z budynków w inny sposób, np.: tarasami, lukarnami, daszkami o innym nachyleniu,
 - 4) zaleca się, by stosowane na zewnątrz budynków materiały i ich kolory nawiązywały do historycznych rozwiązań; dotyczy to także ogrodzeń, elementów małej architektury, nawierzchni ulic, chodników, placów itp.,
 - 5) zakazuje się stosowania materiałów elewacyjnych kolidujących z historycznym otoczeniem w tym szczególnie sidingów i paneli,
 - 6) należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków wszystkie zmiany zagospodarowania i sposobu użytkowania, remonty, roboty ziemne o charakterze budowlanym, oraz dokonywanie nowych podziałów geodezyjnych.
5. **W zasięgu strefy „OW” archeologicznej ochrony konserwatorskiej wszelkie prace ziemne o charakterze budowlanym powinny być prowadzone za zgodą właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i na warunkach określonych przez ten organ.**
6. **W zasięgu strefy „W” archeologicznej ochrony konserwatorskiej:**
- 1) zakazuje się działalności budowlanej oraz innej inwestycyjnej niezwiązanej bezpośrednio z konserwacją lub rewaloryzacją obszaru objętego tą strefą,
 - 2) dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych,
 - 3) zaleca się konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniami,
 - 4) zaleca się przystosować obszar do pełnienia funkcji muzealnych, kulturowych, rekreacyjnych lub innych,
 - 5) wszelkie prace budowlane należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków i prowadzić na warunkach określonych przez ten organ.
1. Dopuszcza się wprowadzenie w planach miejscowych dodatkowych, bardziej szczegółowych zapisów służących ochronie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.
 2. Pod pojęciem wojewódzka ewidencja zabytków należy rozumieć ewidencję, o której mowa w art. 22 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

7. **W zasięgu strefy „K” ochrony krajobrazu kulturowego, która obejmuje miejscowości o historycznej metryce – Bukwica, Kamiona, Nielubia, Słone, a także miejscowości – Brzeg Głogowski, Dobrzejowice, Domaniewice, Kłoda, Kromolin i Zameczno:**

- 1) skala – w tym wysokość – nowej i nadbudowywanej zabudowy nie może konkurować z występującą w pobliżu historyczną zabudową;
- 2) w nowej, a także w istniejącej zabudowie, w której zmienia się bryłę budynku lub w inny sposób modernizuje się jej wygląd zewnętrzny, proporcje brył oraz formy i nachylenia dachów, a także detale, kolorystyka i zastosowane materiałów budowlanych winny nawiązywać do pobliskiej historycznej zabudowy
- 3) w nowej i modernizowanej zabudowie zakazuje się stosowania materiałów elewacyjnych kolidujących z historycznym otoczeniem w tym szczególnie sidingów i paneli.

19. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.

19.1. Układ i hierarchia ważniejszych dróg.

1. Studium – na rysunku pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” - określa podstawowy hierarchiczny układ dróg publicznych: drogi głównej ruchu przyspieszonego, dróg głównych, zbiorczych oraz ważniejszych (istotnych dla powiązań funkcjonalnych) dróg lokalnych i dojazdowych, które wraz z pozostałymi (nieokreślonymi w Studium) drogami lokalnymi, dojazdowymi oraz drogami wewnętrznymi mają zapewnić sprawną obsługę obecnych terenów zainwestowanych, terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje (wyznaczonych w Studium) oraz terenów nie zainwestowanych (głównie rolniczych).
2. Należy zapewnić dla drogi krajowej nr 12 oraz drogi wojewódzkiej nr 292 warunki w pełni odpowiadające określonym dla nich klasom („GP” i „G”), w tym poprzez budowę obejść miejscowości (wraz z odpowiednią przebudową dróg niższych klas w ich sąsiedztwie):
 - 1) Nielubia i Dankowice na trasie drogi krajowej nr 12;
 - 2) Brzeg Głogowski na trasie drogi wojewódzkiej nr 292 w jednym z dwóch wariantów:
 - a) z przebiegiem po południowej stronie od magistrali kolejowej, który byłby kontynuowany także na obszarze gminy Nowa Sól (woj. lubuskie) i powrotem na obecną trasę drogi wojewódzkiej nr 292 na północny-zachód od wsi Bycz,
 - b) z przebiegiem przekraczającym wyżej wymienioną magistralę i powrotem na istniejący przebieg drogi wojewódzkiej zaraz za istniejącą zabudową wsi oraz związane z tym wariantem obejście po północnej stronie miejscowości Dobrzejewice.
3. Dopuszcza się rezygnację z niektórych odcinków projektowanych dróg, a także likwidację niektórych istniejących odcinków w rejonach, w których przewidziano wariantowe rozwiązania układu komunikacyjnego; dotyczy to także obszarów, w których zostaną zrealizowane drogi nie przewidziane w studium w oparciu o tzw. specustawy.
4. Należy dążyć do poprawy warunków technicznych dróg powiatowych i osiągnięcia przez nie parametrów właściwych dla klas określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki

rozwoju przestrzennego”, rezerwując ustalone na tym rysunku tereny, odpowiadające przyjętym klasom.

5. Należy zarezerwować tereny dla innych dróg – które są lub winny być uznane za publiczne drogi gminne – określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego”, uwzględniając wymagane dla ustalonych klas szerokości pasów drogowych.
6. W odniesieniu do dróg, o których mowa w ust. 4, zaleca się odpowiednio ich modernizację lub budowę dla osiągnięcia ustalonych dla nich klas – lokalnej lub dojazdowej.
7. Dla obsługi gospodarki rolnej należy utrzymać, modernizować lub realizować drogi transportu rolnego.
8. Należy dążyć do zmniejszenia uciążliwości wywoływanych ruchem kolejowym i samochodowym. Na trasach drogi krajowej nr 12 i drogi wojewódzkiej nr 292 należy wybudować obwodnice wymienione w ust. 2. Przy drogach przebiegających przez tereny z zabudową mieszkaniową, które są obciążone większym ruchem, należy podejmować działania zmniejszające jego uciążliwość, np. poprzez instalowanie ekranów przeciwakustycznych, sadzenie żywopłotów lub pasów innej zieleni. Zaleca się zainstalowanie takich ekranów również wzdłuż odcinków linii kolejowych przebiegających w bliskim sąsiedztwie terenów zabudowy.
9. We wszystkich miejscowościach na odcinkach dróg tranzytowych przebiegających przez tereny zabudowane należy dążyć do segregacji ruchu kołowego i pieszego. Drogi/ulice zaleca się wyposażyć, zależnie od posiadanych środków w: podniesione krawężniki, obustronne lub jednostronne chodniki i kanalizację burzową.
10. Zaleca się przebudowę skrzyżowań dróg z linią kolejową na bezkolizyjne, a jeżeli w stosunku do niektórych z nich nie będzie to możliwe należy skrzyżowania wyposażyć w odpowiednie zabezpieczenia (zapory, samoczynną sygnalizację świetlną); dotyczy to także ścieżek rowerowych.

19.2. Ustalenia dotyczące pozostałych elementów komunikacji i transportu.

1. Należy monitorować trasy ruchu przeznaczone dla transportu niebezpiecznych materiałów i wprowadzać wzdłuż nich rozwiązania ograniczające ewentualne zagrożenia wywołane tym ruchem; dotyczy to przede wszystkim dróg o klasach drogi głównej ruchu przyspieszonego lub głównej.
2. Należy wprowadzić zasadę realizacji niezbędnej ilości miejsc postojowych dla samochodów w obrębie działek dla nowych albo przekształcanych funkcjonalnie lub architektonicznie obiektów, z dopuszczeniem lokalizacji tych miejsc w nieodległym sąsiedztwie, jako „wydzierżawionych” na obszarze innej nieruchomości; na terenach intensywnie zagospodarowanych można odstępować od ścisłego respektowania tej zasady.
3. Zaleca się modernizację przebiegającej przez gminę linii kolejowej, relacji: Wrocław Główny – Szczecin. Obiekt stacyjny w Czernej należy utrzymywać w odpowiednim stanie technicznym
4. Ze względu na znaczenie linii kolejowych państwowego znaczenia: nr 14 (relacji Łódź Kaliska – Tuplice – granica państwa) i nr 273 (relacji Wrocław Główny – Szczecin), należy w szczególności:
 - 1) dla nowych budynków lokalizowanych w sąsiedztwie linii kolejowych, zaleca się stosowanie rozwiązań technicznych uwzględniających oddziaływanie tych linii (wibracje oraz - dla budynków na pobyt stały ludzi – również hałas)
 - 2) ograniczyć do niezbędnego minimum realizację skrzyżowań tej linii z obiektami infrastruktury technicznej, a przy ich realizacji stosować rozwiązania techniczne ograniczające zagrożenia i uciążliwości dla funkcjonowania linii kolejowej;
 - 3) wykluczyć lokalizację stawów nadpoziomowych oraz gruntowych w sąsiedztwie torowiska;
 - 4) nie prowadzić rurociągów ciśnieniowych wody lub ścieków o średnicy przekraczającej DN 150 wzdłuż linii kolejowej, w jej bliskim sąsiedztwie;
 - 5) ewentualne urządzenia telekomunikacyjne, w tym służące im konstrukcje wieżowe, realizować w sposób nie zagrażający ruchowi na linii kolejowej oraz związanych z nim sieci łączności.

5. Dopuszcza się realizacji na obszarze gminy realizacji Przemysłowej Linii Kolejowej (PLK), służącej do przewozu urobku z kopalni miedzi do Huty Miedzi „Głogów”.
6. Zaleca się wykonać i/lub oznakować oraz utrzymać we właściwym stanie wskazane w Studium ścieżki rowerowe. Ścieżki rowerowe prowadzone wzdłuż dróg/ulic klasy zbiorczej lub klas wyższych nie powinny być prowadzone po jezdni przeznaczonej dla ruchu pojazdów samochodowych.

19.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się:
 - 1) dokonywanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego drobnych odstępstw od przebiegów określonych w Studium dróg i ulic, przy zachowaniu relacji połączeń wskazanych w tym dokumencie oraz nie obniżaniu ustalonych w Studium klas;
 - 2) odstępstwa od spełnienia wszystkich parametrów technicznych wiążących się z przyjętą klasą dróg i ulic na terenach zabudowanych (w chwili uchwalenia Studium);
 - 3) przyjmowanie wyższej klasy niż określona w Studium dla całych ulic i dróg lub ich wybranych odcinków, a w przypadku pozbawienia ich dotychczasowej kategorii obniżenie klasy określonej w Studium dla dróg lub ich wybranych odcinków;
 - 4) wprowadzanie nieoznaczonych na rysunku Studium dróg i ulic publicznych klasy lokalnej i dojazdowej oraz dróg wewnętrznych;
 - 5) zmianę wskazanych w Studium kształtu i powierzchni terenu zajmowanego przez skrzyżowania dróg i ulic.
2. Zaleca się przyjmowanie pasów dróg i ulic o szerokościach większych niż minimalne, określone w obowiązujących przepisach.
3. Dla dróg wyższych klas, a przede wszystkim klasy głównej (KDG), należy ograniczyć liczbę i częstotliwość zjazdów na nie, poprzez zapewnienie dróg bezpośredniej obsługi terenów przeznaczonych pod nową zabudowę, z dróg niższych klas, które nie będą miały odpowiedniej odległości skrzyżowania z drogą klasy głównej (KDG) lub zbiorczej (KDZ)

4. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego należy przyjmować wskaźnik - co najmniej 400 miejsc postojowych dla samochodów na 1000 mieszkańców/użytkowników. Dopuszcza się lokalne odstępstwa od tej zasady, jeżeli obecne zagospodarowanie wyklucza taką możliwość.

20. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

20.1. Zasady wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej.

1. Dla zapewnienia warunków harmonijnego rozwoju gminy należy zapewnić możliwość przyłączania nowych odbiorców do sieci wodociągowej oraz podejmować niezbędne inwestycje służące rozbudowie i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę. Zalecane szacunkowe zapotrzebowanie na wodę – przyjmując wskaźnik 120 l/mieszkańca/dobę oraz współczynnik nierównomierności dobowej 1,3 – przedstawia się następująco: $Q_{\text{sr}} - 432 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max}} - 562 \text{ m}^3/\text{d}$.
2. Zaleca się podejmować niezbędne działania i inwestycje służące zapewnieniu wysokiej niezawodności dostaw wody pitnej o dobrych parametrach jakościowych, w tym poprzez:
 - 1) skuteczną ochronę ujęć wody przed zanieczyszczeniami;
 - 2) dbałość o właściwe parametry techniczne sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę.
3. Dalsze inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej powinny stwarzać warunki dla harmonijnego rozwoju gminy. Opierając się na określonym w ust. 1 wskaźniku zaopatrzenia w wodę i przyjmując, że ilość wytwarzanych ścieków wynosi 90% ilości zużytej wody, zaleca się uwzględnić następującą ilość ścieków bytowych: średnio $389 \text{ m}^3/\text{d}$ i maksymalnie $506 \text{ m}^3/\text{d}$.
4. Należy uzupełnić sieci kanalizacyjne w miejscowościach skanalizowanych oraz wybudować systemy kanalizacyjne w miejscowościach dotychczas nieskanalizowanych (docelowo wszystkie tereny zabudowane powinny być w pełni wyposażone w systemy kanalizacji sanitarnej i deszczowej, z zastrzeżeniem ust. 5). Stosownie do nowych potrzeb należy rozbudować oczyszczalnię ścieków.
5. Dopuszcza się indywidualne rozwiązania w postaci małych oczyszczalni bez stałej obsługi (np. typu glebowo-korzeniowego) dla pojedynczych posesji lub niewielkich ich zespołów położonych poza zwartymi miejscowościami.

6. Należy podejmować działania, które doprowadzą do sytuacji, że wszystkie wytworzone na terenie gminy ścieki będą odpowiednio oczyszczone przed zrzutem do odbiornika (wód lub gruntu).
7. Dopuszcza się - w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych – podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej systemów obsługujących tereny leżące poza granicami gminy.
8. Zaleca się uregulować gospodarkę wodami opadowymi, w szczególności na terenach o intensywnym zainwestowaniu powierzchni ziemi oraz na obszarach zabudowanych zagrożonych podtopieniami.
9. Zaleca się lokalizację nowych sieci infrastruktury technicznej w wyznaczonych korytarzach infrastruktury technicznej; dotyczy to także nowych sieci technologicznych, związanych z funkcjonowaniem KGHM „Polska Miedź” S.A. i obsługujących go podmiotów.
10. Zaleca się wprowadzanie w zakresie gospodarki odpadami rozwiązań wspólnych z pobliskimi pozostałymi gminami.
11. Zaleca się, by systemem odbioru i wywozu odpadów zostały objęte wszystkie gospodarstwa domowe i wszystkie inne podmioty wytwarzające odpady komunalne.
12. Odbiór i unieszkodliwianie/utylizacja odpadów przemysłowych, specjalnych i niebezpiecznych, w tym pochodzących z gospodarstw domowych, winien być rozwiązywany na szczeblu wojewódzkim. Wymagany jest przy tym udział podmiotów wytwarzających te odpady, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
13. Zaleca się wspierać inicjatywy zmierzające do zbierania i przetwarzania surowców wtórnych.
14. Należy podejmować skuteczne działania administracyjne skłaniające do utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

15. Inwestycje w zakresie energetyki (przesyłu i dystrybucji mediów energetycznych) i telekomunikacji powinny stwarzać warunki dla harmonijnego rozwoju gminy; dopuszcza się realizację nowych sieci i urządzeń (a także modernizowanie istniejących), w tym nie zdefiniowanych w niniejszym studium, jeżeli ich lokalizacja nie będzie kolidowała z terenami przewidzianymi pod zainwestowanie oraz obszarami podlegającymi ochronie.
16. Dopuszcza się rozbudowę istniejącej stacji elektroenergetycznej 220/110 kV o rozdzielnię 400 kV, co wiąże się z rozwojem przestrzennym istniejącej stacji.
17. Dopuszcza się budowę nowych linii 400 kV; w miarę możliwości należy kierować się zaleceniem z pkt 9.
18. Dopuszcza się przebudowę istniejących linii dwutorowych o napięciu 220 kV na linie o napięciu 400 kV lub linie wielotorowe wielonapięciowe oraz budowę nowych linii 400 kV po trasach istniejących linii 220 kV.
19. Zaleca się sprzyjać inicjatywom uruchamiania niekonwencjonalnych elektrowni, w tym wiatrowych; w miarę możliwości należy stwarzać korzystne warunki dla pozyskiwania energii także z innych źródeł odnawialnych.
20. Zaleca się dalszą, sukcesywną gazyfikację gminy.
21. Zaleca się rozbudowywać systemy dystrybucji gazu sieciowego obejmując nimi także miejscowości wschodniej części gminy (dotychczas niezgazyfikowane).
22. Dopuszcza się modernizację i ewentualną rozbudowę istniejących systemów przesyłowych i dystrybucyjnych gazu.
23. Zaleca się skłaniać właścicieli i użytkowników nieruchomości do przechodzenia na bardziej proekologiczne źródła ciepła; w szczególności na obszarach zgazyfikowanych należy zachęcać potencjalnych odbiorców do stosowania gazu do celów grzewczych.
24. Należy sukcesywnie poprawiać izolacyjność cieplną ogrzewanych budynków.

25. Należy podejmować działania służące zwiększaniu udziału ekologicznych źródeł odnawialnych w zaspokajaniu zapotrzebowania na energię ciepłą.
26. Telefonizacja i zapewnianie innych usług telekomunikacyjnych o wysokim standardzie (zarówno w zakresie systemów przewodowych, jak i bezprzewodowych) powinno być prowadzone zgodnie z uwarunkowaniami rynkowymi; zaleca się sprzyjać konkurencji na rynku usług telekomunikacyjnych.
27. Zaleca się by przebieg nieokreślonych w Studium sieci infrastruktury technicznej był jak najmniej kolizyjny z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem.

20.2. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. Przedstawione na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” przebiegi sieci infrastruktury technicznej – istniejących i projektowanych – nie stanowią ustaleń Studium; dopuszcza się możliwość przeprowadzenia tych sieci w inny sposób (w tym przełożenie istniejących).
2. W zagospodarowaniu należy uwzględnić ograniczenia, które wynikają z sąsiedztwa istniejących i projektowanych sieci i innych urządzeń infrastruktury technicznej, w tym w szczególności:
 - 1) dla linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 220 kV, dla których ich operator – Polskie Sieci Elektroenergetyczne - Zachód S.A. – wskazał strefy po 35 m od osi linii, w zasięgu których mogą występować ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu.
 - 2) dla projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice należy wyznaczyć strefę kontrolowaną po 8 m od osi gazociągu, w której występować mogą ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu.
3. W odniesieniu do ujęć wód podziemnych, dla których na rysunku studium, ze względu na skalę rysunku, nie możliwe było wyznaczenie stref ochronnych, należy je wyznaczyć na etapie planu miejscowego.
4. Po zakończeniu eksploatacji istniejących składowisk odpadów komunalnych na obszarze gminy Żukowice nie przewiduje się lokalizacji nowego składowiska. Przyszłościowo

problem składowania lub utylizacji odpadów komunalnych (a także innych) powinien być rozwiązany w ramach ponadgminnego systemu gospodarki odpadami.

5. Lokalizację elektrowni wiatrowych należy określać na podstawie ustaleń miejscowych planów.

21. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

1. Na obszarach gruntów ornych (pól uprawnych) – poza zasięgiem terenów przeznaczonych dla lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz korytarzy infrastruktury technicznej - należy wprowadzać zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w formie pasów/szpalerów (w tym o funkcji wiatrochronnej) lub kęp/enklaw (według opracowanego dla gminy „Planu urządzeniowo-rolnego”).
2. Należy – w strukturze użytkowania gruntów rolnych – co najmniej utrzymać dotychczasowy udział trwałych użytków zielonych, zwłaszcza łąk na wilgotnych siedliskach.
3. Zaleca się wdrażanie „zamkniętych” systemów melioracji.
4. Wzdłuż cieków powierzchniowych przepływających przez pola orne, zaleca się zachować (po obu stronach koryta) pas szerokości minimum 7 m (optymalnie 50 m) dla umożliwienia stworzenia biofiltra (np. w formie zadrzewień, zakrzewień lub nie nawożonych łąk), ograniczającego napływ biogenów do wód z uprawianych pól. Zalecenie to nie będzie dotyczyć cieków stanowiących element przyszłych „zamkniętych” systemów melioracji (o ile takie systemy zostaną wdrożone).
5. Zakładanie stawów hodowlanych dopuszczalne tylko w przypadku, jeśli nie naruszą istotnie bilansu wodnego (nie spowodują deficytu wodnego) w zlewni oraz nie spowodują zanieczyszczenia wód w innych akwenach.
6. Lokalizację zabudowy kubaturowej związanej z produkcją rolniczą dopuszcza się (*zgodnie z ustaleniami w rozdz. 16.2*) na terenach oznaczonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” symbolem „P” i „PR”, a w przypadku zabudowy zagrodowej „MP”; w szczególnych przypadkach, określonych w ww. rozdziale, dopuszcza się także na terenach oznaczonych symbolem R. Należy przeciwdziałać nadmiernej fragmentacji przestrzeni rolniczej, także w wyniku przeprowadzenia liniowych elementów zainwestowania technicznego (zwłaszcza dróg). Zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na

cele nierolnicze i nieleśne należy ograniczyć do terenów wyznaczonych w Studium pod zainwestowanie.

7. Zaleca się, tam gdzie to jest pożądane i spotyka się z akceptacją społeczną, przeprowadzanie scaleń i wymiany gruntów rolnych.
8. Przy zalesieniach gruntów rolnych zaleca się dążyć do wyrównania granicy rolno-leśnej i łączenia izolowanych enklaw leśnych (łączenia ich w większe zwarte kompleksy), przy uwzględnieniu ograniczeń wymienionych w rozdziale 17 oraz potrzeb korytarzy infrastruktury technicznej i lokalizacji elektrowni wiatrowych.
9. W zagospodarowaniu terenów położonych w rejonie granicy rolno-leśnej (istniejącej i planowanej) zaleca się stworzyć odpowiednie warunki dla kształtowania się strefy ekotonowej lasu i właściwej (ekologicznie) krawędzi lasu. W szczególności lokalizowanie zabudowy zaleca się ograniczać w strefie minimum 50 m od granicy lasu.
10. Lasy łęgowe zaleca się wyłączyć z gospodarki leśnej lub gospodarcze wykorzystanie tych siedliskowych typów lasów istotnie ograniczyć (m.in. poprzez minimalizowanie rębności).
11. Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne należy ograniczyć tylko do przypadków niezbędnego przeprowadzenia dróg lub poszerzenia istniejących pasów drogowych oraz liniowych elementów infrastruktury technicznej i innych określonych w Studium.

22. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.

1. Obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 82 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo wodne, są tereny międzywala rzeki Odry. Na tych terenach obowiązują zakazy ujęte w art. 40 oraz w art. 82 cytowanej ustawy.
2. Ponadto na obu rysunkach Studium wskazano prawdopodobny zasięg wielkiej powodzi z lipca 1997 r., jako informacje o potencjalnym zagrożeniu. Na tych obszarach przed wprowadzeniem nowych obiektów budowlanych należy rozważyć ich lokalizację w innych niezagrożonych podtopieniem miejscach; dotyczy to w szczególności przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto należy liczyć się z możliwością wystąpienia lokalnych podtopień nie związanych z wylewem Odry także poza zasięgiem „wielkiej” powodzi z lipca 1997 r. W przypadku konieczności lokalizacji obiektów budowlanych na terenach zagrożonych wylewem, należy stosować odpowiednie rozwiązania techniczne.
3. W ramach działań mających na celu ochronę przeciwpowodziową zakłada się m.in. budowę na lewym brzegu Odry polderu sterowanego Dobrzejowice – Czerna o pojemności 3,8 mln m³ i o powierzchni 240 ha oraz modernizację i podwyższenie istniejących wałów na lewym brzegu Odry.
4. Na obszarze gminy nie zidentyfikowano zagrożeń związanych z osuwaniem się mas ziemnych.

23. FILARY OCHRONNE.

Na obszarze gminy Żukowice nie wskazuje się terenów i obiektów wymagających wyznaczenia w złożu eksploatowanych surowców mineralnych filarów ochronnych.

24. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE.

Na obszarze gminy Żukowice nie znajdują się pomniki zagłady, które wymagałyby ustanowienia obszarów i ich stref ochronnych.

25. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE.

Tereny zamknięte (wyłączone m.in. z regulacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) określone zostały na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego”, jako tereny kolejowe. Brak na obszarze gminy Żukowice wyznaczonych stref ochronnych dla tych terenów.

26. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.

1. Do rekultywacji wskazuje się przewidywane do zamknięcia składowisko odpadów komunalnych na terenie oznaczonym symbolem „O” w obrębie Kromolin oraz – docelowo – pozostałe dwa składowiska po zakończeniu ich eksploatacji oraz wszystkie wyrobiska poeksploatacyjne; kierunki rekultywacji składowisk odpadów komunalnych oraz poszczególnych wyrobisk (leśny, rolniczy lub rekreacyjny) należy indywidualnie określać (m.in. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).
2. Zaleca się poddanie rehabilitacji i odpowiedniej modernizacji istniejące przedwojenne zespoły wiejskiej zabudowy. Szczegółowe zasady tych działań powinny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
3. W przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, o którym mowa w art. 16 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w tym w rejonie oddziaływania Huty Miedzi „Głogów”, należy opracować plan gospodarowania gruntami w zasięgu tego obszaru.

27. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.

Inwestycje celu publicznego – zarówno o znaczeniu lokalnym, jak i ponadlokalnym – nie zostały do niniejszego Studium zgłoszone. W Studium stworzono natomiast warunki umożliwiające lokalizację takich inwestycji wskazując tereny o określonym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania (rozdz. 16.2). Przyjmuje się, zatem, że takie inwestycje mogą być rozmieszczane – zgodnie z innymi ustaleniami Studium oraz obowiązującymi przepisami – na obszarze całej gminy.

28. STREFY UZDROWISKOWE.

Na obszarze gminy Żukowice nie występują strefy uzdrowiskowe. Brak też uwarunkowań dla powstania i rozwoju funkcji uzdrowiskowych.

29. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJE OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m² I POWYŻEJ 400 m².

W Studium nie przewiduje się lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży przekraczającej 400 m² dopuszcza się lokalizować na terenach oznaczonych symbolem „PP”, a w obrębach Brzeg Głogowski, Nielubia i Żukowice także na terenach oznaczonych symbolami „UP”, „P” i „MP”.

30. OBSZARY PROBLEMOWE.

Nie wskazuje się innych terenów problemowych. Za obszary takie można natomiast uznać różne rodzaje wydzieleń, które zostały przedstawione na obu rysunkach Studium i poprzednio omówione.

31. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM.

31.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Obszar gminy Żukowice objęty jest 27 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Zajmują one powierzchnię około 5100 ha, co stanowi w przybliżeniu 75% powierzchni gminy. Zdecydowana większość powierzchni posiadającej pokrycie planistyczne B.U. Ecoland. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice. 30.04.2010 r.

objęta została 9 planami uchwalonymi w latach 2002-2006 (poz. 19-27 w tabeli nr 31.1). Szereg wcześniejszych planów miejscowych w dużej mierze uległa dezaktualizacji.

Na koniec 2005 roku powierzchnia objęta planami miejscowymi stanowiła 63% powierzchni gminy Żukowice. Był to znacznie wyższy wskaźnik pokrycia niż w powiecie głogowskim (38,4%), w województwie dolnośląskim (38,2%) i w kraju (19,7%). Informacje na podstawie danych GUS opracowanych przez IGiPZ PAN.

Tabela nr 3.1.1. Zestawienie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Lp.	Nazwa (określenie planu)	Numer i data uchwalenia mpzp przez Radę Gminy w Żukowicach Publikacja – Dziennik Urzędowy	Powierzchnia obszaru objętego planem (przedmiot planu)
1.	Częściowa zmiana ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego.	Uchwała Nr XIII/85/95 z dnia 28.12.1995 r. Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 23 poz. 177	Siedlisko wsi Żukowice – powierzchnia 47,5 ha
2.	Częściowa zmiana ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego.	Uchwała Nr XIII/87/95 z dnia 28.12.1995 r. Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 23 poz. 179	Część działki nr 144 w obrębie Słone o powierzchni 2,52 ha – Złóże Kruszywa – SKR
3.	Częściowa zmiana ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego.	Uchwała Nr XIII/88/95 z dnia 28.12.1995 r. Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 23 poz. 180	Budowa kanalizacji Dankowice – Bukwica i stawu w Dankowicach
4.	Częściowa zmiana ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego.	Uchwała Nr XIII/90/95 z dnia 28.12.1995 r. Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 23 poz. 182	Budowa kanalizacji sanitarnej Kamiona – Słone
5.	Częściowa zmiana ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego.	Uchwała Nr IX/77/99 z dnia 15.12.1999 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2000 r. Nr 26 poz. 422	Zmiana zapisu w tekście planu
6.	Częściowa zmiana ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowice.	Uchwała Nr IX/78/99 z dnia 15.12.1999 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2001 r. Nr 62 poz. 747	Działka nr 506, 484 i część działki nr 694/3 w obrębie Żukowice – baza b. SKR – motel z restauracją i obsługa komunikacji samochodowej, stacja bazowa telefonii komórkowej, droga dojazdowa
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych do załesienia w gminie Żukowice.	Uchwała Nr XXIII/165/2002 z dnia 14.02.2002 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 41 poz. 1101	Wybrane fragmenty obrębów w gminie
8.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu górniczego „Sieroszowice I” w granicach gminy Żukowice.	Uchwała Nr XXIII/166/2002 z dnia 14.02.2002 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 41 poz. 1102	Część obrębu Bukwica i Nielubia
9.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Nielubia.	Uchwała Nr XXVI/186/02 z dnia 27.09.2002 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 248 poz. 3473	Obręb Nielubia – powierzchnia 515 ha
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kromolin.	Uchwała Nr XXVI/187/02 z dnia 27.09.2002 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 245 poz. 3398	(Szczepów, Mierzów, Góra Świętej Anny) – obszar o powierzchni 1005 ha
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Czerna.	Uchwała Nr XXVI/188/02 z dnia 10.10.2002 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 239 poz. 3330	Obręb Czerna – obszar o powierzchni 488,24 ha
12.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Domaniowice.	Uchwała Nr XIII/75/2004 z dnia 29.04.2004 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 109 poz. 1946	Obręb Domaniowice (Zameczno) – obszar o powierzchni 308 ha
13.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Zabłocie.	Uchwała Nr XVI/88/2004 z dnia 30.09.2004 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 218 poz. 3398	Obręb Zabłocie (Glinica) – obszar o powierzchni 579 ha

Lp.	Nazwa (określenie planu)	Numer i data uchwalenia mpzp przez Radę Gminy w Żukowicach Publikacja – Dziennik Urzędowy	Powierzchnia obszaru objętego planem (przedmiot planu)
14.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębów Dobrzejowice.	Uchwała Nr XIX/123/2005 z dnia 14.02.2005 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 50 poz. 1135	Obręb Dobrzejowice (w tym przysiółek Wiekowice) – obszar o powierzchni 499 ha
15.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębów Brzeg Głogowski.	Uchwała Nr XIX/122/2005 z dnia 14.02.2005 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 60 poz. 1297	Obręb Brzeg Głogowski – obszar o powierzchni 842 ha
16.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębów Kłoda.	Uchwała Nr XXVIII/197/2006 z dnia 30.03.2006 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 122 poz. 1993	Obręb Kłoda (Słoćwina) – obszar o powierzchni 698 ha
17.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów Brzeg Głogowski.	Uchwała Nr X/54/2007 z dnia 26.09.2007 r.	Obręb Brzeg Głogowski – obszar o powierzchni 0,94 ha
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów Dobrzejowice.	Uchwała Nr X/55/2007 z dnia 26.09.2007 r.	Część obrębów Dobrzejowice.

31.2. Ogólne zalecenia dotyczące przystępowania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W procesie rozwoju gminy plany miejscowe są podstawowym narzędziem tworzenia reguł zagospodarowania oraz przygotowania terenów dla różnych nowych zamierzeń inwestycyjnych. Jednocześnie są narzędziem, które w świetle obecnego prawa może nakładać na gminę szereg zobowiązań o charakterze finansowym i inwestycyjnym. W tym celu określa się poniżej zalecane zasady polityki, odnoszące się do przystępowania do sporządzania miejscowych planów:

- a) Konieczne jest przystąpienie do planów miejscowych w przypadkach określonych w art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 10 maja 2003 r. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.). Szerzej na ten temat mowa w podrozdziale 31.3.
- b) Najbardziej pożądane jest przystępowanie do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach komunalnych, których wartość w wyniku uchwalenia planu znacząco wzrośnie. Dzięki podniesieniu w ten sposób wartości tych gruntów gmina dysponowałaby środkami, np. na ich uzbrojenie.
- c) Celowe jest przystępowanie do planu miejscowego, gdy zagrożone są (zamierzeniami inwestycyjnymi różnych podmiotów) szczególne interesy gminy, np. zablokowanie terenów przydatnych dla realizacji przedsięwzięć gminnych, dla których brak jest alternatywnych lokalizacji. Z takimi sytuacjami mamy do czynienia przede wszystkim w odniesieniu do podstawowych elementów układu ulicznego i drogowego.
- d) Warto obejmować planami miejscowymi obszary, dla których uprzednio przygotowano atrakcyjną lub choćby akceptowalną koncepcję zagospodarowania oraz istnieje zainteresowany jej realizacją wiarygodny inwestor. W takich sytuacjach plan miejscowy będzie narzędziem, które dopasuje zamierzenia inwestora do interesów gminy i uzasadnionych potrzeb sąsiadów; taka metoda jest powszechną praktyką postępowania m.in. w Niemczech.
- e) Wskazane jest przystępowanie do planów na obszarach o potencjalnie korzystnej lokalizacji dla nowych, atrakcyjnych inwestycji, ale które nie mogą być odpowiednio zagospodarowane ze względu na niewłaściwą wewnętrzną strukturę przestrzenną (np. brak ulic) lub niekorzystną strukturę własnościową (np. niedogodny dla przyszłego zainwestowania układ działek). Formalne przystąpienie do planu miejscowego powinno być jednak poprzedzone odpowiednimi uzgodnieniami (umowami) z dysponentami nieruchomości, a uchwalenie planu powiązane z decyzjami w zakresie gospodarki gruntami.

- f) Wskazane jest przystępowanie do planów miejscowych na obszarach, na których będzie to jedyna skuteczna metoda ochrony określonych walorów; przykładowo, może to dotyczyć zespołów o walorach kulturowych, w szczególności tych, które nie są wpisane do rejestru zabytków. Również plany miejscowe warto sporządzać dla obszarów otwartych, które warto zabezpieczyć przed wkraczaniem zainwestowania, w tym dla ochrony walorów krajobrazowych. Należy mieć jednak świadomość, że wprowadzenie rygorów ochronnych może spotkać się niekiedy ze sprzeciwami właścicieli i władających gruntami.
- g) Warto przystępować do planu miejscowego dla umożliwienia realizacji urządzeń i obiektów wynikających z rozstrzygnięć przyjętych w niniejszym Studium, których wykonanie wymaga uprzednio zmiany przeznaczenia gruntów.
- h) Warto zmierzać do objęcia obowiązującymi planami miejscowymi wszystkich terenów zurbanizowanych. W odniesieniu do obszarów, których nie można zaliczyć do żadnego z wymienionych w punktach a-g przypadków, o kolejności winny decydować potrzeby inwestycyjne, w tym ilość wystąpień o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Kolejność obejmowania poszczególnych terenów planami oraz zakres ich ustaleń winien wynikać z bieżących potrzeb. Przy określaniu zasięgu terenów do objęcia planami miejscowymi - jeżeli sąsiadują one z drogami (ulicami) - należy włączyć pasy tych dróg, co najmniej do ich osi, w granice obszaru objętego planem.

31.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których sporządzenie jest obowiązkowe.

1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych, jeżeli nie zostanie podjęta uchwała Rady Gminy, o której mowa w art. 53 ust. 6 ustawy Prawo geologiczne i górnicze:
 - 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego „Sieroszowice I”;
 - 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego „Głogów Głęboki - Przemysłowy”; na tym obszarze obowiązuje plan wymieniony w tabeli nr 31.1 w poz. 19;
 - 3) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego „Słone”.

2. Nie przewiduje się ustalenia w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:
 - 1) obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
 - 2) obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².
3. Tereny wymagające sporządzenia planów miejscowych ze względu na lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży 400 m² określono w rozdz. 29.
4. Za przestrzenie publiczne wymagające sporządzenia planu uznaje się:
 - 1) wyznaczone w Studium tereny planowanych nowych dróg w ich pasach drogowych (tzn. kategorie terenów oznaczonych symbolami: „KDGP”, „KDG”, „KDZ”, „KDZ(KDG)”, „KDL”, „KDL(KDG)” i „KDD”);
 - 2) wyznaczone w Studium nowe tereny elementów infrastruktury technicznej;
 - 3) tereny nowych obiektów organów administracji publicznej oraz publicznych: szkół, obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

31.4. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ze względu na istniejące uwarunkowania w pierwszej kolejności Gmina Żukowice zamierza objąć miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego następujące obszary, których granice określono na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego”:

- 1) teren górniczy „Głogów Głęboki – Przemysłowy”;
- 2) obszary funkcjonalnie związane z terenem górniczym „Głogów Głęboki – Przemysłowy” obejmujące następujące obręby lub ich części
 - a) Dankowice (cały obręb),
 - b) Bukwica (część obrębu),
 - c) Kamiona (część obrębu),
 - d) Słone (część obrębu),
 - e) Żukowice (część obrębu);
- 3) obszar dla lokalizacji instalacji hydrotransportu;

- 4) obszar dla lokalizacji farmy elektrowni wiatrowych w rejonie wsi Brzeg Głogowski, Czerna, Dobrzejowice, Kłoda i Kromolin;
- 5) działki nr: cz. 217, 210, 209, 208, 200, 199, 198, 165, 166, 169, 170 i 171/2, obręb Czerna.

31.5. Definicja obszaru, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obszarem, w rozumieniu art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 10 maja 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.), jest:

- 1) cała – wyznaczona w niniejszym Studium – jednostka terenowa w liniach rozgraniczających;
- 2) część jednostki terenowej, która nie została dotychczas objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, jeśli tworzy jeden zwarty obszar;
- 3) wszystkie części jednostki terenowej, które nie zostały objęte dotychczas miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i występującymi (enklawami) w rozproszeniu;
- 4) część jednostki terenowej o powierzchni co najmniej 10 ha, na której w Studium przewiduje się możliwość wznoszenia budynków;
- 5) część jednostki terenowej o powierzchni co najmniej 20 ha, na której w Studium nie przewiduje się możliwości wznoszenia budynków;
- 6) cała jednostka terenowa wyznaczona liniami rozgraniczającymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 7) dowolna enklawa terenów kolejowych;
- 8) dowolna enklawa terenu istniejącej lub planowanej drogi lub ulicy;
- 9) dowolna enklawa terenów oznaczonych symbolami „IT,R” i „IT,ZL”;
- 10) obszar dla lokalizacji instalacji liniowej wraz z urządzeniami dla jej obsługi – w tym obszar lokalizacji instalacji hydrotransportu.

31.6. Wnioski do ponadgminnych działań i opracowań planistycznych lub wykonywanych w sąsiednich gminach:

- 1) opracowanie i ustanowienie planów ochrony dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Środkowej Odry” i Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Nowosolska Dolina Odry”;

- 2) obejście (w dwóch wariantach W1 i W2) wsi Czerna i Dobrzejowice w ciągu drogi wojewódzkiej nr 292. Preferowany wariant pierwszy;
- 3) określenie zasięgu zagrożeń powodziowych oraz modernizacja i rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej i innych elementów hydrotechnicznych;
- 4) modernizacja systemów melioracji gruntów użytkowanych rolniczo; odbudowa i budowa urządzeń małej retencji;
- 5) ustalenie rygorów ochronnych dla podziemnych struktur wodonośnych (GZWP nr 302 „Pradolina Barycz – Głogów”);
- 6) wyposażenie zlewni cieków wpływających na teren gminy Żukowice w skuteczne rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem wód;
- 7) wspieranie działań służących zwiększaniu lesistości na terenie gminy Żukowice oraz koordynacja polityki zalesień na obszarach sąsiadujących z tą gminą;
- 8) wprowadzanie rozwiązań ograniczających uciążliwości obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji, w tym w szczególności drogi krajowej nr 12, drogi wojewódzkiej nr 292 oraz magistrali kolejowej relacji Wrocław Główny – Szczecin;
- 9) sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych „Sieroszowice I” oraz „Głogów Głęboki-Przemysłowy”, z regulacjami spójnymi z określonymi w odpowiednich projektach i planach, na terenie gminy Żukowice;
- 10) zwiększenie liczby miejsc pracy w sąsiadujących ośrodkach miejskich, głównie w Głogowie i Polkowicach;
- 11) modernizacja magistrali kolejowej (relacji Wrocław Główny – Szczecin) wraz z ograniczeniem jej uciążliwości i budową dwupoziomowych skrzyżowań z drogami;
- 12) modernizacja dróg: krajowej, wojewódzkiej i powiatowych dla uzyskania przez nie parametrów określonych w niniejszym Studium;
- 13) realizacja powiatowego, a w miarę możliwości także regionalnego, systemu dróg rowerowych, z uwzględnieniem tras określonych w niniejszym Studium;
- 14) rozbudowa systemu zaopatrzenia w gaz sieciowy;
- 15) zorganizowanie ponadgminnego systemu gospodarki odpadowej;
- 16) stworzenie systemu odbioru i unieszkodliwiania odpadów przemysłowych specjalnych i niebezpiecznych, w tym pochodzących z gospodarstw domowych;
- 17) przyspieszenie prac nad utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania w zasięgu poddanym szkodliwym oddziaływaniom Huty Miedzi „Głogów”;

- 18) uwzględnienie gminy Żukowice w ponadlokalnych programach, w tym m.in. w zakresie współpracy międzynarodowej, rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców w tym niepełnosprawnych.

32. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA.

Dotychczasową strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru gminy Żukowice ocenić można jako zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami) przyrodniczymi, tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze. Układy osadnicze cechuje względny ład przestrzenny wyrażający się w architektonicznej jakości zabudowy i jej rozplanowaniu (występuje stosunkowo niewiele współczesnych realizacji, które by rażąco dysharmonizowały z otoczeniem), sposobach zagospodarowania większości posesji oraz w zachowaniu najcenniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych.

Niekorzystne cechy zagospodarowania przestrzeni i przejawy degradacji to głównie stan większości obiektów zabytkowych, układ osadniczy Żukowic, jakość wód powierzchniowych oraz zanieczyszczenia gleb w wyniku wieloletniej działalności przemysłu miedziowego, a także niektóre zespoły powojennej zabudowy (np. po byłych PGR-ach) i dosyć chaotyczne układy wielu sieci infrastruktury technicznej.

Przy określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania, przy usprawnieniu funkcjonowania układów oraz stworzeniu warunków dla sukcesywnej eliminacji lokalnie niekorzystnych przejawów tego zagospodarowania, w szczególności w środowisku przyrodniczym i krajobrazie. W rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych przyjęto podstawową zasadę nierozpraszania zabudowy (tak pojedynczych obiektów, jak i większych ich zespołów) poza ukształtowane skupione zespoły osadnicze. Dalszy rozwój przestrzenny osadnictwa polegać ma głównie na dopełnieniu (lub intensyfikacji) istniejących terenów zabudowanych lub na dodawaniu nowych terenów bezpośrednio przylegających do granic układów osadniczych (utrzymanie kontinuum tych układów). Założono ponadto potrzebę wykorzystania dla nowych funkcji gospodarczych opuszczonego majątku trwałego, zwłaszcza we wsi Żukowice oraz po byłych PGR-ach.

W strukturze docelowych jednostek terenowych wyróżniono następujące ich główne typy funkcjonalne:

- tereny z przewagą indywidualnej zabudowy rekreacyjnej (letniskowej), jednorodzinnej i pensjonatowej – ML,
- tereny z przewagą zabudowy jednorodzinnej – MN,
- tereny z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową – MP,

- tereny z przewagą usług oświaty oraz sportu i rekreacji z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi - UO,
- tereny z przewagą usług sportu – US,
- teren obiektów sakralnych – OS,
- tereny dla stacji paliw i usług towarzyszących (handlu, gastronomii i hotelarskich) – KS,
- tereny z przewagą funkcji gospodarczych, z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa, obiektów górnictwa oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², z ewentualnymi mieszkaniami służbowymi – UP,
- tereny z przewagą funkcji gospodarczych, z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa, obiektów górnictwa oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² – PP,
- tereny z przewagą funkcji gospodarczych, a także obiektów związanych z produkcją rolniczą i obsługą produkcji rolniczej – P,
- tereny obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnej – PR,
- tereny dla powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych – PE,
- tereny z przewagą sieci i urządzeń wykorzystujących korytarz infrastruktury technicznej na gruntach wykorzystywanych rolniczo - IT,R;
- tereny z przewagą sieci i urządzeń wykorzystujących korytarz infrastruktury technicznej na gruntach leśnych – IT,ZL;
- tereny z przewagą terenowych obiektów usług sportu oraz sieci prowadzonych w korytarzu infrastruktury technicznej – IT,US;
- tereny z przewagą sieci i urządzeń wykorzystujących korytarz infrastruktury technicznej i terenowych obiektów dla działalności gospodarczej – IT,PP;
- tereny z przewagą składowiska odpadów oraz napowietrznych sieci prowadzonych w korytarzu infrastruktury technicznej – IT,O;
- tereny dla urządzeń zaopatrzenia w wodę – W,
- teren dla urządzeń gospodarki ściekowej – K,
- teren dla zamkniętego składowania odpadów – O,
- teren dla stacji gazowych – G,
- tereny urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną, w tym najwyższych i wysokich napięć – E,

- tereny z przewagą parków i innych zespołów zieleni – ZP,
- tereny dla cmentarzy – ZC,
- tereny wód powierzchniowych o większych rozmiarach wraz z sąsiadującymi pasmami gruntu oraz wybranych zbiorników retencyjnych – WS,
- teren dla obiektów elektrowni wiatrowych na obszarach użytkowania rolnego – R,EW;
- tereny z przewagą użytkowania rolniczego – R,
- tereny z przewagą sadów, upraw ogrodniczych i szkółkarskich (drzew i krzewów ozdobnych) – RO,
- tereny z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów gospodarki leśnej – ZL,
- tereny kolejowe – KK.

Zwraca się uwagę na wyznaczanie w Studium terenów dla nowych aktywności gospodarczych głównie w pobliżu miejscowości Żukowice i Brzeg Głogowski oraz dla lokalizacji elektrowni wiatrowych na obszarach rolnych.

Dla poprawy warunków i bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz usprawnienia zewnętrznych i wewnętrznych powiązań komunikacyjnych gminy określono odpowiednie klasy techniczne ważniejszych dróg oraz wskazano (do wybudowania) nowe obejścia na trasach ruchliwych dróg: krajowej nr 12 i wojewódzkiej nr 292.

Założono pełny standard wyposażenia terenów zainwestowanych w media techniczne. Wskazano korytarze infrastruktury technicznej, w których zaleca się przeprowadzanie nowych sieci. Korytarze te wyznaczono głównie wzdłuż już istniejących magistralnych linii infrastruktury technicznej.

W zakresie środowiska przyrodniczego i kulturowego w projekcie Studium podtrzymano potrzebę ochrony walorów istniejących terenów i obiektów objętych ochroną. Określono ponadto obszary zagrożeń – powodziowych oraz wynikających z prognozowanych wpływów eksploatacji górniczej, tj. wielkopowierzchniowych deformacji powierzchni (I kategoria terenu górniczego) oraz wstrząsów parasejsmicznych (I strefa sejsmiczna LGOM).

UCHWAŁA
W SPRAWIE UCHWALENIA STUDIUM

SPIS TREŚCI

	strona
CZĘŚĆ A.....	4
WSTĘP.....	4
1. WPROWADZENIE.....	5
2. PODSTAWA PRAWNA.....	8
3. CELE STUDIUM.....	9
4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	11
CZĘŚĆ B.....	12
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	12
DZIAŁ I.....	13
UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE.....	13
5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	14
5.1. Położenie.....	14
5.2. Rzeźba terenu.....	14
5.3. Struktura geologiczna podłoża.....	14
5.4. Surowce mineralne.....	16
5.5. Klimat.....	17
5.6. Wody.....	18
5.7. Gleby.....	20
5.8. Biotyczne elementy środowiska.....	21
5.9. Stan środowiska przyrodniczego i źródła zagrożeń.....	21
5.10. Ochrona przyrody.....	24
5.11. Uwarunkowania wynikające z walorów i stanu środowiska przyrodniczego.....	26
6. ŚRODOWISKO KULTUROWE.....	28
6.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i umieszczone w wojewódzkiej ewidencji zabytków, z wyłączeniem stanowisk archeologicznych.....	28
6.2. Stanowiska archeologiczne.....	36
6.3. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	53
6.4. Uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska kulturowego.....	54
DZIAŁ II.....	56
UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE.....	56
7. DEMOGRAFIA.....	57
7.1. Dynamika wzrostu zaludnienia i cechy biologiczne populacji.....	57
7.2. Uwarunkowania.....	61
8. MIESZKALNICTWO.....	62
8.1. Dotychczasowy rozwój zasobów mieszkaniowych.....	62
8.2. Uwarunkowania przestrzenne wynikające z założonego rozwoju zasobów mieszkaniowych w okresie perspektywicznym.....	66
9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	67
9.1. Charakterystyka stanu i dotychczasowego rozwoju obiektów infrastruktury społecznej.....	67
9.2. Uwarunkowania wynikające z rozwoju sieci placówek infrastruktury społecznej.....	69
10. STREFA GOSPODARCZA.....	70
10.1. Struktura i stan gospodarki gminy.....	70
10.2. Rolnictwo.....	72
10.3. Pozostałe nierolnicze aktywności gospodarcze.....	73
10.4. Uwarunkowania wynikające z przewidywanych przekształceń struktury gospodarczej.....	74
DZIAŁ III.....	76
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE.....	76
Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA.....	76
I STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW.....	76
11. STAN WŁASNOŚCI I GRUNTÓW.....	77
11.1. Struktura własności gruntów.....	77

11.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.....	77
12. UKŁAD KOMUNIKACYJNY.....	78
12.1. Układ drogowy.....	78
12.2. Sieć kolejowa.....	79
12.3. Uwarunkowania wynikające z istniejącego systemu komunikacyjnego oraz możliwości i potrzeb jego rozwoju.....	79
13. UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY I STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW.....	81
13.1. Sieć osadnicza.....	81
13.2. Struktura użytkowania gruntów.....	82
13.3. Uwarunkowania.....	83
14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	84
14.1. Gospodarka wodno-ściekowa.....	84
14.2. Gospodarka odpadami.....	87
14.3. Gospodarka energetyczna.....	88
14.4. Telekomunikacja.....	90
14.5. Infrastruktura przemysłowa.....	90
14.6. Uwarunkowania wynikające z istniejącego wyposażenia w system infrastruktury technicznej....	90
CZĘŚĆ C.....	93
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	93
15. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	94
15.1. Zmiany w strukturze użytkowania gruntów i w układach osadniczych.....	94
15.2. Zmiany w układzie komunikacyjnym.....	94
15.3. Zmiany w systemach infrastruktury technicznej.....	95
16. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW.....	97
16.1. Funkcjonalne jednostki terenowe – ogólne zasady i standardy zagospodarowania.....	97
16.2. Funkcjonalne jednostki terenowe – szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania.....	99
16.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	112
17. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	114
18. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	117
19. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	122
19.1. Układ i hierarchia ważniejszych dróg.....	122
19.2. Ustalenia dotyczące pozostałych elementów komunikacji i transportu.....	124
19.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	125
20. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	127
20.1. Zasady wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej.....	127
20.2. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	130
21. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	132
22. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	134
23. FILARY OCHRONNE.....	134
24. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁĄDY I ICH STREFY OCHRONNE.....	135
25. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE.....	135
26. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI... 135	135
27. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.....	135
28. STREFY UZDROWISKOWE.....	136
29. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJE OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m ² I POWYŻEJ 400 m ²	136
30. OBSZARY PROBLEMOWE.....	136
31. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM.....	136
31.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	136
31.2. Ogólne zalecenia dotyczące przystępowania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	140
31.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których sporządzenie jest obowiązkowe. 141	141

31.4. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	142
31.5. Definicja obszaru, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	143
31.6. Wnioski do ponadgminnych działań i opracowań planistycznych lub wykonywanych w sąsiednich gminach:.....	143
32. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA.	146
UCHWAŁA.....	149
W SPRAWIE UCHWALENIA STUDIUM.....	149